

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ «ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ»

ΠΛΑΤΩΝ

ΠΟΛΙΤΕΙΑ

(ἢ περὶ δικαίου)

ΤΟΜΟΣ 1

66 «ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ»

Ἐκδότης Ὀδυσσεΐας Χατζόπουλος

μ — μ μ μ μ

μ .

μ . μ

μ . μ

1. μ :

μ μ

2. μ μ μ

3. μ μ

4. μ μ

5. μ μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

,

μ

,

μ

μμ

μ

:

μ

μ

μ

,

,

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

,

μ

μ

μ

μ

μ

μ

μ

«

».

TOT

T O T

μ .
,
.
.
.
.
.

μ , .

μ .

- a Κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος προσευξόμενός τε τῇ θεῷ καὶ ἅμα τὴν ἑορτὴν βουλόμενος θεάσασθαι τίνα τρόπον ποιήσουσιν ἅτε νῦν πρῶτον ἄγοντες. καλὴ μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι, οὐ μέντοι ἦττον ἐφαίνετο
- b πρέπειν ἢν οἱ Θοῤᾰκες ἔπεμπον. προσευξάμενοι δὲ καὶ θεωρήσαντες ἀπῆμιν πρὸς τὸ ἄστυ. κατιδὼν οὖν πόρρωθεν ἡμᾶς οἴκαδε ὠρμημένους Πολέμαρχος ὁ Κεφάλων ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναι ἔ κελεῦσαι. καί μου ὄπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου, Κελεύει ὑμᾶς, ἔφη, Πολέμαρχος περιμεῖναι. Καὶ ἐγὼ μετεστράφην τε καὶ ἠρόμην ὅπου αὐτὸς εἴη. Οὗτος, ἔφη, ὄπισθεν προσέρχεται· ἀλλὰ περιμένετε. Ἀλλὰ περιμενοῦμεν, ἢ δ' ὅς ὁ Γλαύκων.
- c Καὶ ὀλίγω ὕστερον ὃ τε Πολέμαρχος ἦκε καὶ Ἀδείμαντος ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφὸς καὶ Νικήρατος ὁ Νικίων καὶ ἄλλοι τινὲς ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς.
 Ὁ οὖν Πολέμαρχος ἔφη· ὦ Σώκρατες, δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὠρμῆσθαι ὡς ἀπίοντες.
 Οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, ἦν δ' ἐγώ.
 Ὅρᾱς οὖν ἡμᾶς, ἔφη, ὅσοι ἐσμέν;

*

*

μ

,

.

μ

μ

*,

.

, μ

μ

μ

μ

-

μ

.

μ

μ

μ

μ

,

μ

,

,

μ

μ

μ

μ

μ

.

μ

μ

μ

,

,

,

μ

.

μ

μ

.

μ

μ

μ

μ

μ

,

,

,

μ

.

μ

:

, μ

.

,

.

,

μ

;

μ

μ

,

.219 ..

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἦ τοίνυν τούτων, ἔφη, κρείττους γένεσθε ἢ μένετ' αὐτοῦ.

Ὀλοοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι ἐν λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς ὡς χρῆ ἡμᾶς ἀφείναι;

Ἦ καὶ δύναισθ' ἄν, ἦ δ' ὅς, πείσαι μὴ ἀκούοντας; Ὀδαμῶς, ἔφη ὁ Γλαύκων.

Ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσομένων, οὕτω διανοεῖσθε.

328 Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Ἄρά γε, ἦ δ' ὅς, οὐδ' ἴστε ὅτι λαμπὰς ἔσται πρὸς ἐσπέραν ἀφ' ἔπλων τῇ θεῷ;

Ἄφ' ἔπλων; ἦν δ' ἐγώ· καινόν γε τοῦτο. λαμπάδια ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι τοῖς ἔπλοις; ἦ πῶς λέγεις;

Οὕτως, ἔφη ὁ Πολέμαρχος. καὶ πρὸς γε παννυχίδα ποιήσουσιν, ἦν ἄξιον θεάσασθαι· ἐξανασησόμεθα γὰρ μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὴν παννυχίδα θεασόμεθα. καὶ σννεσόμεθά τε πολλοῖς τῶν νέων αὐτόθι καὶ διαλεξόμεθα. ἀλλὰ μένετε καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖτε.

b Καὶ ὁ Γλαύκων, Ἔοικεν, ἔφη, μενετέον εἶναι.

Ἄλλ' εἰ δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρῆ ποιεῖν.

Ἦμεν οὖν οἴκαδε εἰς τοῦ Πολεμάρχου, καὶ Λυσίαν τε αὐτόθι κατελάβομεν καὶ Εὐθύδημον, τοὺς τοῦ Πολεμάρχου ἀδελφούς, καὶ δὴ καὶ Θρασύμαχον τὸν Καλχηδόνιον καὶ Χαρμαντίδην τὸν Παιανιᾶ καὶ Κλειτοφῶντα τὸν Ἀριστωνύμου· ἦν δ' ἔνδον καὶ ὁ πατήρ ὁ τοῦ Πολεμάρχου Κέφαλος. καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι· διὰ χρόνου γὰρ καὶ ἐωράκη αὐτόν. καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος ἐπὶ τινος προσκεφαλαίου τε καὶ δίφρου· τεθκῶς γὰρ ἐτύγχανεν ἐν τῇ αὐλῇ. ἐκαθεζόμεθα οὖν παρ' αὐτόν· ἔκειντο γὰρ δίφροι τινὲς αὐτόθι κύκλῳ.

c Εὐθὺς οὖν με ἰδὼν ὁ Κέφαλος ἠσπάζετό τε καὶ εἶπεν· ὦ Σώκρατες, οὐ δὲ θαμίσεις ἡμῖν καταβαίνων εἰς τὸν Πειραιᾶ. χρῆν μέντοι. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ ἔτι ἐν δυνάμει

;
 , μ , μ , μ .
 , μ ; μ
 μ ;
 ;
 , .
 , μ .
 , μ , μ .
 μ μ * μ ;
 ; " μ ! -
 μ , -
 μ ' , ;
 , μ " .
 , μ μ μ .
 , ' μ μ .
 μ μ μ .
 , μ .
 μ μ , -
 . , .
 μ μ , -
 μ μ , μ ,
 μ μ , μ .
 μ " μ ,
 * . , μ
 μ μ . μ μ
 μ , μ , μ ,
 . μ μ ,
 μ μ μ μ .
 μ : , μ
 , ' , μ

ἢ τοῦ ῥαδίως πορεύεσθαι πρὸς τὸ ἄστυ, οὐδὲν ἂν σέ ἔδει
d δεῦρο ἰέναι, ἀλλ' ἡμεῖς ἂν παρὰ σέ ἤμειν· νῦν δέ σε χρῆ
πυκνότερον δεῦρο ἰέναι. ὡς εὖ ἴσθι ὅτι ἔμοιγε ὅσον αἱ
ἄλλαι αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἀπομαραίνονται, τοσοῦτον
αὔξονται αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοναί. μὴ
οὖν ἄλλως ποίει, ἀλλὰ τοῖσδέ τε τοῖς νεανίσκοις σύνισθι
καὶ δεῦρο παρ' ἡμᾶς φοίτα ὡς παρὰ φίλους τε καὶ πάνν
οἰκείους.

Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, χαίρω γε διαλεγό-
e μενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις· δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι
παρ' αὐτῶν πνεθάνεσθαι, ὥσπερ τινὰ ὁδὸν προεληλυθό-
των ἦν καὶ ἡμᾶς ἴσως δεήσει πορεύεσθαι, ποία τίς ἐστίν,
τραχεῖα καὶ χαλεπή, ἢ ῥαδία καὶ εὐπορος. καὶ δὴ καὶ σοῦ
ἡδέως ἂν πνθοίμην ὅτι σοι φαίνεται τοῦτο, ἐπειδὴ
ἐνταῦθα ἤδη εἶ τῆς ἡλικίας ὃ δὴ “ἐπὶ γήραος
οὐδ' ὦ” φασιν εἶναι οἱ ποιηταί, πότερον χαλεπὸν τοῦ
βίου, ἢ πῶς σὺν αὐτὸ ἐξαγγέλλεις.

329 Ἐγὼ σοι, ἔφη, νῆ τὸν Δία ἐρῶ, ὦ Σώκρατες, οἷόν γέ
μοι φαίνεται. πολλάκις γὰρ συνερχόμεθά τινες εἰς ταῦτόν
παραπλησίαν ἡλικίαν ἔχοντες, διασφύζοντες τὴν παλαιὰν
παροιμίαν· οἱ οὖν πλεῖστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται συνιόντες,
τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες καὶ ἀνα-
μνησκόμενοι περὶ τε τὰ φροδίσια καὶ περὶ πότους τε
καὶ εὐωχίας καὶ ἄλλ' ἅττα ἃ τῶν τοιούτων ἔχεται, καὶ
ἀγανακτοῦσιν ὡς μεγάλων τινῶν ἀπεστερημένοι καὶ τότε
b μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες. ἔνοι δὲ καὶ τὰς τῶν
οἰκείων προπηλακίσσεις τοῦ γήρωσ ὀδύρονται, καὶ ἐπὶ
τούτῳ δὴ τὸ γήρωσ ὑμνοῦσιν ὅσων κακῶν σφίσιν αἴτιον.
ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, οὗτοι οὐ τὸ αἴτιον
αἰτιᾶσθαι. εἰ γὰρ ἦν τοῦτ' αἴτιον, κἂν ἐγὼ τὰ αὐτὰ
ταῦτα ἐπεπόνθη, ἔνεκά γε γήρωσ, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες

οἱ ἐνταῦθα ἤλθον ἡλικίας. νῦν δ' ἔγωγε ἤδη ἐντετόχη-
κα οὐχ οὕτως ἔχουσιν καὶ ἄλλοις, καὶ δὴ καὶ Σοφοκλεῖ
ποτε τῷ ποιητῇ παρεγενόμην ἐρωτωμένῳ ὑπὸ τινος·
c “Πῶς,” ἔφη, “ὦ Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς τὰ φροδίσια;
ἔτι οἴός τε εἶ γυναικὶ συγγίγνεσθαι”; καὶ ὅς, “Εὐφήμει,”
ἔφη, “ὦ ἄνθρωπε· ἀσμενέστατα μέντοι αὐτὸ ἀπέφυγον,
ὥσπερ λυττωντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποδράς.” εὖ
οὖν μοι καὶ τότε ἔδοξεν ἐκεῖνος εἰπεῖν, καὶ νῦν οὐχ ἥττον.
παντάπασι γὰρ τῶν γε τοιούτων ἐν τῷ γῆρα πολλὴ
εἰρήνη γίγνεται καὶ ἐλευθερία· ἐπειδὰν αἱ ἐπιθυμίαι
παύσωνται κατατείνουσαι καὶ χαλάσωσιν, παντάπασιν
d τὸ τοῦ Σοφοκλέους γίγνεται, δεσποτῶν πάνν πολλῶν
ἔστι καὶ μαινομένων ἀπηλλάχθαι. ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι
καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς οἰκείους μία τις αἰτία ἐστίν, οὐ τὸ
γῆρας, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὁ τρόπος τῶν ἀνθρώπων. ἂν
μὲν γὰρ κόσμιοι καὶ εὐκόλοι ᾧσιν, καὶ τὸ γῆρας μετρίως
ἔστιν ἐπίπονον· εἰ δὲ μή, καὶ γῆρας, ὦ Σώκρατες, καὶ
νεότης χαλεπὴ τῷ τοιούτῳ συμβαίνει.

Καὶ ἐγὼ ἀγασθεὶς αὐτοῦ εἰπόντος ταῦτα, βουλόμε-
e νος ἔτι λέγειν αὐτὸν ἐκίνουν καὶ εἶπον· ὦ Κέφαλε, οἴμαι
σου τοὺς πολλούς, ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέχεσθαι
ἀλλ' ἠγεῖσθαι σε ῥαδίως τὸ γῆρας φέρειν οὐ διὰ τὸν
τρόπον ἀλλὰ διὰ τὸ πολλὴν οὐσίαν κεκτῆσθαι· τοῖς γὰρ
πλουσίοις πολλὰ παραμύθια φασιν εἶναι.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις· οὐ γὰρ ἀποδέχονται. καὶ
λέγουσι μὲν τι, οὐ μέντοι γε ὅσον οἴονται· ἀλλὰ τὸ τοῦ
Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει, ὅς τῷ Σεριφίῳ λαιδορομένῳ καὶ
330 λέγοντι ὅτι οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμοῖ,
ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν ὀνομαστός

· μ
 , μ μ μ
 ((; , » , «μ -
 ; μ μ ;»
 : « , μ μ μ -
 ,
 μ .))
 μ " -
 , μ . μ μ -
 ,
 μ
 ,
 ,
 ,
 ,
 μ μ μ μ μ μ -
 , , : μ -
 , , μ
 ,
 μ ,
 , ,
 , , , ,
 , μ μ μ μ μ
 , * ,
 , ,

ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος, καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις, χαλεπῶς δὲ τὸ γῆρας φέρουσιν, εὖ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι οὐτ' ἂν ὁ ἐπιεικῆς πάνυ τι ῥαδίως γῆρας μετὰ πενίας ἐνέγκοι οὐθ' ὁ μὴ ἐπιεικῆς πλουτήσας εὐκόλος ποτ' ἂν ἑαυτῷ γένοιτο.

Πότερον δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, ὦν κέκτησαι τὰ πλείω παρέλαβες ἢ ἐπεκτήσω;

- b Ποῖ' ἐπεκτησάμην, ἔφη, ὦ Σώκρατες; μέσος τις γέγονα χρηματιστῆς τοῦ τε πάππου καὶ τοῦ πατρός. ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοὶ σχεδόν τι ὅσην ἐγὼ νῦν οὐσίαν κέκτημαι παραλαβὼν πολλάκις τοσαύτην ἐποίησεν, Λυσανίας δὲ ὁ πατὴρ ἔτι ἐλάττω αὐτὴν ἐποίησε τῆς νῦν οὐσης· ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ ἐὰν μὴ ἐλάττω καταλίπω τούτοισιν, ἀλλὰ βραχεῖ γέ τιμι πλείω ἢ παρέλαβον.

- c Οὐ τοι ἔνεκα ἠρόμην, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι μοι ἔδοξας οὐ σφόδρα ἀγαπᾶν τὰ χρήματα, τοῦτο δὲ ποιῶσιν ὡς τὸ πολὺ οἱ ἂν μὴ αὐτοὶ κτήσωνται· οἱ δὲ κτησάμενοι διπλῆ ἢ οἱ ἄλλοι ἀσπάζονται αὐτά. ὥσπερ γὰρ οἱ ποιηταὶ τὰ αὐτῶν ποιήματα καὶ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσιν, ταύτη τε δὴ καὶ οἱ χρηματισάμενοι περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν ὡς ἔργον ἑαυτῶν, καὶ κατὰ τὴν χρείαν ἥπερ οἱ ἄλλοι. χαλεποὶ οὖν καὶ συγγενέσθαι εἰσίν, οὐδὲν ἐθέλοντες ἐπαινεῖν ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

- d Πάνυ μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ μοι ἔτι τοσόνδε εἰπέ· τί μέγιστον οἶε ἀγαθὸν ἀπολελανκέναι τοῦ πολλῆν οὐσίαν κεκτῆσθαι;

Ὅ, ἢ δ' ὅς, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πείσαιμι λέγων. εὖ
 γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι, ἐπειδάν τις ἐγγὺς ἢ τοῦ
 οἴεσθαι τελευτήσῃ, εἰσέρχεται αὐτῷ δέος καὶ φροντὶς
 περὶ ὧν ἔμπροσθεν οὐκ εἰσῆει. οἳ τε γὰρ λεγόμενοι μῦθοι
 περὶ τῶν ἐν Ἄιδου, ὡς τὸν ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ
 e δίδοναι δίκην, καταγελῶμενοι τέως, τότε δὴ στρέφουσιν
 αὐτοῦ τὴν ψυχὴν μὴ ἀληθεῖς ὄσιν· καὶ αὐτός—ἦτοι ὑπὸ
 τῆς τοῦ γήρωτος ἀσθενείας ἢ καὶ ὡσπερ ἤδη ἐγγυτέρω ὦν
 τῶν ἐκεῖ μᾶλλον τι καθορᾷ αὐτά—ὑποψίας δ' οὖν καὶ
 δειμάτος μεστός γίγνεται καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ
 σκοπεῖ εἴ τινα τι ἠδίκησεν. ὁ μὲν οὖν εὐρίσκων ἑαυτοῦ
 ἐν τῷ βίῳ πολλὰ ἀδικήματα καὶ ἐκ τῶν ὕπνων, ὡσπερ οἱ
 331 παῖδες, θαμὰ ἐγειρόμενος δειμαίνει καὶ ζῆ μετὰ κακῆς
 ἐλπίδος· τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον συνειδοῦσι ἠδεῖα ἐλπίς
 αἰεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος, ὡς καὶ Πίνδαρος
 λέγει. χαριέντως γάρ τοι, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐκεῖνος
 εἶπεν, ὅτι ὅς ἂν δικαίως καὶ ὀσίως τὸν βίον διαγάγῃ,
 γλυκεῖά οἱ καρδίαν
 ἀτάλλοισα γηροτρόφος συναορεῖ
 ἐλπίς ἃ μάλιστα θνατῶν πολύστροφον
 γνώμαν κυβερνεῖ.
 εὖ οὖν λέγει θαυμαστῶς ὡς σφόδρα. πρὸς δὴ τοῦτ' ἔγωγε
 τίθημι τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι,
 b οὗ τι παντὶ ἀνδρὶ ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ καὶ κοσμίῳ. τὸ γὰρ
 μηδὲ ἄκοντά τινα ἐξαπατῆσαι ἢ ψεύσασθαι, μηδ' αὖ

, , μ -
 . , , , , , ,
 μ , , ,
 μ . μ -
 μ , , ,
 , μ , μ
 μ , μ -
 , μ -
 , ,
 , ,
 μ μ " μ -
 , , , ,
 « » , ,
 , μ , μ -
 ,
 , ,
 μ ,
 μ ,*
 μ , ,
 μ , μ , -
 , μ μ μ ,
 , μ μ μ
 μ , μ , ,

ὀφείλοντα ἢ θεῶ θυσίας τινὰς ἢ ἀνθρώπῳ χρήματα ἔπειτα ἐκεῖσε ἀπιέναι δεδιότα, μέγα μέρος εἰς τοῦτο ἢ τῶν χρημάτων κτήσις συμβάλλεται. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας χρεῖας πολλὰς· ἀλλὰ ἔν γε ἀνθ' ἐνὸς οὐκ ἐλάχιστον ἔγωγε θείην ἂν εἰς τοῦτο ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι, ὦ Σώκρατες, πλοῦτον χρησιμώτατον εἶναι.

c Παγκάλως, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ Κέφαλε. τοῦτο δ' αὐτό, τὴν δικαιοσύνην, πότερα τὴν ἀλήθειαν αὐτὸ φήσομεν εἶναι ἀπλῶς οὕτως καὶ τὸ ἀποδιδόναι ἂν τίς τι παρά του λάβῃ, ἢ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἔστιν ἐνίστε μὲν δικαίως, ἐνίστε δὲ ἀδίκως ποιεῖν; οἷον τοιόνδε λέγω· πᾶς ἂν που εἴποι, εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου ἀνδρὸς σωφρονοῦντος ὄπλα, εἰ μανεῖς ἀπαιτοῖ, ὅτι οὔτε χρῆ τὰ τοιαῦτα ἀποδιδόναι, οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ ἀποδιδούς, οὐδ' αὖ πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα πάντα ἐθέλων τάληθῆ λέγειν.

d Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις.

Οὐκ ἄρα οὗτος ὄρος ἐστὶν δικαιοσύνης, ἀληθῆ τε λέγειν καὶ ἂν λάβῃ τις ἀποδιδόναι.

Πάνν μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὑπολαβὼν ὁ Πολέμαρχος, εἶπερ γέ τι χρῆ Σιμωνίδῃ πειθεσθαι.

Καὶ μέντοι, ἔφη ὁ Κέφαλος, καὶ παραδίδωμι ὑμῖν τὸν λόγον· δεῖ γάρ με ἤδη τῶν ἱερῶν ἐπιμεληθῆναι.

Οὐκοῦν, ἔφη, ἐγώ, ὁ Πολέμαρχος, τῶν γε σῶν κληρονόμος;

e Πάνν γε, ἦ δ' ὅς γε λάσας, καὶ ἅμα ἦει πρὸς τὰ ἱερά.
Λέγε δὴ, εἶπον ἐγώ, σὺ ὁ τοῦ λόγου κληρονόμος, τί φῆς τὸν Σιμωνίδην λέγοντα ὀρθῶς λέγειν περὶ δικαιοσύνης;

Ὅτι, ἦ δ' ὅς, τὸ τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναι

δίκαιόν ἐστι· τοῦτο λέγων δοκεῖ ἔμοιγε καλῶς λέγειν.

Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, Σιμωνίδη γε οὐ ῥάδιον ἀπιστεῖν—σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ἀνὴρ—τοῦτο μέντοι ὅτι ποτὲ λέγει, σὺ μὲν, ὦ Πολέμαρχε, ἴσως γιγνώσκεις, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ· δηλὸν γὰρ ὅτι οὐ τοῦτο λέγει, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, τό τινος παρακαταθεμένον τι ὄψων μὴ
332 σωφρόνως ἀπαιτοῦντι ἀποδιδόναί. καίτοι γε ὀφειλόμε-
ρὸν πού ἐστιν τοῦτο ὃ παρακατέθετο· ἦ γάρ;

Ναί.

Ἀποδοτέον δέ γε οὐδ' ὅπωςτιοῦν τότε ὁπότε τις μὴ σωφρόνως ἀπαιτοῖ;

Ἀληθῆ, ἦ δ' ὅς.

Ἄλλο δὴ τι ἢ τὸ τοιοῦτον, ὡς ἔοικεν, λέγει Σιμωνίδης τὸ τὰ ὀφειλόμενα δίκαιον εἶναι ἀποδιδόναί.

Ἄλλο μέντοι νῆ Δί', ἔφη· τοῖς γὰρ φίλοις οἴεται ὀφείλειν τοὺς φίλους ἀγαθὸν μὲν τι δοῦν, κακὸν δὲ μηδέν.

Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ—ὅτι οὐ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδί-
δωσιν ὅς ἂν τῷ χρυσίον ἀποδῶ παρακαταθεμένῳ, ἐάνπερ
b ἢ ἀπόδοσις καὶ ἢ λῆψις βλαβερά γίγνηται, φίλοι δὲ ὣσιν
ὃ τε ἀπολαμβάνων καὶ ὃ ἀποδιδούς—οὐχ οὕτω λέγειν
φής τὸν Σιμωνίδην;

Πάνν μὲν οὖν.

Τί δέ; τοῖς ἐχθροῖς ἀποδοτέον ὅτι ἂν τύχη ὀφειλόμε-
μενον;

Παντάσῃ μὲν οὖν, ἔφη, ὃ γὰρ ὀφείλεται αὐτοῖς, ὀφείλεται δέ γε οἶμαι παρὰ γε τοῦ ἐχθροῦ τῷ ἐχθρῷ ὅπερ καὶ προσήκει, κακὸν τι.

Ἦνίξαστο ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὡς ἔοικεν, ὃ Σιμωνίδης
c ποιητικῶς τὸ δίκαιον ὃ εἶη. διανοεῖτο μὲν γάρ, ὡς
φαίνεται, ὅτι τοῦτ' εἶη δίκαιον, τὸ προσήκον ἐκάστῳ

μ .
 μ , , μ
 μ , μ , μ , μ , μ , μ
 , μ .
 μ , μ , μ , μ , μ , μ
 , μ μ
 μ , μ , μ μ
 , μ μ μ -
 μ . ;
 .
 μ μ μ -
 , μ .
 , μ
 , μ μ μ .
 , μ
 , μ
 .
 , ,
 , μ μ μ .
 μ μ μ μ .
 μ ;
 , ;
 , μ , ,
 μ , μ μ μ ,
 , μ μ μ -
 , μ ,

ἀποδιδόναι, τοῦτο δὲ ὠνόμασεν ὀφειλόμενον.

Ἄλλὰ τί οἶει; ἔφη.

Ὡ πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, εἰ οὖν τις αὐτὸν ἤρετο· “Ὁ Σιμωνίδη, ἢ τίσιν οὖν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη ἰατρικὴ καλεῖται;” τί ἂν οἶει ἡμῖν αὐτὸν ἀποκρίνασθαι;

Ἀῆλον ὅτι, ἔφη, ἢ σώμασιν φάρμακά τε καὶ σιτία καὶ ποτά.

Ἡ δὲ τίσιν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη μαγειρικὴ καλεῖται;

d Ἡ τοῖς ὄφιοις τὰ ἠδύσματα.

Ἐῖεν· ἢ οὖν δὴ τίσιν τί ἀποδιδούσα τέχνη δικαιοσύνη ἂν καλοῖτο;

Εἰ μὲν τι, ἔφη, δεῖ ἀκολουθεῖν, ὧ Σώκρατες, τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις, ἢ τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς ὠφελίας τε καὶ βλάβας ἀποδιδούσα.

Τὸ τοὺς φίλους ἄρα εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς δικαιοσύνην λέγει;

Δοκεῖ μοι.

Τίς οὖν δυνατώτατος κάμνοντας φίλους εὖ ποιεῖν καὶ ἐχθροὺς κακῶς πρὸς νόσον καὶ ὑγίειαν;

Ἰατρός.

e Τίς δὲ πλέοντα πρὸς τὸν τῆς θαλάττης κίνδυνον;

Κυβερνήτης.

Τί δὲ ὁ δίκαιος; ἐν τίνι πράξει καὶ πρὸς τί ἔργον δυνατώτατος φίλους ὠφελεῖν καὶ ἐχθροὺς βλάπτειν;

Ἐν τῷ προσπολεμεῖν καὶ ἐν τῷ συμμαχεῖν, ἔμοιγε δοκεῖ.

μ
μ
μ ;
μ ;
« μ , μ ; » μ
μ ;
μ , μ
μ μ ;
μ μ ;
μ ;
μ , μ , μ , μ ,
μ μ μ ,
μ , μ μ μ
μ ;
μ μ
μ ;
μ ;
μ ;
μ μ μ μ -

Εἶεν μὴ κάμνουσί γε μὴν, ὦ φίλε Πολέμαρχε,
ἰατρός ἄχρηστος.

Ἀληθῆ.

Καὶ μὴ πλέουσι δὴ κυβερνήτης.

Ναί.

Ἄρα καὶ τοῖς μὴ πολεμοῦσιν ὁ δίκαιος ἄχρηστος;

Οὐδὲ πᾶν μοι δοκεῖ τοῦτο.

Χρήσιμον ἄρα καὶ ἐν εἰρήνῃ δικαιοσύνη;

333

Χρήσιμον.

Καὶ γὰρ γεωργία ἢ οὐ;

Ναί.

Πρὸς γε καρποῦ κτῆσιν;

Ναί.

Καὶ μὴν καὶ σκυτοτομική;

Ναί.

Πρὸς γε ὑποδημάτων ἂν οἶμαι φαίης κτῆσιν;

Πάνν γε.

Τί δὲ δὴ; τὴν δικαιοσύνην πρὸς τίνας χρεῖαν ἢ
κτῆσιν ἐν εἰρήνῃ φαίης ἂν χρήσιμον εἶναι;

Πρὸς τὰ συμβόλαια, ὦ Σώκρατες.

Συμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα ἢ τι ἄλλο;

Κοινωνήματα δῆτα.

b

Ἄρ' οὖν ὁ δίκαιος ἀγαθὸς καὶ χρήσιμος κοινωνὸς εἰς
πεττῶν θέσιν, ἢ ὁ πεττετικός;

Ὁ πεττετικός.

Ἄλλ' εἰς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν ὁ δίκαιος χρησι-
μώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ;

Δ'

" " , μ , ,
μ , .
 , , -
 .
 , μ
 ;
 μ
 μ μ
 ;
 μ .
 , ;
 .
 μ , , ;
 .
 ;
 .
 μ , μ .
 .
 μ μ ;
 μ μ , ;
 , .
 ;
 , , μ ^ ,
 μ
 ;
 μ
 .
 μ
 , μ
 μ ;

Οὐδαμῶς.

Ἄλλ' εἰς τίνα δὴ κοινωνίαν ὁ δίκαιος ἀμείνων
κοινωνῶς τοῦ οἰκοδομικοῦ τε καὶ καθαριστικοῦ, ὡσπερ
ὁ καθαριστικὸς τοῦ δικαίου εἰς κρουμάτων;

Εἰς ἀργυρίου, ἔμοιγε δοκεῖ.

Πλήν γ' ἴσως, ὦ Πολέμαρχε, πρὸς τὸ χρῆσθαι
ἀργυρίῳ, ὅταν δέῃ ἀργυρίου κοινῇ πρίασθαι ἢ ἀποδό-
c σθαι ἵππον· τότε δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὁ ἵππικός. ἢ γάρ;

Φαίνεται.

Καὶ μὴν ὅταν γε πλοῖον, ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης;

Ἐοικεν.

Ἄρα οὖν τί δέῃ ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ κοινῇ χρῆσθαι, ὁ
δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων;

Ἄρα παρακαταθέσθαι καὶ σῶν εἶναι, ὦ Σώκρατες.

Οὐκοῦν λέγεις ὅταν μηδὲν δέῃ αὐτῷ χρῆσθαι ἀλλὰ
κεῖσθαι;

Πάνν γε.

Ἄρα ἄρα ἀχρηστον ἢ ἀργύριον, τότε χρήσιμος ἐπ'
d αὐτῷ ἢ δικαιοσύνη;

Κινδυνεύει.

Καὶ ὅταν δὴ δρέπανον δέῃ φυλάττειν, ἢ δικαιοσύνη
χρήσιμος καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ· ὅταν δὲ χρῆσθαι, ἢ ἀμπε-
λουργική;

Φαίνεται.

Φήσεις δὲ καὶ ἀσπίδα καὶ λύραν ὅταν δέῃ φυλάττειν
καὶ μηδὲν χρῆσθαι, χρήσιμον εἶναι τὴν δικαιοσύνην, ὅταν

Δ'

.
 , μ
 μ μ ;
 μ , μ .
 , μ ,
 μ μ μ μ
 μ μ μ
 μ ,
 μ ;
 .
 ,
 .
 μ
 μ , μ ;
 ,
 μ
 μ μ μ ,
 μ μ μ ;
 .
 μ μ μ μ ,
 μ μ μ μ

δὲ χρῆσθαι, τὴν ὀπλιτικὴν καὶ τὴν μουσικὴν;

Ἀνάγκη.

Καὶ περὶ τᾶλλα δὴ πάντα ἡ δικαιοσύνη ἐκάστου ἐν
μὲν χρήσει ἄχρηστος, ἐν δὲ ἀχρηστία χρήσιμος;

Κινδυνεύει.

e Οὐκ ἂν οὖν, ὦ φίλε, πάνυ γέ τι σπουδαῖον εἶη ἡ
δικαιοσύνη, εἰ πρὸς τὰ ἀχρηστα χρήσιμον ὄν τυγχάνει.
τόδε δὲ σκεψώμεθα. ἄρ' οὐχ ὁ πατάξαι δεινότατος ἐν
μάχῃ εἴτε πυκτικῇ εἴτε τινὶ καὶ ἄλλῃ, οὗτος καὶ φυλά-
ξασθαι;

Πάνυ γε.

Ἄρ' οὖν καὶ νόσον ὅστις δεινὸς φυλάξασθαι, καὶ
λαθεῖν οὗτος δεινότατος ἐμποιήσας;

Ἐμοιγε δοκεῖ.

334 Ἀλλὰ μὴν στρατοπέδον γε ὁ αὐτὸς φύλαξ ἀγαθός,
ὅσπερ καὶ τὰ τῶν πολεμίων κλέψαι καὶ βουλεύματα καὶ
τὰς ἄλλας πράξεις;

Πάνυ γε.

Ἄρα οὖν τις ἄρα δεινὸς φύλαξ, τούτου καὶ φῶρ δεινός.

Ἐοικεν.

Εἰ ἄρα ὁ δίκαιος ἀργύριον δεινὸς φυλάττειν, καὶ
κλέπτειν δεινός.

Ὡς γοῦν ὁ λόγος, ἔφη, σημαίνει.

b Κλέπτῃς ἄρα τις ὁ δίκαιος, ὡς ἔοικεν, ἀναπέφανται,
καὶ κινδυνεύεις παρ' Ὀμήρου μεμαθηκέναι αὐτό· καὶ γὰρ
ἐκεῖνος τὸν τοῦ Ὀδυσσεύος πρὸς μητρὸς πάππον Αὐτό-
λυκον ἀγαπᾷ τε καὶ φησιν αὐτὸν πάντας ἀνθρώπους
κεκάσθαι κλεπτοσύνη θ' ὄρκω τε. ἔοικεν οὖν ἡ

Α'

μ μ μ μ μ , μ
, μ ;
, . , μ ,
μ , ;
. , μ
μ μ , μ μ
μ μ . μ μ μ μ
μ μ μ μ μ μ ;
μ ,
. , μ
μ μ , μ
μ μ ;
μ μ .
μ μ μ μ ,
; ,
. ,
. , μ ,
. , μ ,
μ μ μ μ μ ,
μ μ μ μ μ ,
μ μ μ μ μ ,
«
»*, ,

δικαιοσύνη καὶ κατὰ σέ καὶ καθ' Ὅμηρον καὶ κατὰ
Σιμωνίδην κλεπτική τις εἶναι, ἐπ' ὠφελία μέντοι τῶν
φίλων καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐχθρῶν. οὐχ οὕτως ἔλεγες;

Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἀλλ' οὐκέτι οἶδα ἔγωγε ὅτι
ἔλεγον· τοῦτο μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι, ὠφελεῖν μὲν τοὺς
φίλους ἢ δικαιοσύνη, βλάπτειν δὲ τοὺς ἐχθρούς.

c Φίλους δὲ λέγεις εἶναι πότερον τοὺς δοκοῦντας
ἐκάστω χρηστοὺς εἶναι, ἢ τοὺς ὄντας, κἂν μὴ δοκῶσι,
καὶ ἐχθροὺς ὡσαύτως;

Εἰκὸς μὲν, ἔφη, οὓς ἂν τις ἠγῆται χρηστοὺς φιλεῖν,
οὓς δ' ἂν πονηροὺς μισεῖν.

Ἄρ' οὖν οὐχ ἁμαρτάνουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ τοῦτο,
ὥστε δοκεῖν αὐτοῖς πολλοὺς μὲν χρηστοὺς εἶναι μὴ ὄντας,
πολλοὺς δὲ τούναντίον;

Ἄμαρτάνουσιν.

Τούτοις ἄρα οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἐχθροί, οἱ δὲ κακοὶ φίλοι;

Πάνν γε.

d Ἄλλ' ὅμως δίκαιον τότε τούτοις τοὺς μὲν πονηροὺς
ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς βλάπτειν;

Φαίνεται.

Ἄλλὰ μὴν οἱ γε ἀγαθοὶ δίκαιοί τε καὶ οἷοι μὴ
ἀδικεῖν;

Ἄληθῆ.

Κατὰ δὴ τὸν σὸν λόγον τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας
δίκαιον κακῶς ποιεῖν.

Μηδαμῶς, ἔφη, ὧ Σώκρατες· πονηρὸς γὰρ ἔοικεν
εἶναι ὁ λόγος.

Τοὺς ἀδίκους ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δίκαιον βλάπτειν, τοὺς
δὲ δικαίους ὠφελεῖν;

Οὗτος ἐκείνου καλλίων φαίνεται.

Πολλοῖς ἄρα, ὧ Πολέμαρχε, συμβήσεται, ὅσοι
e διημαρτήκασιν τῶν ἀνθρώπων, δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν
φίλους βλάπτειν—πονηροὶ γὰρ αὐτοῖς εἰσιν—τοὺς δ'
ἐχθροὺς ὠφελεῖν —ἀγαθοὶ γάρ· καὶ οὕτως ἐροῦμεν αὐτὸ
τοῦναντίον ἢ τὸν Σιμωνίδην ἔφαμεν λέγειν.

Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτω συμβαίνει. ἀλλὰ μεταθώμεθα·
κινδυνεύομεν γὰρ οὐκ ὀρθῶς τὸν φίλον καὶ ἐχθρὸν θέσθαι.

Πῶς θέμενοι, ὧ Πολέμαρχε;

Τὸν δοκοῦντα χρηστόν, τοῦτον φίλον εἶναι.

Νῦν δὲ πῶς, ἦν δ' ἐγώ, μεταθώμεθα;

Τὸν δοκοῦντά τε, ἦ δ' ὅς, καὶ τὸν ὄντα χρηστόν
335 φίλον· τὸν δὲ δοκοῦντα μὲν, ὄντα δὲ μὴ, δοκεῖν ἀλλὰ μὴ
εἶναι φίλον. καὶ περὶ τοῦ ἐχθροῦ δὲ ἡ αὐτὴ θέσις.

Φίλος μὲν δὴ, ὡς ἔοικε, τούτῳ τῷ λόγῳ ὁ ἀγαθὸς
ἔσται, ἐχθρὸς δὲ ὁ πονηρός.

Ναί.

Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ ἢ ὡς τὸ
πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες δίκαιον εἶναι τὸν μὲν φίλον εὖ
ποιεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν κακῶς· νῦν πρὸς τούτῳ ὧδε λέγειν,
ὅτι ἔστιν δίκαιον τὸν μὲν φίλον ἀγαθὸν ὄντα εὖ ποιεῖν,
τὸν δ' ἐχθρὸν κακὸν ὄντα βλάπτειν;

b Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἂν μοι δοκεῖ καλῶς
λέγεσθαι.

Ἔστιν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δικαίον ἀνδρὸς βλάπτειν καὶ
ὄντινοῦν ἀνθρώπων;

Καὶ πάνυ γε, ἔφη· τούς γε πονηροὺς τε καὶ ἐχθροὺς
δεῖ βλάπτειν.

Βλαπτόμενοι δ' ἵπποι βελτίους ἢ χεῖρους γίνονται;

, μ , μ ,
 μ , ,
 , , , ,
 μ μ
 μ . μ μ , . μ
 μ μ μ μ μ μ
 μ μ , μ ;
 μ , , μ ;
 μ , , μ μ
 μ μ , μ ,
 . μ μ μ .
 , μ μ μ .
 , , μ
 μ , , μ μ -
 , μ , , μ μ -
 μ , , μ μ : μ
 μ μ ;
 , μ μ
 μ . μ
 μ , -
 μ ;
 , ,
 , ,
 , ;

Χείρους.

Ἄρα εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἀρετὴν, ἢ εἰς τὴν τῶν ἵππων;

Εἰς τὴν τῶν ἵππων.

Ἄρ' οὖν καὶ κύνες βλαπτόμενοι χείρους γίνονται εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἀλλ' οὐκ εἰς τὴν τῶν ἵππων ἀρετὴν;

Ἀνάγκη.

c Ἀνθρώπους δέ, ὧ ἑταῖρε, μὴ οὕτω φῶμεν, βλαπτομένους εἰς τὴν ἀνθρωπεῖαν ἀρετὴν χείρους γίνεσθαι;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἄλλ' ἢ δικαιοσύνη οὐκ ἀνθρωπεῖα ἀρετή;

Καὶ τοῦτ' ἀνάγκη.

Καὶ τοὺς βλαπτομένους ἄρα, ὧ φίλε, τῶν ἀνθρώπων ἀνάγκη ἀδικωτέρους γίνεσθαι.

Ἐοικεν.

Ἄρ' οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ ἀμούσους δύνανται ποιεῖν;

Ἀδύνατον.

Ἄλλὰ τῇ ἵπικῃ οἱ ἵπικοὶ ἀφίππους;

Οὐκ ἔστιν.

d Ἄλλὰ τῇ δικαιοσύνῃ δὴ οἱ δίκαιοι ἀδίκους; ἢ καὶ συλλήβδην ἀρετῇ οἱ ἀγαθοὶ κακοὺς;

Ἄλλὰ ἀδύνατον.

Οὐ γὰρ θερμότητος οἶμαι ἔργον ψύχειν ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου.

Ναί.

Οὐδὲ ξηρότητος ὑγραίνειν ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου.

Πάνυ γε.

Οὐδὲ δὴ τοῦ ἀγαθοῦ βλάπτειν ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου.

Φαίνεται.

.
 ;
 .
 ;
 ;
 μ ; μ
 ;
 ;
 μ ;
 ;
 μ ; μ μ μ
 μ ;
 μ μ
 μ ; μ μ
 μ ; μ μ
 μ ; μ μ
 ; μ ; μ
 ; μ μ
 ; μ μ

Ὁ δέ γε δίκαιος ἀγαθός;

Πάνυ γε.

Οὐκ ἄρα τοῦ δικαίου βλάπτειν ἔργον, ὦ Πολέμορχε, οὔτε φίλον οὔτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, τοῦ ἀδίκου.

Παντάπασί μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

e Εἰ ἄρα τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναί φησὶν τις δίκαιον εἶναι, τοῦτο δὲ δὴ νοεῖ αὐτῷ τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβην ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρός, τοῖς δὲ φίλοις ὠφελίαν, οὐκ ἦν σοφὸς ὁ ταῦτα εἰπών. οὐ γὰρ ἀληθῆ ἔλεγεν· οὐδαμοῦ γὰρ δίκαιον οὐδένα ἡμῖν ἐφάνη ὄν βλάπτειν.

Συγχωρῶ, ἦ δ' ὅς.

Μαχοῦμεθα ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, κοινῆ ἐγώ τε καὶ σύ, ἐάν τις αὐτὸ φῆ ἢ Σιμωνίδην ἢ Βίαντα ἢ Πιπτακὸν εἰρηκέναι ἢ τιν' ἄλλον τῶν σοφῶν τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν.

336 Ἐγὼ γοῦν, ἔφη, ἔτοιμός εἰμι κοινωνεῖν τῆς μάχης. Ἄλλ' οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, οὗ μοι δοκεῖ εἶναι τὸ ὄημα, τὸ φάναι δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους ὠφελεῖν, τοὺς δ' ἐχθροὺς βλάπτειν;

Τίνος; ἔφη.

Οἶμαι αὐτὸ Περιάνδρου εἶναι ἢ Πεοδίκκου ἢ Ξέροξου ἢ Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου ἢ τινος ἄλλου μέγα οἰομένου δύνασθαι πλουσίου ἀνδρός.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο ἐφάνη ἢ δικαιοσύνη ὄν οὐδὲ τὸ δίκαιον, τί ἂν ἄλλο τις αὐτὸ φαίη εἶναι;

b Καὶ ὁ Θρασύμαχος πολλάκις μὲν καὶ διαλεγομένων

0 , μ , , ;

μ , , , , -

μ , , , ,

μ , μ , μ , μ

μ , μ

μ , μ .

μ , μ , μ , μ

μ , μ * *

μ , μ μ μ

μ . μ , , μ μ

μ ; μ

μ * * μ *

μ , μ μ

μ , μ , μ .

μ , μ , μ

μ ; μ * , μ μ

ἡμῶν μεταξὺ ὄραμα ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγον, ἔπειτα ὑπὸ τῶν παρακαθημένων διεκωλύετο βουλομένων διακοῦσαι τὸν λόγον· ὡς δὲ διεπανσάμεθα καὶ ἐγὼ ταῦτ' εἶπον, οὐκ ἐτί ἡσυχίαν ἦγεν, ἀλλὰ συστρέφας ἑαυτὸν ὡσπερ θηρίον ἦκεν ἐφ' ἡμᾶς ὡς διαρπασόμενος.

Καὶ ἐγὼ τε καὶ ὁ Πολέμαρχος δείσαντες διεπτοήθημεν· ὁ δ' εἰς τὸ μέσον φθεγξάμενος, Τίς, ἔφη, ὑμᾶς
c πάλαι φλυαρία ἔχει, ὦ Σώκρατες; καὶ τί ἐνθιζέσθε πρὸς ἀλλήλους ὑποκατακλινόμενοι ὑμῖν αὐτοῖς; ἀλλ' εἴπερ ὡς ἀληθῶς βούλει εἰδέναί τὸ δίκαιον ὅτι ἔστι, μὴ μόνον ἐρώτα μηδὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων ἐπειδὴν τίς τι ἀποκρίνηται, ἐγνωκῶς τοῦτο, ὅτι ῥᾶον ἐρωτᾶν ἢ ἀποκρίνεσθαι,
d δίκαιον. καὶ ὅπως μοι μὴ ἐρεῖς ὅτι τὸ δέον ἐστὶν μηδ' ὅτι τὸ ὠφέλιμον μηδ' ὅτι τὸ λυσιτελοῦν μηδ' ὅτι τὸ κερδαλέον μηδ' ὅτι τὸ συμφέρον, ἀλλὰ σαφῶς μοι καὶ ἀκριβῶς λέγε ὅτι ἂν λέγῃς· ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι ἐὰν ὕθλους τοιούτους λέγῃς.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἐξεπλάγην καὶ προσβλέπων αὐτὸν ἐφοβούμην, καί μοι δοκῶ, εἰ μὴ πρότερος ἑωράκη αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφωνος ἂν γενέσθαι. νῦν δὲ ἠνίκα ὑπὸ τοῦ λόγον ἤρχετο ἐξαγριαίνεσθαι, προσέβλεψα αὐτὸν πρότερος,
e ὥστε αὐτῷ οἷός τ' ἐγενόμην ἀποκρίνασθαι, καὶ εἶπον ὑποτρέμων Ὡ Θρασύμαχε, μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι· εἰ γάρ τι ἐξαμαρτάνομεν ἐν τῇ τῶν λόγων σκέψει ἐγὼ τε καὶ ὄδε, εὖ ἴσθι ὅτι ἄκοντες ἀμαρτάνομεν. μὴ γὰρ δὴ οἶον, εἰ μὲν χρυσίον ἐζητοῦμεν, οὐκ ἂν ποτε ἡμᾶς ἐκόντας εἶναι ὑποκατακλίνεσθαι ἀλλήλοις ἐν τῇ ζητήσει καὶ διαφθεῖρειν τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ, δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντας, πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων τιμιώτερον, ἔπειθ' οὕτως ἀνόητως ὑπέικειν ἀλλήλοις καὶ οὐ σπονδάζειν ὅτι

μ , ' ,
 μ μ " μ μ
 , μ , μ
 μ μ μ .
 μ " μ μ μ :
 , ;
 μ , ;
 μ μ μ μ -
 , , -
 " μ ,
 . μ μ
 μ , μ μ ,
 ,
 . μ , μ -
 μ , μ μ
 , μ μ -
 . μ , μ -
 , μ μ μ , μ
 μ μ , μ μ μ
 μ μ , μ μ μ
 μ μ μ μ μ μ -
 μ , μ μ ,
 μ μ μ μ μ ,
 μ μ μ μ μ μ ,
 μ μ μ μ μ μ μ

μάλιστα φανῆναι αὐτό. οἶον τε σύ, ὦ φίλε. ἀλλ' οἶμαι οὐ
337 δυνάμεθα· ἐλεεῖσθαι οὖν ἡμᾶς πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστίν
πον ὑπὸ ὑμῶν τῶν δεινῶν ἢ χαλεπαίνεσθαι.

Καὶ ὃς ἀκούσας ἀνεκάγχασέ τε μάλα σαοδάνιον καὶ
εἶπεν· ὦ Ἡράκλεις, ἔφη, αὐτῆ 'κεῖνῃ ἢ εἰωθυῖα εἰρωνεῖα
Σωκράτους, καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἤδη τε καὶ τούτοις προύλε-
γον, ὅτι σὺ ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐβελήσοις, εἰρωνεύσοιο
δὲ καὶ πάντα μᾶλλον ποιήσοις ἢ ἀποκρινοῖτο, εἴ τίς τί σε
ἐρωτᾷ.

Σοφὸς γὰρ εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε· εὖ οὖν
ἤδησθα ὅτι εἴ τινα ἔροιο ὅποσα ἐστὶν τὰ δώδεκα, καὶ
b ἐρόμενος προεῖποις αὐτῶ— “Ὅπως μοι, ὦ ἄνθρωπε, μὴ
ἐρεῖς ὅτι ἔστιν τὰ δώδεκα δις ἕξ μῆδ' ὅτι τρεῖς τέτταρα
μῆδ' ὅτι ἐξάκις δύο μῆδ' ὅτι τετρακίς τρία· ὡς οὐκ
ἀποδέξομαί σου ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῆς” —δηλὸν οἶμαί σοι
ἦν ὅτι οὐδεὶς ἀποκρινοῖτο τῶ οὕτως πνιθανομένῳ. ἀλλ'
εἴ σοι εἶπεν· “ὦ Θρασύμαχε, πῶς λέγεις; μὴ ἀποκρί-
νωμαι ὡν προεῖπες μῆδέν; πότερον, ὦ θαυμάσιε, μῆδ' εἰ
c τούτων τι τυγχάνει ὄν, ἀλλ' ἕτερον εἶπω τι τοῦ ἀληθοῦς;
ἢ πῶς λέγεις;” τί ἂν αὐτῶ εἶπες πρὸς ταῦτα;

Εἶπεν, ἔφη· ὡς δὴ ὅμοιον τοῦτο ἐκείνῳ.

Οὐδέν γε κωλύει, ἦν δ' ἐγώ· εἰ δ' οὖν καὶ μὴ ἔστιν
ὅμοιον, φαίνεται δὲ τῶ ἐρωτηθέντι τοιοῦτον, ἥτιόν τι
αὐτὸν οἶει ἀποκρινεῖσθαι τὸ φαινόμενον ἑαυτῶ, ἐάντε
ἡμεῖς ἀπαγορεύωμεν ἐάντε μῆ;

Ἄλλο τι οὖν, ἔφη, καὶ σὺ οὕτω ποιήσεις· ὦν ἐγὼ
ἀπεῖπον, τούτων τι ἀποκρινῆ;

Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, ἦν δ' ἐγώ· εἴ μοι σκεψαμένῳ
οὕτω δόξειεν.

d Τί οὖν, ἔφη, ἂν ἐγὼ δείξω ἕτερον ἀπόκρισιν παρὰ
πάσας ταύτας περὶ δικαιοσύνης, βελτίω τούτων; τί

ἀξιοῖς παθεῖν;

Τί ἄλλο, ἦν δ' ἐγώ, ἢ ὅπερ προσήκει πάσχειν τῷ μὴ εἰδότη; προσήκει δέ που μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότης· καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ἀξιοῶ παθεῖν.

Ἡδὺς γὰρ εἶ, ἔφη· ἀλλὰ πρὸς τῷ μαθεῖν καὶ ἀπο-
τεισον ἀργυρίου.

Οὐκοῦν ἐπειδάν μοι γένηται, εἶπον.

Ἄλλ' ἔστιν, ἔφη ὁ Γλαύκων. ἀλλ' ἕνεκα ἀργυρίου, ὦ
Θρασύμαχε, λέγε· πάντες γὰρ ἡμεῖς Σωκράτει εἰσοίσο-
μεν.

c Πάνυ γε οἶμαι, ἦ δ' ὅς· ἵνα Σωκράτης τὸ εἰωθὸς
διαπράξῃται· αὐτὸς μὲν μὴ ἀποκρίνηται, ἄλλον δ' ἀπο-
κρινομένου λαμβάνη λόγον καὶ ἐλέγχῃ.

Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη ἐγώ, ὦ βέλτιστε, τίς ἀποκρίναίτο
πρῶτον μὲν μὴ εἰδὼς μηδὲ φάσκων εἰδέναί, ἔπειτα, εἶ τι
καὶ οἶται, περὶ τούτων ἀπειρημένον αὐτῷ εἶη ὅπως
μηδὲν ἐρεῖ ὧν ἠγεῖται ὑπ' ἀνδρὸς οὐ φαύλου; ἀλλὰ σὲ
338 δὴ μᾶλλον εἰκὸς λέγειν· σὺ γὰρ δὴ φῆς εἰδέναί καὶ ἔχειν
εἰπεῖν. μὴ οὖν ἄλλως ποίει, ἀλλὰ ἐμοί τε χαρίζου
ἀποκρινόμενος καὶ μὴ φθονήσης καὶ Γλαύκωνα τόνδε
διδάξαι καὶ τοὺς ἄλλους.

Εἰπόντος δέ μου ταῦτα, ὃ τε Γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι
ἐδέοντο αὐτοῦ μὴ ἄλλως ποιεῖν. καὶ ὁ Θρασύμαχος
φανερὸς μὲν ἦν ἐπιθυμῶν εἰπεῖν ἵν' εὐδοκιμήσειεν,
ἠγούμενος ἔχειν ἀπόκρισιν παγκάλην· προσεποιεῖτο δὲ
φιλονικεῖν πρὸς τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ἀποκρινόμενον. τελευ-
των δὲ συνεχώρησεν, καῖπειτα, Αὐτῆ δὴ, ἔφη, ἡ Σωκρά-
τους σοφία· αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν, παρὰ δὲ τῶν
ἄλλων περιμόντα μαθάνειν καὶ τούτων μηδὲ χάριν
ἀποδιδόναι.

b Ὅτι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, μαθάνω παρὰ τῶν ἄλλων,

; ;*
 ,
 ; μ
 .
 , ' μ μ μ
 μ .
 , , " -
 , μ -
 μ , μ , μ , μ
 μ
 , μ , μ : μ μ
 , ,
 , μ , ' , ' ,
 μ , μ ' ,
 ' , μ , μ
 ; , , μ
 μ ,
 , , μ ' ,
 μ
 , μ -
 μ μ μ , μ
 .
 μ ' μ μ -
 : μ -
 , μ , μ
 μ μ .
 , μ , , μ

ἀληθῆ εἶπες, ὦ Θρασύμαχε, ὅτι δὲ οὐ με φῆς χάριν ἐκτίνειν, ψεύδη· ἐκτίνω γὰρ ὅσῃν δύναμαι. δύναμαι δὲ ἐπαινεῖν μόνον· χρήματα γὰρ οὐκ ἔχω. ὡς δὲ προθύμως τοῦτο δρω, εἰάν τις μοι δοκῆ εὖ λέγειν, εὖ εἴσῃ ἀντίκα δὴ μάλα, ἐπειδὴν ἀποκρίνη· οἶμαι γὰρ σε εὖ ἐρεῖν.

c Ἄκουε δὴ, ἦ δ' ὅς. φημὶ γὰρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. ἀλλὰ τί οὐκ ἐπαινεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐθελήσεις.

Ἐὰν μάθω γε πρῶτον, ἔφη, τί λέγεις; νῦν γὰρ οὐπω οἶδα. τὸ τοῦ κρείττονος φῆς συμφέρον δίκαιον εἶναι. καὶ τοῦτο, ὦ Θρασύμαχε, τί ποτε λέγεις; οὐ γὰρ πον τό γε τοιόνδε φῆς· εἰ Πουλυδάμας ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρα-
τιαστής καὶ αὐτῷ συμφέρει τὰ βόεια κρέα πρὸς τὸ σῶμα,

d τοῦτο τὸ σιτίον εἶναι καὶ ἡμῖν τοῖς ἥττοσιν ἐκείνου συμφέρον ἅμα καὶ δίκαιον.

Βδελυρὸς γὰρ εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ταύτη ὑπολαμβάνεις ἢ ἂν κακουργήσῃς μάλιστα τὸν λόγον.

Οὐδαμῶς, ὦ ἄριστε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλὰ σαφέστερον εἰπὲ τί λέγεις.

Εἴτ' οὐκ οἶσθ', ἔφη, ὅτι τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν τοῦτο κρατεῖ ἐν ἐκάστῃ πόλει, τὸ ἄρχον;

Πάνυ γε.

e Τίθεται δέ γε τοὺς νόμους ἐκάστῃ ἢ ἀρχῇ πρὸς τὸ

, μ -
μ , μ μ ,
μ μ μ μ , μ ,
μ μ , μ
μ . μ
μ , . , μ -
. * μ ; -
μ , , " μ
μ . μ , μ ;
μ * , , μ μ
μ , μ μ
μ μ .
μ , , , μ
μ , μ
μ , μ , μ -
μ , μ -
; /
;
;
μ
μ , μ μ μ , -
μ ,

αὐτῇ συμφέρον, δημοκρατία μὲν δημοκρατικούς, τυραν-
νίς δὲ τυραννικούς, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτως· θέμεναι δὲ
ἀπέφηναν τοῦτο δίκαιον τοῖς ἀρχομένοις εἶναι, τὸ σφίσι
συμφέρον, καὶ τὸν τούτου ἐκβαίοντα κολάζουσιν ὡς
339 παρανομοῦντά τε καὶ ἀδικοῦντα. τοῦτ' οὖν ἔστιν, ὃ
βέλτιστε, ὃ λέγω ἐν ἀπάσαις ταῖς πόλεσιν ταυτὸν εἶναι
δίκαιον, τὸ τῆς καθεστηκυίας ἀρχῆς συμφέρον· αὕτη δέ
που κρατεῖ, ὥστε συμβαίνει τῷ ὀρθῶς λογιζομένῳ
πανταχοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείττονος
συμφέρον.

Νῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔμαθον ὃ λέγεις· εἰ δὲ ἀληθὲς ἢ μὴ,
πειράσομαι μαθεῖν. τὸ συμφέρον μὲν οὖν, ὃ Θρασύμαχε,
καὶ σὺ ἀπεκρίνω δίκαιον εἶναι—καίτοι ἔμοιγε ἀπηγόρευ-
ες ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην—πρόσεστιν δὲ δὴ αὐτόθι
τὸ “τοῦ κρείττονος.”

b Σμικρὰ γε ἴσως, ἔφη, προσθήκη.

Οὕτω δῆλον οὐδ' εἰ μεγάλη· ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο
σκεπτόν εἰ ἀληθῆ λέγεις, δῆλον. ἐπειδὴ γὰρ συμφέρον γέ
τι εἶναι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸ δίκαιον, σὺ δὲ προστιθεῖς
καὶ αὐτὸ φῆς εἶναι τὸ τοῦ κρείττονος, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ,
σκεπτόν δῆ.

Σκόπει, ἔφη.

Ταῦτ' ἔσται, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι εἰπέ· οὐ καὶ
πειθεσθαι μέντοι τοῖς ἄρχουσιν δίκαιον φῆς εἶναι;

Ἐγωγε.

c Πότερον δὲ ἀναμάρτητοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες ἐν ταῖς
πόλεσιν ἐκάσταις ἢ οἳί τι καὶ ἁμαρτεῖν;

Πάντως που, ἔφη, οἳί τι καὶ ἁμαρτεῖν.

Οὐκοῦν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι τοὺς μὲν ὀρθῶς
τιθέασιν, τοὺς δὲ τινὰς οὐκ ὀρθῶς;

Οἶμαι ἔγωγε.

Τὸ δὲ ὀρθῶς ἄρα τὸ τὰ συμφέροντά ἐστι τιθεσθαι
ἐαντοῖς, τὸ δὲ μὴ ὀρθῶς ἀσύμφορα; ἢ πῶς λέγεις;

Οὕτως.

\

,
μ , μ -
μ . , μ ,
,
μ . ,
, , μ -
, μ , ,
, μ ,
, μ
μ , μ μ , "
μ
μ ' « ».
, μ ,
μ μ "
μ , -
μ — μ —
, , ,
, .
, . μ ,
μ ;
μ , μ ,
, μ ;
μ μ ,
μ ;
μ . μ ,
μ ; μ ,
μ ; ;

Ἄ δ' ἂν θῶνται ποιητέον τοῖς ἀρχομένοις, καὶ τοῦτό
ἔστι τὸ δίκαιον;

Πῶς γὰρ οὐ;

d Οὐ μόνον ἄρα δίκαιόν ἐστιν κατὰ τὸν σὸν λόγον τὸ
τοῦ κρείττονος συμφέρον ποιεῖν ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον, τὸ
μὴ συμφέρον.

Τί λέγεις σύ; ἔφη.

Ἄ σὺ λέγεις, ἔμοιγε δοκῶ σκοπῶμεν δὲ βέλτιον.
οὐχ ὠμολόγηται τοὺς ἀρχοντας τοῖς ἀρχομένοις προσ-
τάττοντας ποιεῖν ἅττα ἐνίοτε διαμαρτάνειν τοῦ ἑαυτοῖς
βελτίστον, ἃ δ' ἂν προστάττωσιν οἱ ἀρχοντες δίκαιον
εἶναι τοῖς ἀρχομένοις ποιεῖν; ταῦτ' οὐχ ὠμολόγηται;

Οἶμαι ἔγωγε, ἔφη.

e Οἶον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἀσύμφορον ποιεῖν τοῖς
ἀρχουσί τε καὶ κρείττοσι δίκαιον εἶναι ὠμολογησθαί σοι,
ὅταν οἱ μὲν ἀρχοντες ἄκοντες κακὰ αὐτοῖς προστάττω-
σιν, τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι φῆς ταῦτα ποιεῖν ἃ ἐκεῖνοι
προσέταξαν — ἄρα τότε, ὦ σοφώτατε Θρασύμαχε, οὐκ
ἀναγκαῖον συμβαίνειν αὐτὸ οὕτωςί, δίκαιον εἶναι ποιεῖν
τοῦναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις; τὸ γὰρ τοῦ κρείττονος
ἀσύμφορον δήπου προστάττεται τοῖς ἥττοσιν ποιεῖν.

340 Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Πολέμαρχος,
σαφέστατά γε.

Ἐὰν σύ γ', ἔφη, αὐτῷ μαρτυρήσης, ὁ Κλειτοφῶν
ὑπολαβών.

Καὶ τί, ἔφη, δεῖται μάρτυρος; αὐτὸς γὰρ Θρασύμα-
χος ὠμολογεῖ τοὺς μὲν ἀρχοντας ἐνίοτε ἑαυτοῖς κακὰ
προσάττειν, τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι ταῦτα ποιεῖν.

Τὸ γὰρ τὰ κελευόμενα ποιεῖν, ὦ Πολέμαρχε, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων δίκαιον εἶναι ἔθετο Θρασύμαχος.

b Καὶ γὰρ τὸ τοῦ κρείττονος, ὦ Κλειτοφῶν, συμφέρον δίκαιον εἶναι ἔθετο. ταῦτα δὲ ἀμφοτέρωθεν θέμενος ὡμολόγησεν αὐτῷ ἐνίοτε τοὺς κρείττους τὰ αὐτοῖς ἀσύμφορα κελεύειν τοὺς ἥττους τε καὶ ἀρχομένους ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων τῶν ὁμολογιῶν οὐδὲν μᾶλλον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον δίκαιον ἂν εἴη ἢ τὸ μὴ συμφέρον.

Ἄλλ', ἔφη ὁ Κλειτοφῶν, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ἔλεγεν ὁ ἡγοῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ συμφέρον· τοῦτο ποιητέον εἶναι τῷ ἥττει, καὶ τὸ δίκαιον τοῦτο ἐτίθετο.

Ἄλλ' οὐχ οὕτως, ἢ δ' ὅς ὁ Πολέμαρχος, ἐλέγετο.

c Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πολέμαρχε, διαφέρει, ἀλλ' εἰ νῦν οὕτω λέγει Θρασύμαχος, οὕτως αὐτοῦ ἀποδεχόμεθα. Καί μοι εἰπέ, ὦ Θρασύμαχε· τοῦτο ἦν ὁ ἐβούλον λέγειν τὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον δοκοῦν εἶναι τῷ κρείττει, ἐάντε συμφέρον ἐάντε μὴ; οὕτω σε φῶμεν λέγειν;

Ἥκιστα γε, ἔφη· ἀλλὰ κρείττω με οἶε καλεῖν τὸν ἐξαμαρτάνοντα ὅταν ἐξαμαρτάνῃ;

Ἐγωγε, εἶπον, ὦμην σε τοῦτο λέγειν ὅτε τοὺς ἀρχοντας ὡμολόγεις οὐκ ἀναμαρτήτους εἶναι ἀλλὰ τι καὶ ἐξαμαρτάνειν.

d Συκοφάντης γὰρ εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐν τοῖς λόγοις· ἐπεὶ αὐτίκα ἱατρὸν καλεῖς σὺ τὸν ἐξαμαρτάνοντα περὶ τοὺς κάμνοντας κατ' αὐτὸ τοῦτο ὃ ἐξαμαρτάνει; ἢ λογιστικόν, ὅς ἂν ἐν λογισμῷ ἀμαρτάνῃ, τότε ὅταν ἀμαρτάνῃ, κατὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν; ἀλλ' οἶμαι λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ ἱατρὸς ἐξήμαρτεν καὶ ὁ λογιστὴς ἐξήμαρτεν καὶ ὁ γραμματιστής· τὸ δ' οἶμαι

Α'

μ μ , μ , -
μ μ , , .
μ , , μ -
μ μ . μ μ , -
μ μ μ , -
μ , μ , μ -
μ , μ , μ -
μ , μ , μ -
μ μ , μ , μ , -
μ μ , μ μ , -
μ μ , μ , μ , -
μ μ , μ ;
μ μ , μ , μ -
μ , μ , μ , μ , -
μ , μ μ , μ , -
μ μ , μ μ , -
μ μ , μ ;
μ , μ , μ ;
μ , μ , μ ,

e ἕκαστος τούτων, καθ' ὅσον τοῦτ' ἔστιν ὁ προσαγορευόμενος αὐτόν, οὐδέποτε ἁμαρτάνει· ὥστε κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἀκριβολογῆ, οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἁμαρτάνει. ἐπιλιπούσης γὰρ ἐπιστήμης ὁ ἁμαρτάνων ἁμαρτάνει, ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δημιουργός· ὥστε δημιουργός ἢ σοφός ἢ ἄρχων οὐδεὶς ἁμαρτάνει τότε ὅταν ἄρχων ἦ, ἀλλὰ πᾶς γ' ἂν εἴποι ὅτι ὁ ἰατρὸς ἤμαρτεν καὶ ὁ ἄρχων ἤμαρτεν. τοιοῦτον οὖν δὴ σοὶ καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε νυνδὴ ἀποκρίνεσθαι· τὸ δὲ ἀκριβέστατον ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν,
 341 τὸν ἄρχοντα, καθ' ὅσον ἄρχων ἐστίν, μὴ ἁμαρτάνειν, μὴ ἁμαρτάνοντα δὲ τὸ αὐτῷ βέλτιστον τίθεσθαι, τοῦτο δὲ τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον. ὥστε ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον δίκαιον λέγω, τὸ τοῦ κρείττονος ποιεῖν συμφέρον.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε· δοκῶ σοὶ συκοφαντεῖν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Οἶε γὰρ με ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τοῖς λόγοις κακουργοῦντά σε ἐρέσθαι ὡς ἠρόμην;

Εὖ μὲν οὖν οἶδα, ἔφη, καὶ οὐδέν γέ σοι πλέον ἔσται·

b οὔτε γὰρ ἂν με λάθοις κακουργῶν, οὔτε μὴ λαθὼν βιάσασθαι τῷ λόγῳ δύναιο.

Οὐδέ γ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ μακάριε. ἀλλ' ἵνα μὴ αὐθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διόρισαι ποτέρως λέγεις τὸν ἄρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα, τὸν ὡς ἔπος εἶπεῖν ἢ τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὃ νυνδὴ ἔλεγες, οὗ τὸ συμφέρον κρείττονος ὄντος δίκαιον ἔσται τῷ ἥττονι ποιεῖν.

Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ, ἔφη, λόγῳ ἄρχοντα ὄντα. πρὸς ταῦτα κακούργει καὶ συκοφάντει, εἴ τι δύνα-

μ , , μ , ,
 , , , ,
 μ , ,
 μ , ,
 — , μ ,
 , ,
 , , , ,
 μ , , μ ,
 , , μ ,
 μ , , μ ,
 , , μ , ;
 μ , , , μ ,
 , , ;
 , , , μ ,
 μ , , μ μ μ ,
 , , μ μ μ ,
 , , μ , μ , μ ,
 , μ , μ , , ,
 ; μ , μ ,
 , μ μ ,
 μ , μ ,

σαι—οὐδέν σου παρίεμαι—ἀλλ' οὐ μὴ οἶός τ' ἦς.

c Οἶε γὰρ ἂν με, εἶπον, οὕτω μανῆναι ὥστε ξυρεῖν
ἐπιχειρεῖν λέοντα καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον;

Νῦν γοῦν, ἔφη, ἐπεχειρήσας, οὐδὲν ὦν καὶ ταῦτα.

Ἄδην, ἦν δ' ἐγώ, τῶν τοιούτων. ἀλλ' εἰπέ μοι ὁ τῷ
ἀκριβεῖ λόγῳ ἰατρός, ὃν ἄρτι ἔλεγες, πότερον χρημα-
τιστής ἐστιν ἢ τῶν καμνόντων θεραπευτής; καὶ λέγε τὸν
τῷ ὄντι ἰατρὸν ὄντα.

Τῶν καμνόντων, ἔφη, θεραπευτής.

Τί δὲ κυβερνήτης; ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης ναυτῶν
ἄρχων ἐστὶν ἢ ναύτης;

Ναυτῶν ἄρχων.

d Οὐδὲν οἶμαι τοῦτο ὑπολογιστέον, ὅτι πλεῖ ἐν τῇ νηί,
οὐδ' ἐστὶν κλητέος ναύτης· οὐ γὰρ κατὰ τὸ πλεῖν
κυβερνήτης καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν
τῶν ναυτῶν ἀρχήν.

Ἄληθῆ, ἔφη.

Οὐκοῦν ἐκάστῳ τούτων ἔστιν τι συμφέρον;

Πάνυ γε.

Οὐ καὶ ἡ τέχνη, ἦν δ' ἐγώ, ἐπὶ τούτῳ πέφυκεν, ἐπὶ
τῷ τὸ συμφέρον ἐκάστῳ ζητεῖν τε καὶ ἐκπορίζειν;

Ἐπὶ τούτῳ, ἔφη.

Ἄρ' οὖν καὶ ἐκάστη τῶν τεχνῶν ἔστιν τι συμφέρον
ἄλλο ἢ ὅτι μάλιστα τελέαν εἶναι;

e Πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς;

Ὅσπερ, ἔφην ἐγώ, εἴ με ἔροιο εἰ ἐξαρκεῖ σώματι
εἶναι σώματι ἢ προσδεῖται τινος, εἵποίμ' ἂν ὅτι “Παν-
τάσῃ μὲν οὖν προσδεῖται. διὰ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη ἐστὶν

μ * μ , μ ; . ,
 , μ , μ ,
 , μ — — μ ,
 ; μ μ μ
 ; μ -
 ;
 , μ , μ ,
 μ , μ ,
 μ , μ -
 ;
 μ , μ μ ,
 ; μ
 , μ μ-
 ;
 μ ;
 , μ μ
 : « μ , μ ,
 μ μ ,

ἢ ἰατρικὴ νῦν ἠύρημένη, ὅτι σώμά ἐστιν πονηρόν καὶ οὐκ ἐξαρκεῖ αὐτῷ τοιοῦτω εἶναι. τούτῳ οὖν ὅπως ἐκπορίζῃ τὰ συμφέροντα, ἐπὶ τούτῳ παρεσκευάσθη ἡ τέχνη.” ἢ ὀρθῶς σοι δοκῶ, ἔφη, ἂν εἰπεῖν οὕτω λέγων, ἢ οὐ;

Ὅρθῶς, ἔφη.

342 Τί δὲ δὴ; αὐτὴ ἢ ἰατρικὴ ἐστὶν πονηρά, ἢ ἄλλη τις τέχνη ἔσθ' ὅτι προσδεῖται τινος ἀρετῆς— ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ὄψεως καὶ ὠτα ἀκοῆς καὶ διὰ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς δεῖ τινος τέχνης τῆς τὸ συμφέρον εἰς αὐτὰ ταῦτα σκεφομένης τε καὶ ἐκποριζούσης— ἄρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἐνι τις πονηρία, καὶ δεῖ ἐκάστη τέχνη ἄλλης τέχνης ἢ τις αὐτῇ τὸ συμφέρον σκέπεται, καὶ τῇ σκοπούμενη ἑτέρας αὐ

b τοιαύτης, καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὐτῇ τὸ συμφέρον σκέπεται; ἢ οὔτε αὐτῆς οὔτε ἄλλης προσδεῖται ἐπὶ τὴν αὐτῆς πονηρίαν τὸ συμφέρον σκοπεῖν· οὔτε γὰρ πονηρία οὔτε ἁμαρτία οὐδεμία οὐδεμιᾶ τέχνη πάρεστιν, οὐδὲ προσήκει τέχνῃ ἄλλῃ τὸ συμφέρον ζητεῖν ἢ ἐκείνῳ οὗ τέχνη ἐστίν, αὐτῇ δὲ ἀβλαβῆς καὶ ἀκέραιός ἐστιν ὀρθῆ οὔσα, ἕωσπερ ἂν ἢ ἐκάστη ἀκριβῆς ὅλη ἢπερ ἐστίν; καὶ σκόπει ἐκείνῳ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ· οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει;

Οὕτως, ἔφη, φαίνεται.

c Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἰατρικὴ ἰατρικῇ τὸ συμφέρον σκοπεῖ ἀλλὰ σώματι.

Ναί, ἔφη.

Οὐδὲ ἵπικῇ ἵπικῇ ἀλλ' ἵπποις· οὐδὲ ἄλλη τέχνη οὐδεμία ἐναντῆ—οὐδὲ γὰρ προσδεῖται—ἀλλ' ἐκείνῳ οὗ τέχνη ἐστίν.

Φαίνεται, ἔφη, οὕτως.

Ἀλλὰ μὴν, ὦ Θρασύμαχε, ἄρχουσί γε αἱ τέχνηαι καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου οὐπὲρ εἰσιν τέχνηαι.

Συνεχώρησεν ἐνταῦθα καὶ μάλα μόγις.

Οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμία τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἥττονός τε
d καὶ ἀρχομένου ὑπὸ ἑαυτῆς.

Συνωμολόγησε μὲν καὶ ταῦτα τελευτῶν, ἐπεχείρει δὲ περὶ αὐτὰ μάχεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ὠμολόγησεν, Ἄλλο τι οὐκ ἦν, ἢν δ' ἐγώ, οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς, καθ' ὅσον ἰατρός, τὸ τῷ ἰατρῷ συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ κάμνοντι; ὠμολόγηται γὰρ ὁ ἀκριβῆς ἰατρὸς σωμάτων εἶναι ἄρχων ἀλλ' οὐ χρηματιστής. ἢ οὐχ ὠμολόγηται;

Συνέφη.

Οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβῆς ναυτῶν εἶναι ἄρχων ἀλλ' οὐ ναύτης;

e Ὁμολόγηται.

Οὐκ ἄρα ὁ γε τοιοῦτος κυβερνήτης τε καὶ ἄρχων τὸ τῷ κυβερνήτῃ συμφέρον σκέπεται τε καὶ προστάξει, ἀλλὰ τὸ τῷ ναύτῃ τε καὶ ἀρχομένῳ.

Συνέφησε μόγις.

Οὐκοῦν, ἢν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς ἐν οὐδεμιᾷ ἀρχῇ, καθ' ὅσον ἄρχων ἐστίν, τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ ᾧ ἂν αὐτὸς δημιουργῇ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων καὶ τὸ ἐκείνῳ συμφέρον καὶ πρέπον, καὶ λέγει ἃ λέγει καὶ ποιεῖ ἃ ποιεῖ ἅπαντα.

343 Ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα ἤμιν τοῦ λόγου καὶ πᾶσι καταφανές ἦν ὅτι ὁ τοῦ δικαίου λόγος εἰς τοῦναντίον περιειστήκει, ὁ Θρασύμαχος ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνεσθαι, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τίτθῃ σοι ἔστιν;

μ , μ , -
μ μ .
μ μ , μ .
μ , μ μ , -
μ .
μ μ , μ -
μ , μ , μ -
μ , μ ; -
μ μ μ -
μ ;
μ .
μ μ ;
μ μ .
μ , μ ,
μ μ .
μ μ , μ ,
μ , μ μ ,
μ μ μ ,
μ , μ ,
μ μ μ ,
μ μ μ ,
μ μ μ ,
μ μ μ ;

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἀποκρίνεσθαι χρῆν μᾶλλον ἢ τοιαῦτα ἐρωτᾶν;

Ἵτι τοί σε, ἔφη, κορυζῶντα περιορᾷ καὶ οὐκ ἀπομύττει δεόμενον, ὅς γε αὐτῇ οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις.

Ἵτι δὴ τί μάλιστα; ἦν δ' ἐγώ.

- b Ἵτι οἶει τοὺς ποιμένας ἢ τοὺς βουκόλους τὸ τῶν προβάτων ἢ τὸ τῶν βοῶν ἀγαθὸν σκοπεῖν καὶ παχύνειν αὐτοὺς καὶ θεραπεύειν πρὸς ἄλλο τι βλέποντας ἢ τὸ τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν καὶ τὸ αὐτῶν, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας, οἳ ὡς ἀληθῶς ἄρχουσιν, ἄλλως πως ἡγῆ διανοεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀρχομένους ἢ ὥσπερ ἂν τις πρὸς πρόβατα διατεθείη, καὶ ἄλλο τι σκοπεῖν αὐτοὺς διὰ
- c νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἢ τοῦτο, ὅθεν αὐτοὶ ὠφελήσονται. καὶ οὕτω πόρρω εἶπερ τε τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδίκου τε καὶ ἀδικίας, ὥστε ἀγνοεῖς ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη καὶ τὸ δίκαιον ἀλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός τε καὶ ἄρχοντος συμφέρον, οἰκεία δὲ τοῦ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη, ἡ δὲ ἀδικία τοῦναντίον, καὶ ἄρχει τῶν ὡς ἀληθῶς εὐηθικῶν τε καὶ δικαίων, οἳ δ' ἀρχόμενοι ποιῶσιν τὸ ἐκείνου συμφέρον κρείττονος
- d ὄντος, καὶ εὐδαίμονα ἐκείνον ποιῶσιν ὑπηρετοῦντες αὐτῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὀπωστιοῦν. σκοπεῖσθαι δέ, ὡς εὐηθέστατε Σώκρατες, οὕτωςι χρῆ, ὅτι δίκαιος ἀνὴρ ἀδίκου πανταχοῦ ἔλαττον ἔχει. πρῶτον μὲν ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους συμβολαίοις, ὅπου ἂν ὁ τοιοῦτος τῷ τοιούτῳ κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ ἂν εὖροις ἐν τῇ διαλύσει τῆς κοινωνίας πλέον ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου ἀλλ' ἔλαττον ἔπειτα ἐν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν, ὅταν τέ τινες εἰσφοραὶ ᾖσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἀπὸ τῶν ἴσων πλέον
- e εἰσφέρει, ὁ δ' ἔλαττον, ὅταν τε λήψεις, ὁ μὲν οὐδέν, ὁ

δὲ πολλὰ κερδαίνει. καὶ γὰρ ὅταν ἀρχὴν τινα ἄρχῃ
 ἐκάτερος, τῷ μὲν δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ εἰ μηδεμίᾳ ἄλλῃ
 ζημίᾳ, τὰ γε οἰκεῖα δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν, ἐκ
 δὲ τοῦ δημοσίου μηδὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ δίκαιον εἶναι,
 πρὸς δὲ τούτοις ἀπεχθῆσθαι τοῖς τε οἰκείοις καὶ τοῖς
 γνωρίμοις, ὅταν μηδὲν ἐθέλῃ αὐτοῖς ὑπηρετεῖν παρὰ τὸ
 δίκαιον· τῷ δὲ ἀδίκῳ πάντα τούτων τὰναντία ὑπάρχει.

344 λέγω γὰρ ὅνπερ νυνδὴ ἔλεγον, τὸν μεγάλα δυνάμενον
 πλεονεκτεῖν· τοῦτον οὖν σκόπει, εἴπερ βούλει κρῖνειν ὅσω
 μᾶλλον συμφέρει ἰδίᾳ αὐτῷ ἄδικον εἶναι ἢ τὸ δίκαιον.
 πάντων δὲ ῥᾶστα μαθήσῃ, ἐὰν ἐπὶ τὴν τελεωτάτην
 ἀδικίαν ἔλθῃς, ἢ τὸν μὲν ἀδικήσαντα εὐδαιμονέστατον
 ποιεῖ, τοὺς δὲ ἀδικηθέντας καὶ ἀδικῆσαι οὐκ ἂν ἐθέλοντας
 ἀθλιωτάτους. ἔστιν δὲ τοῦτο τυραννίς, ἢ οὐ κατὰ σμικρὸν
 τὰλλότρια καὶ λάθρα καὶ βία ἀφαιρεῖται, καὶ ἱερὰ καὶ

b ὅσια καὶ ἴδια καὶ δημόσια, ἀλλὰ συλλήβδην· ὧν ἐφ'
 ἐκάστῳ μέρει ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ζημιούται τε
 καὶ ὄνειδῃ ἔχει τὰ μέγιστα—καὶ γὰρ ἱερόσυλοι καὶ
 ἀνδραποδισταὶ καὶ τοιχωρῦχοι καὶ ἀποστερηταὶ καὶ
 κλέπται οἱ κατὰ μέρη ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κακορυ-
 γημάτων καλοῦνται—ἐπειδὴν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν

c πολιτῶν χρήμασιν καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώ-
 σεται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχρῶν ὀνομάτων εὐδαίμονες
 καὶ μακάριοι κέκληνται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀλλὰ
 καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὅσοι ἂν πύθωνται αὐτὸν τὴν ὅλην
 ἀδικίαν ἡδικηκότα· οὐ γὰρ τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα ἀλλὰ τὸ
 πάσχειν φοβούμενοι ὄνειδίζουσιν οἱ ὄνειδίζοντες τὴν
 ἀδικίαν. οὕτως, ὧ Σώκρατες, καὶ ἰσχυρότερον καὶ

, ,
, , , μ
μ , μ , μ -
μ , , -
, " μ -
.
.
μ ,
, , μ
, , μ
, , μ -
μ . , μ
μ , μ "
μ μ μ μ
, μ "
μ μ μ μ -
, μ , -
. μ , -
, ,
, μ ,
μ , μ
, μ
.
,
, ,
, μ ,

ἐλευθεριώτερον καὶ δεσποτικώτερον ἀδικία δικαιοσύνης
ἐστὶν ἱκανῶς γιγνομένη, καὶ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ
μὲν τοῦ κρείττονος συμφέρον τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν, τὸ
δ' ἄδικον ἑαυτῷ λυσιτελοῦν τε καὶ συμφέρον.

d Ταῦτα εἰπὼν ὁ Θρασύμαχος ἐν νῶ εἶχεν ἀπιέναι,
ὥσπερ βαλανεύς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὠτων
ἀθρόον καὶ πολὺν τὸν λόγον· οὐ μὴν εἴασάν γε αὐτὸν οἱ
παρόντες, ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναι τε καὶ παρασχεῖν
τῶν εἰρημένων λόγον. καὶ δὴ ἔγωγε καὶ αὐτὸς πάννυ
ἐδεόμην τε καὶ εἶπον· ὦ δαιμόνιε Θρασύμαχε, οἷον
ἐμβάλων λόγον ἐν νῶ ἔχεις ἀπιέναι πρὶν διδάξαι ἱκανῶς
e ἢ μαθεῖν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει; ἢ σμικρὸν οἶε
ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα διορίζεσθαι ὅλον βίον διαγωγῆν, ἢ ἂν
διαγόμενος ἕκαστος ἡμῶν λυσιτελεστάτην ζωὴν ζῶν;

Ἐγὼ γὰρ οἶμαι, ἔφη ὁ Θρασύμαχος, τοῦτι ἄλλως
ἔχειν;

Ἐοικας, ἦν δ' ἐγώ—ἦτοι ἡμῶν γε οὐδὲν κήδεσθαι,
οὐδέ τι φροντίζειν εἴτε χειρόν εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα
ἀγνοοῦντες ὃ σὺ φῆς εἰδέναί. ἀλλ', ὦγαθέ, προθυμοῦ καὶ
345 ἡμῖν ἐνδείξασθαι—οὗτοι κακῶς σοι κείσεται ὅτι ἂν ἡμᾶς
τοσοῦδε ὄντας εὐεργετήσης—ἐγὼ γὰρ δὴ σοι λέγω τό
γ' ἐμόν, ὅτι οὐ πείθομαι οὐδ' οἶμαι ἀδικίαν δικαιοσύνης
κερδαλεώτερον εἶναι, οὐδ' εἰάν τις αὐτὴν καὶ μὴ
διακωλύῃ πράττειν ἃ βούλεται. ἀλλ', ὦγαθέ, ἔστω μὲν
ἄδικος, δυνάσθω δὲ ἀδικεῖν ἢ τῷ λανθάνειν ἢ τῷ
διαμάχεσθαι, ὅμως ἐμέ γε οὐ πείθει ὡς ἔστι τῆς
b δικαιοσύνης κερδαλεώτερον. ταῦτ' οὖν καὶ ἕτερος ἴσως
τις ἡμῶν πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ· πείσον οὖν, ὦ
μακάριε, ἱκανῶς ἡμᾶς ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλευόμεθα

δικαιοσύνην ἀδικίας περὶ πλείονος ποιούμενοι.

Καὶ πῶς, ἔφη, σὲ πείσω; εἰ γὰρ οἷς νυνδὴ ἔλεγον μὴ πέπεισαι, τί σοι ἔτι ποιήσω; ἢ εἰς τὴν ψυχὴν φέρον ἐνθῶ τὸν λόγον;

Μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, μὴ σύ γε· ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ἃ ἂν εἴπῃς, ἔμμενε τούτοις, ἢ ἐὰν μετατιθῆ, φανερώς μετατίθεσο καὶ ἡμᾶς μὴ ἐξαπάτα. νῦν δὲ ὄρᾳς, ὧ
c Θρασύμαχε—ἔτι γὰρ τὰ ἔμπροσθεν ἐπισκευώμεθα—
ὅτι τὸν ὡς ἀληθῶς ἰατρον τὸ πρῶτον ὀριζόμενος τὸν ὡς ἀληθῶς ποιμένα οὐκέτι ᾧον δεῖν ὕστερον ἀκριβῶς φυλάξαι, ἀλλὰ πιαίνειν οἷε αὐτὸν τὰ προβάτα, καθ' ὅσον ποιμὴν ἔστιν, οὐ πρὸς τὸ τῶν προβάτων βέλτιστον βλέποντα ἀλλ', ὥσπερ δαιτυμόνα τινὰ καὶ μέλλοντα
d ἐστιάσασθαι, πρὸς τὴν εὐωχίαν, ἢ αὖ πρὸς τὸ ἀποδόσθαι, ὥσπερ χρηματιστὴν ἀλλ' οὐ ποιμένα. τῇ δὲ ποιμενικῇ οὐ δήπου ἄλλον του μέλει ἢ ἐφ' ᾧ τέτακται, ὅπως τούτῳ τὸ βέλτιστον ἐκποριεῖ—ἐπεὶ τά γε αὐτῆς ὥστ' εἶναι βελτίστη ἱκανῶς δήπου ἐκπεπόρισται, ἕως γ' ἂν μηδὲν ἐνδέη τοῦ ποιμενικῆ εἶναι—οὕτω δὲ ᾧμην ἔγωγε νυνδὴ ἀναγκαῖον εἶναι ἡμῖν ὁμολογεῖν πᾶσαν ἀρχὴν, καθ' ὅσον ἀρχή, μηδενὶ ἄλλῳ τὸ βέλτιστον σκοπεῖσθαι ἢ
e ἐκεῖνω, τῷ ἀρχομένῳ τε καὶ θεραπευομένῳ, ἐν τε πολιτικῇ καὶ ἰδιωτικῇ ἀρχῇ. σὺ δὲ τοὺς ἀρχοντας ἐν ταῖς πόλεσιν, τοὺς ὡς ἀληθῶς ἀρχοντας, ἐκόντας οἷε ἀρχεῖν;

Μὰ Δί' οὐκ, ἔφη, ἀλλ' εὖ οἶδα.

Τί δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὧ Θρασύμαχε; τὰς ἄλλας ἀρχὰς οὐκ ἐννοεῖς ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἀρχεῖν ἐκῶν, ἀλλὰ μισθὸν

μ , μ μ
 μ μ ; . μ
 μ , ; μ
 μ μ ;
 , , ' ,
 , μ ,
 μ μ . ,
 μ — μ μ μ
 μ — μ μ
 μ , , μ μ -
 , μ -
 , μ ,
 ' , , μ -
 , μ . μ
 , μ μ -
 , μ μ -
 μ μ μ .
 ' , μ
 , μ μ -
 , μ μ -
 μ μ μ -
 , μ μ
 ;
 μ , μ , .
 , μ ,
 , μ , μ

346 αἰτοῦσιν, ὡς οὐχὶ αὐτοῖσιν ὠφελίαν ἐσομένην ἐκ τοῦ
ἄρχειν ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις; ἐπεὶ τοσόσδε εἰπέ· οὐχὶ
ἐκάστην μέντοι φασὲν ἐκάστοτε τῶν τεχνῶν τούτῳ
ἐτέραν εἶναι, τῷ ἐτέραν τὴν δύναμιν ἔχειν; καί, ὦ
μακάριε, μὴ παρὰ δόξαν ἀποκρίνου, ἵνα τι καὶ περαίνω-
μεν.

Ἄλλὰ τούτῳ, ἔφη, ἐτέρα.

Οὐκοῦν καὶ ὠφελίαν ἐκάστη τούτων ἰδίαν τινὰ ἡμῖν
παρέχεται ἀλλ' οὐ κοινήν, οἷον ἰατρικὴ μὲν ὑγίειαν,
κυβερνητικὴ δὲ σωτηρίαν ἐν τῷ πλεῖν, καὶ αἱ ἄλλαι
οὕτως;

Πάνυ γε.

b Οὐκοῦν καὶ μισθωτικὴ μισθόν; αὕτη γὰρ αὐτῆς ἢ
δύναμις ἢ τὴν ἰατρικὴν σὺ καὶ τὴν κυβερνητικὴν τὴν
αὐτὴν καλεῖς; ἢ ἐάνπερ βούλῃ ἀκριβῶς διορίζειν, ὥσπερ
ὑπέθεον, οὐδέν τι μᾶλλον, εἰάν τις κυβερνῶν ὑγιῆς γίγνη-
ται διὰ τὸ συμφέρον αὐτῷ πλεῖν ἐν τῇ θαλάττῃ, ἕνεκα
τούτου καλεῖς μᾶλλον αὐτὴν ἰατρικὴν;

Οὐ δῆτα, ἔφη.

Οὐδέ γ', οἶμαι, τὴν μισθωτικὴν, εἰάν ὑγιαίνῃ τις
μισθαρῶν.

Οὐ δῆτα.

Τί δέ; τὴν ἰατρικὴν μισθαρνητικὴν, εἰάν ἰώμενός τις
μισθαρῆ;

c Οὐκ ἔφη.

Οὐκοῦν τὴν γε ὠφελίαν ἐκάστης τῆς τέχνης ἰδίαν
ὡμολογήσαμεν εἶναι;

Ἔστω, ἔφη.

Ἦντινα ἄρα ὠφελίαν κοινῇ ὠφελοῦνται πάντες οἱ
δημιουργοί, δῆλον ὅτι κοινῇ τινι τῷ αὐτῷ προσχρῶμενοι
ἀπ' ἐκείνου ὠφελοῦνται.

Ἔοικεν, ἔφη.

Φασὲν δέ γε τὸ μισθὸν ἀρνημένους ὠφελεῖσθαι τοὺς
δημιουργοὺς ἀπὸ τοῦ προσχρῆσθαι τῇ μισθωτικῇ τέχνῃ

μ
, μ ; μ μ " -
μ
μ " μ -
μ , μ , yta -
μ .
, , .
μ μ -
, , , ;
. μ μ ;
μ . μ μ -
, ; μ
, , μ ;
μ , μ ;
μ , μ μ μ μ μ -
, . μ ;
μ -
; μ -
, . μ
μ , μ .
μ , μ .
μ μ μ μ μ

γίνεσθαι αὐτοῖς.

Συνέφη μόγεις.

d Οὐκ ἄρα ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης ἐκάστῳ αὐτῆ ἢ ὠφελία ἐστίν, ἢ τοῦ μισθοῦ λήψις, ἀλλ', εἰ δεῖ ἀκριβῶς σκοπεῖσθαι, ἢ μὲν ἰατρικὴ ὑγίειαν ποιεῖ, ἢ δὲ μισθαρητικὴ μισθόν, καὶ ἢ μὲν οἰκοδομικὴ οἰκίαν, ἢ δὲ μισθαρητικὴ αὐτῇ ἐπομένῃ μισθόν, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι οὕτως τὸ αὐτῆς ἐκάστη ἔργον ἐργάζεται καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο ἐφ' ᾧ τέτακται. ἐὰν δὲ μὴ μισθὸς αὐτῇ προσγίγνηται, ἔσθ' ὅτι ὠφελεῖται ὁ δημιουργὸς ἀπὸ τῆς τέχνης;

Οὐ φαίνεται, ἔφη.

e Ἄρ' οὖν οὐδ' ὠφελεῖ τότε, ὅταν προῖκα ἐργάζεται, Οἶμαι ἔγωγε.

Οὐκοῦν, ὦ Θρασύμαχε, τοῦτο ἤδη δηλον, ὅτι οὐδεμία τέχνη οὐδὲ ἀρχὴ τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει, ἀλλ', ὅπερ πάσαι ἐλέγομεν, τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ παρασκευάζει καὶ ἐπιτάττει, τὸ ἐκείνου συμφέρον ἥττονος ὄντος σκοποῦσα, ἀλλ' οὐ τὸ τοῦ κρείττονος. διὰ δὴ ταῦτα ἔγωγε, ὦ φίλε Θρασύμαχε, καὶ ἄρτι ἔλεγον μηδένα ἐθέλειν ἐκόντα ἄρχειν καὶ τὰ ἀλλότρια κατὰ μεταχειρί-
347 ζεσθαι ἀνορθοῦντα, ἀλλὰ μισθὸν αἰτεῖν, ὅτι ὁ μέλλον καλῶς τῇ τέχνῃ πράξειν οὐδέποτε αὐτῷ τὸ βέλτιστον πράττει οὐδ' ἐπιτάττει κατὰ τὴν τέχνην ἐπιτάττων, ἀλλὰ τῷ ἀρχομένῳ ὣν δὴ ἕνεκα, ὡς ἔοικε, μισθὸν δεῖν ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσειν ἄρχειν, ἢ ἀργύριον ἢ τιμὴν, ἢ ζημίαν ἐὰν μὴ ἄρχῃ.

Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Γλαῦκων τοὺς μὲν γὰρ δύο μισθοὺς γιγνώσκω, τὴν δὲ ζημίαν

Α'

μ .
μ μ .
, μ ,
,
μ μ , μ -
μ , μ μ -
, μ , μ μ
, μ
μ . μ μ -
μ , μ -
;
, .
, ;
μ .
μ , , μ
, μ μ , μ ,
μ μ ,
μ μ
μ . ' ,
μ , ' -
μ μ , μ μ -
μ μ μ μ , -
μ , μ *
, ' μ μ μ -
, μ .
;
μ , μ -
μ , μ

ἦντινα λέγεις καὶ ὡς ἐν μισθοῦ μέρει εἶρηκας, οὐ συνῆκα.

Τὸν τῶν βελτίστων ἄρα μισθόν, ἔφην, οὐ συνιεῖς, δι'
b ὃν ἄρχουσι οἱ ἐπιεικέστατοι, ὅταν ἐθέλωσιν ἄρχειν. ἢ
οὐκ οἶσθα ὅτι τὸ φιλότιμόν τε καὶ φιλάργυρον εἶναι
ὄνειδος λέγεταιί τε καὶ ἔστιν;

Ἐγωγε, ἔφη.

Διὰ ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὔτε χρημάτων ἕνεκα
ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ οὔτε τιμῆς· οὔτε γὰρ φανερώς
πραττόμενοι τῆς ἀρχῆς ἕνεκα μισθὸν μισθωτοὶ βούλονται
κεκλήσθαι, οὔτε λάθρα αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες
κλέπται. οὐδ' αὖ τιμῆς ἕνεκα· οὐ γὰρ εἰσι φιλότιμοι. δεῖ
c δὴ αὐτοῖς ἀνάγκην προσεῖναι καὶ ζημίαν, εἰ μέλλουσι
ἐθέλειν ἄρχειν—ὅθεν κινδυνεύει τὸ ἐκόντα ἐπὶ τὸ ἄρχειν
ιέναι ἀλλὰ μὴ ἀνάγκην περιμένειν αἰσχρὸν νενομίσθαι—
τῆς δὲ ζημίας μεγίστη τὸ ὑπὸ πονηροτέρου ἄρχεσθαι, ἐὰν
μὴ αὐτὸς ἐθέλῃ ἄρχειν· ἦν δεισαντές μοι φαίνονται
ἄρχειν, ὅταν ἄρχωσιν, οἱ ἐπιεικεῖς, καὶ τότε ἔρχονται
ἐπὶ τὸ ἄρχειν οὐχ ὡς ἐπ' ἀγαθόν τι ἰόντες οὐδ' ὡς
d εὐπαθήσοντες ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἀναγκαῖον καὶ οὐκ
ἔχοντες ἐαυτῶν βελτίσιον ἐπιτρέφαι οὐδὲ ὁμοίοις. ἐπεὶ
κινδυνεύει πόλις ἀνδρῶν ἀγαθῶν εἰ γένοιτο, περιμάχητον
ἂν εἶναι τὸ μὴ ἄρχειν ὥσπερ νυνὶ τὸ ἄρχειν, καὶ ἐνταῦθ'
ἂν καταφανὲς γενέσθαι ὅτι τῷ ὄντι ἀληθινὸς ἄρχων οὐ
πέφυνκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι ἀλλὰ τὸ τῷ
ἀρχομένῳ ὥστε πᾶς ἂν ὁ γιγνώσκων τὸ ὠφελεῖσθαι
μᾶλλον ἔλοιτο ὑπ' ἄλλου ἢ ἄλλον ὠφελῶν πράγματα

c ἔχειν. τοῦτο μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῆ συγχωρῶ Θρασυμάχῳ, ὡς τὸ δίκαιόν ἐστιν τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὴ καὶ εἰς αὐθις σκεψόμεθα· πολὺ δέ μοι δοκεῖ μείζον εἶναι ὃ νῦν λέγει Θρασύμαχος, τὸν τοῦ ἀδίκου βίον φάσκων εἶναι κρείττω ἢ τὸν τοῦ δικαίου. σὺ οὖν ποτέρως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλανκῶν, αἰρή; καὶ πότερον ἀληθεστέρως δοκεῖ σοι λέγεσθαι;

Τὸν τοῦ δικαίου ἔγωγε λυσιτελέστερον βίον εἶναι.

348 Ἦκουσας, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα ἄρτι Θρασύμαχος ἀγαθὰ διήλθεν τῷ τοῦ ἀδίκου;

Ἦκουσα, ἔφη, ἀλλ' οὐ πείθομαι.

Βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, ἂν δυνώμεθά πη ἐξευρεῖν, ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγει;

Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι; ἦ δ' ὅς.

Ἄν μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἀντικατατείναντες λέγομεν αὐτῷ λόγον παρὰ λόγον, ὅσα αὖ ἀγαθὰ ἔχει τὸ δίκαιον εἶναι, καὶ αὐθις οὗτος, καὶ ἄλλον ἡμεῖς, ἀριθμεῖν

b δεήσει τάγαθὰ καὶ μετρεῖν ὅσα ἑκάτεροι ἐν ἑκατέρῳ λέγομεν, καὶ ἤδη δικαστῶν τινῶν τῶν διακρινούντων δεησόμεθα· ἂν δὲ ὥσπερ ἄρτι ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα αὐτοῖ τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Οποτέρως οὖν σοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀρέσκει.

Οὕτως, ἔφη.

Ἰθι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ἀπόκριναι ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς. τὴν τελέαν ἀδικίαν τελέας οὔσης δικαιοσύνης λυσιτελεστέραν φῆς εἶναι;

c Πάνυ μὲν οὖν καὶ φημί, ἔφη, καὶ δι' ἃ, εἴρηκα.

. ' μ μ μ -
μ μ , μ μ
* μ μ μ
μ , μ -
, , . ,
, μ ;
, μ , , μ
, , μ
μ μ ;
, μ , . μ -
μ μ μ μ μ -
μ μ μ , μ μ
μ μ μ μ μ μ
, μ μ μ μ μ μ
μ μ μ μ μ
, μ , μ
μ . μ
, . , , ' ;
, , . μ μ
, μ μ -
;

Φέρε δὴ, τὸ τοιόνδε περὶ αὐτῶν πῶς λέγεις; τὸ μὲν
που ἀρετὴν αὐτοῖν καλεῖς, τὸ δὲ κακίαν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν τὴν μὲν δικαιοσύνην ἀρετὴν, τὴν δὲ ἀδικίαν
κακίαν;

Εἰκόσ γ', ἔφη, ὧ ἤδιστε, ἐπειδὴ καὶ λέγω ἀδικίαν
μὲν λυσιτελεῖν, δικαιοσύνην δ' οὐ.

Ἀλλὰ τί μὴν;

Τούναντίον, ἦ δ' ὅς.

Ἡ τὴν δικαιοσύνην κακίαν;

Οὐκ, ἀλλὰ πάνν γενναίαν εὐήθειαν.

d Τὴν ἀδικίαν ἄρα κακοήθειαν καλεῖς;

Οὐκ, ἀλλ' ἐβουλίαν, ἔφη.

Ἡ καὶ φρόνιμοί σοι, ὧ Θρασύμαχε, δοκοῦσιν εἶναι
καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι;

Οἷ γε τελέως, ἔφη, οἷοί τε ἀδικεῖν, πόλεις τε καὶ
ἔθνη δυνάμενοι ἀνθρώπων ὑφ' ἑαυτοῦς ποιεῖσθαι· σὺ δὲ
οἶε με ἴσως τοὺς τὰ βαλλάντια ἀποτέμοντας λέγειν.
λυσιτελεῖ μὲν οὖν, ἦ δ' ὅς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐάνπερ
λανθάνῃ· ἔστι δὲ οὐκ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἂ νυνδὴ ἔλεγον.

e Τοῦτο μὲν, ἔφην, οὐκ ἀγνωῶ ὁ βούλει λέγειν, ἀλλὰ
τόδε ἐθαύμασα, εἰ ἐν ἀρετῆς καὶ σοφίας τιθεῖς μέρος τὴν
ἀδικίαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην ἐν τοῖς ἐναντίοις.

Ἀλλὰ πάνν οὕτω τίθημι.

Τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἤδη στερεώτερον, ὧ ἑταῖρε, καὶ
οὐκέτι ῥάδιον ἔχειν ὅτι τις εἴπη. εἰ γὰρ λυσιτελεῖν μὲν
τὴν ἀδικίαν ἐτίθεσο, κακίαν μέντοι ἦ αἰσχροὺν αὐτὸ
ὠμολόγεις εἶναι ὥσπερ ἄλλοι τινές, εἶχομεν ἂν τι λέγειν
κατὰ τὰ νομιζόμενα λέγοντες· νῦν δὲ δηλὸς εἶ ὅτι φήσεις
αὐτὸ καὶ καλὸν καὶ ἰσχυρὸν εἶναι καὶ τᾶλλα αὐτῷ πάντα

349 προσθήσεις ἃ ἡμεῖς τῷ δικαίῳ προσετίθεμεν, ἐπειδή γε καὶ ἐν ἀρετῇ αὐτὸ καὶ σοφία ἐτόλμησας θεῖναι.

Ἀληθέστατα, ἔφη, μαντεύη.

Ἄλλ' οὐ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀποκνητέον γε τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν σκοπούμενον, ἕως ἄν σε ὑπολαμβάνω λέγειν ἄπερ διανοῆ. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σύ, ὦ Θρασύμαχε, ἀτεχνῶς νῦν οὐ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα περὶ τῆς ἀληθείας λέγειν.

Τί δέ σοι, ἔφη, τοῦτο διαφέρει, εἴτε μοι δοκεῖ εἴτε μή, ἀλλ' οὐ τὸν λόγον ἐλέγχεις;

b Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ τόδε μοι πειρωῶ ἔτι πρὸς τούτοις ἀποκρίνασθαι· ὁ δίκαιος τοῦ δικαίου δοκεῖ τί σοι ἂν ἐθέλειν πλέον ἔχειν;

Οὐδαμῶς, ἔφη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἀστεῖος, ὥσπερ νῦν, καὶ εὐήθης.

Τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως;

Οὐδὲ τῆς δικαίας, ἔφη.

Τοῦ δὲ ἀδίκου πότερον ἀξιοῖ ἂν πλεονεκτεῖν καὶ ἠγοῖτο δίκαιον εἶναι, ἢ οὐκ ἂν ἠγοῖτο;

Ἦγοῖτ' ἂν, ἦ δ' ὅς, καὶ ἀξιοῖ, ἀλλ' οὐκ ἂν δύναίτο.

c Ἄλλ' οὐ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ τοῦ μὲν δικαίου μὴ ἀξιοῖ πλέον ἔχειν μηδὲ βούλεται ὁ δίκαιος, τοῦ δὲ ἀδίκου;

Ἄλλ' οὕτως, ἔφη, ἔχει.

Τί δὲ δὴ ὁ ἀδικος; ἄρα ἀξιοῖ τοῦ δικαίου πλεονεκτεῖν καὶ τῆς δικαίας πράξεως;

Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη, ὅς γε πάντων πλέον ἔχειν ἀξιοῖ;

Οὐκοῦν καὶ ἀδίκον ἀνθρώπου τε καὶ πράξεως ὁ

μ μ μ -
, μ
.
μ , .
μ , , μ -
μ μ μ , μ -
μ , μ -
, μ , .
, μ ,
μ μ ;
μ μ , , μ
μ , , μ
;
, .
, .
;
;
, .
μ *
;
,
μ , .
μ , , , μ -
, μ
μ , .
;
;
,
;
, .
,

ἄδικος πλεονεκτῆσει καὶ ἀμιλλήσεται ὡς ἀπάντων πλεῖ-
στον αὐτὸς λάβη;

Ἔστι ταῦτα.

Ὡδε δὴ λέγωμεν, ἔφη· ὁ δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ
πλεονεκτεῖ, τοῦ δὲ ἀνομοίου, ὁ δὲ ἄδικος τοῦ τε ὁμοίου
d καὶ τοῦ ἀνομοίου;

Ἄριστα, ἔφη, εἴρηκας.

Ἔστιν δέ γε, ἔφη, φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς ὁ ἄδικος,
ὁ δὲ δίκαιος οὐδέτερος;

Καὶ τοῦτ', ἔφη, εὖ.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ
ἀγαθῷ ὁ ἄδικος, ὁ δὲ δίκαιος οὐκ ἔοικεν;

Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ἔφη, ὁ τοιοῦτος ὦν καὶ εἰκέναι
τοῖς τοιούτοις, ὁ δὲ μὴ εἰκέναι;

Καλῶς. τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἐκάτερος αὐτῶν οἷσπερ
ἔοικεν;

Ἀλλὰ τί μέλλει; ἔφη.

Εἶεν, ὦ Θρασύμαχε· μουσικὸν δέ τινα λέγεις, ἕτερον
e δὲ ἄμουσον;

Ἐγωγε.

Πότερον φρόνιμον καὶ πότερον ἄφρονα;

Τὸν μὲν μουσικὸν δήπου φρόνιμον, τὸν δὲ ἄμουσον
ἄφρονα.

Οὐκοῦν καὶ ἄπερ φρόνιμον, ἀγαθόν, ἃ δὲ ἄφρονα,
κακόν;

Ναί.

Τί δὲ ἰατρικόν; οὐχ οὕτως;

Οὕτως.

Δοκεῖ ἂν οὖν τίς σοι, ὦ ἄριστε, μουσικὸς ἀνὴρ
ἀρμοστούμενος λύραν ἐθέλειν μουσικοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ
ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν ἢ ἀξιοῦν
πλέον ἔχειν;

Α'

,
;
. μ , , " μ μ , ;
μ , μ , .
μ , , μ , μ ;
;
μ , μ ;
μ , μ , μ μ ;
μ . μ
μ ; μ ; . μ ,
μ ; μ " μ ,
. μ ;
;
μ , , , μ , -
. , μ ,
μ ;
.
μ , μ , μ -
μ , μ μ
μ ; μ μ

Οὐκ ἔμοιγε.

Τί δέ; ἀμούσου;

Ἀνάγκη, ἔφη.

350 Τί δὲ ἰατρικός; ἐν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἄν' τι
ιατρικοῦ πλεονεκτεῖν ἢ ἀνδρὸς ἢ πράγματος;

Οὐδ' ὄητα.

Μὴ ἰατρικοῦ δέ;

Ναί.

Περὶ πάσης δὴ ὄρα ἐπιστήμης τε καὶ ἀνεπιστημο-
σύνης εἴ τίς σοι δοκεῖ ἐπιστήμων ὅστισοῦν πλείω ἢ
ἐθέλειν αἰρεῖσθαι ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων ἢ πράττειν ἢ
λέγειν, καὶ οὐ ταυτὰ τῷ ὁμοίῳ ἑαυτῷ εἰς τὴν αὐτὴν
πραξίν.

Ἄλλ' ἴσως, ἔφη, ἀνάγκη τοῦτό γε οὕτως ἔχειν.

Τί δὲ ὁ ἀνεπιστήμων; οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστήμονος
b πλεονεκτῆσειεν ἄν, ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος;

Ἰσως.

Ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός;

Φημί.

Ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός;

Φημί.

Ὁ ἄρα ἀγαθός τε καὶ σοφὸς τοῦ μὲν ὁμοίου οὐκ
ἐθελήσει πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε καὶ ἐναντίου.

Ἐοικεν, ἔφη.

Ὁ δὲ κακός τε καὶ ἀμαθῆς τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ
ἐναντίου.

Φαίνεται.

Οὐκοῦν, ὦ Θρασύμαχε, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ἄδικος ἡμῖν τοῦ
ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεονεκτεῖ; ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες;

Ἐγῶγε, ἔφη.

\

A'

,
μ ;
;
μ
;
;
μ
μ μ μ μ
μ , μ μ
μ , μ μ
μ , μ μ
μ μ ; μ μ
μ ; μ μ
μ ;
μ ;
μ , μ
μ , μ
μ μ μ μ ;
μ μ μ μ ;

c Ὁ δέ γε δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτῆσει,
τοῦ δὲ ἀνομοίου;

Ναί.

Ἐοικεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ
ἀγαθῷ, ὁ δὲ ἄδικος τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ.

Κινδυνεύει.

Ἄλλὰ μὴν ὠμολογοῦμεν, ᾧ γε ὁμοίος ἐκάτερος εἶη,
τοιούτον καὶ ἐκάτερον εἶναι.

Ὁμολογοῦμεν γάρ.

Ὁ μὲν ἄρα δίκαιος ἡμῖν ἀναπέφανται ὢν ἀγαθός τε
καὶ σοφός, ὁ δὲ ἄδικος ἀμαθής τε καὶ κακός.

d Ὁ δὲ Θρασύμαχος ὠμολόγησε μὲν πάντα ταῦτα,
οὐχ ὡς ἐγὼ νῦν ῥαδίως λέγω, ἀλλ' ἐλκόμενος καὶ μόγις,
μετὰ ἰδρωτὸς θαναματοῦ ὄσον, ἅτε καὶ θέρονος
ὄντος—τότε καὶ εἶδον ἐγώ, πρότερον δὲ οὐπω, Θρασύ-
μαχον ἐρυθριῶντα—ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔπιμολογησάμεθα τὴν
δικαιοσύνην ἀρετὴν εἶναι καὶ σοφίαν, τὴν δὲ ἀδικίαν
κακίαν τε καὶ ἀμαθίαν, εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο μὲν ἡμῖν
οὕτω κείσθω, ἔφαμεν δὲ δὴ καὶ ἰσχυρόν εἶναι τὴν
ἀδικίαν. ἢ οὐ μέμνησαι, ᾧ Θρασύμαχε;

e Μέμνημαι, ἔφη· ἀλλ' ἔμοιγε οὐδὲ ἂ νῦν λέγεις
ἀρέσκει, καὶ ἔχω περὶ αὐτῶν λέγειν. εἰ οὐκ ἔλεγομι, εὖ
οἶδ' ὅτι δημηγορεῖν ἂν με φαίης. ἢ οὐκ ἔα με εἰπεῖν ὅσα
βούλομαι, ἢ, εἰ βούλει ἐρωτᾶν, ἐρώτα· ἐγὼ δέ σοι, ὥσπερ
ταῖς γρασίν ταῖς τοὺς μύθους λεγούσας, “εἶεν” ἐρῶ καὶ
κατανεύσομαι καὶ ἀνανεύσομαι.

Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ, παρά γε τὴν σαντοῦ δόξαν.

Ὅστε σοί, ἔφη, ἀρέσκειν, ἐπειδήπερ οὐκ ἔα λέγειν.
καίτοι τί ἄλλο βούλει;

Οὐδὲν μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' εἴπερ τοῦτο ποιήσεις,
ποίει· ἐγὼ δὲ ἐρωτήσω.

Ἐρώτα δὴ.

351 Τοῦτο τοίνυν ἐρωτῶ, ὅπερ ἄρτι, ἵνα καὶ ἐξῆς
διασκευώμεθα τὸν λόγον, ὁποῖόν τι τυγχάνει ὄν δικαιο-
σύνη πρὸς ἀδικίαν. ἐλέχθη γάρ που ὅτι καὶ δυνατώτερον
καὶ ἰσχυρότερον εἶη ἀδικία δικαιοσύνης· νῦν δέ γ', ἔφη,ν,
εἴπερ σοφία τε καὶ ἀρετὴ ἐστὶν δικαιοσύνη, ῥαδίως οἶμαι
φανήσεται καὶ ἰσχυρότερον ἀδικίας, ἐπειδήπερ ἐστὶν
ἀμαθία ἢ ἀδικία—οὐδεὶς ἂν ἔτι τοῦτο ἀγνοήσειεν—
ἀλλ' οὗ τι οὕτως ἀπλῶς, ὦ Θερασύμαχε, ἔγωγε ἐπιθυ-
μῶ, ἀλλὰ τῆδέ πη σκέψασθαι πόλιν φαίης ἂν ἄδικον
εἶναι καὶ ἄλλας πόλεις ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως καὶ
καταδεδουλώσθαι, πολλὰς δὲ καὶ ὑφ' ἑαυτῆ ἔχειν δου-
λωσαμένην;

Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. καὶ τοῦτό γε ἡ ἀρίστη μάλιστα
ποιήσει καὶ τελεώτατα οὖσα ἄδικος.

Μανθάνω, ἔφη,ν, ὅτι σὸς οὗτος ἦν ὁ λόγος. ἀλλὰ τότε
περὶ αὐτοῦ σκοπῶ· πότερον ἢ κρείττων γιγνομένη πόλις
πόλεως ἄνευ δικαιοσύνης τὴν δύναμιν ταύτην ἔξει, ἢ
ἀνάγκη αὐτῆ μετὰ δικαιοσύνης;

c Εἰ μὲν, ἔφη,ν, ὡς σὺ ἄρτι ἔλεγες ἔχει—ἡ δικαιοσύνη
σοφία—μετὰ δικαιοσύνης· εἰ δ' ὡς ἐγὼ ἔλεγον, μετὰ
ἀδικίας.

Πάνυ ἄγαμαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θερασύμαχε, ὅτι οὐκ
ἐπινεύεις μόνον καὶ ἀνανεύεις, ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνη πάνυ
καλῶς.

Σοὶ γάρ, ἔφη,ν, χαρίζομαι.

Εὖ γε σὺ ποιῶν· ἀλλὰ δὴ καὶ τότε μοι χάρισαι καὶ
λέγε· δοκεῖς ἂν ἢ πόλιν ἢ στρατόπεδον ἢ ληστὰς ἢ
κλέπτας ἢ ἄλλο τι ἔθνος, ὅσα κοινῆ ἐπὶ τι ἔρχεται
ἀδίκως, προᾶξαι ἂν τι δύνασθαι, εἰ ἀδικοῖτεν ἀλλήλους;

μ .
 μ , μ ,
 μ μ μ ,
 μ μ μ ,
 μ , , ,
 μ , ,
 μ — μ
 μ , μ ,
 μ , μ
" μ
 μ ;
; " .
 μ " μ ' " μ .
 μ , μ , μ ,
 μ , μ ;
 μ , μ " μ
, μ .
 μ , μ , μ ,
 μ ,
" μ μ μ
" μ μ μ μ
, μ
 μ ;

d Οὐ δῆτα, ἧ δ' ὄς.
 Τί δ' εἰ μὴ ἀδικοῖεν· οὐ μᾶλλον;
 Πάνυ γε.
 Στάσεις γάρ πον, ὦ Θρασύμαχε, ἧ γε ἀδικία καὶ
 μίση καὶ μάχας ἐν ἀλλήλοις παρέχει, ἧ δὲ δικαιοσύνη
 ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν· ἧ γάρ;
 Ἔστω, ἧ δ' ὄς, ἵνα σοι μὴ διαφέρωμαι.
 Ἄλλ' εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ ἄριστε. τόδε δέ μοι λέγε·
 ἄρα εἰ τοῦτο ἔργον ἀδικίας, μῖσος ἐμποιεῖν ὅπου ἂν ἐνῆ,
 οὐ καὶ ἐν ἐλευθέροις τε καὶ δούλοις ἐγγιγνομένη μισεῖν
 ποιήσει ἀλλήλους καὶ στασιάζειν καὶ ἀδυνάτους εἶναι
 e κοινῇ μετ' ἀλλήλων πράττειν;
 Πάνυ γε.
 Τί δὲ ἂν ἐν δυοῖν ἐγγένηται; οὐ διοίσονται καὶ
 μισήσουσιν καὶ ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς
 δικαίοις;
 Ἔσονται, ἔφη.
 Ἐὰν δὲ δῆ, ὦ θαυμάσιε, ἐν ἐνὶ ἐγγένηται ἀδικία,
 μῶν μὴ ἀπολεῖ τὴν αὐτῆς δύναμιν, ἧ οὐδὲν ἦττον ἔξει;
 Μηδὲν ἦττον ἔχέτω, ἔφη.
 Οὐκοῦν τοιάνδε τινὰ φαίνεται ἔχουσα τὴν δύναμιν,
 οἷαν, ᾧ ἂν ἐγγένηται, εἴτε πόλει τινὶ εἴτε γένει εἴτε
 352 στρατοπέδῳ εἴτε ἄλλῳ ὄτωσιν, πρῶτον μὲν ἀδύνατον
 αὐτὸ ποιεῖν πράττειν μεθ' αὐτοῦ διὰ τὸ στασιάζειν καὶ
 διαφέρεσθαι, ἔτι δ' ἐχθρὸν εἶναι ἑαυτῷ τε καὶ τῷ ἐναντίῳ
 παντὶ καὶ τῷ δικαίῳ; οὐχ οὕτως;
 Πάνυ γε.
 Καὶ ἐν ἐνὶ δῆ οἶμαι ἐνοῦσα ταυτὰ ταῦτα ποιήσει
 ἅπερ πέφυκεν ἐργάζεσθαι· πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸν
 πράττειν ποιήσει στασιάζοντα καὶ οὐχ ὁμοιοῦντα αὐτὸν

, , . ;
 , .
 μ , μ
 μ , ;
 , , μ μ .
 , μ μ μ
 ,
 μ , ,
 μ μ ,
 μ μ μ ;
 . μ , ,
 μ μ ;
 , , μ μ
 μ , μ μ ;
 μ , . μ ,
 , ,
 , μ
 . ;
 , μ , μ , μ ,
 , μ " μ
 μ μ μ , μ

ἑαυτῶ, ἔπειτα ἐχθρὸν καὶ ἑαυτῶ καὶ τοῖς δικαίοις· ἦ γάρ·
Ναί.

Δίκαιοι δέ γ' εἰσίν, ὦ φίλε, καὶ οἱ θεοί·
Ἔστω, ἔφη.

b Καὶ θεοῖς ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἄδικος, ὦ Θρασύμαχε,
ὁ δὲ δίκαιος φίλος.

Εὐωχοῦ τοῦ λόγου, ἔφη, θαρρῶν· οὐ γὰρ ἔγωγέ σοι
ἐναντιώσομαι, ἵνα μὴ τοῖσδε ἀπέχθωμαι.

Ἰθι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὰ λοιπά μοι τῆς ἐστιάσεως
ἀποπλήρωσον ἀποκρινόμενος ὥσπερ καὶ νῦν. ὅτι μὲν γὰρ
καὶ σοφώτεροι καὶ ἀμείνους καὶ δυνατώτεροι πράττειν οἱ
δίκαιοι φαίνονται, οἱ δὲ ἄδικοι οὐδὲ πράττειν μετ'
c ἀλλήλων οἰοί τε—ἀλλὰ δὴ καὶ οὓς φαμεν ἐρωμένως
πώποτε τι μετ' ἀλλήλων κοινῇ πράξει ἀδίκους ὄντας,
τοῦτο οὐ παντάπασιν ἀληθὲς λέγομεν· οὐ γὰρ ἂν ἀπεί-
χοντο ἀλλήλων κομιδῇ ὄντες ἄδικοι, ἀλλὰ δήλον ὅτι ἐνήν-
τις αὐτοῖς δικαιοσύνη, ἣ αὐτοὺς ἐποίει μήτοι καὶ ἀλλή-
λους γε καὶ ἐφ' οὓς ἦσαν ἅμα ἀδικεῖν, δι' ἣν ἔπραξαν ἂ
ἔπραξαν, ὥρμησαν δὲ ἐπὶ τὰ ἄδικα ἀδικία ἡμιμόχθηροι
ὄντες, ἐπεὶ οἱ γε παμπόνηροι καὶ τελέως ἄδικοι τελέως
d εἰσὶ καὶ πράττειν ἀδύνατοι—ταῦτα μὲν οὖν ὅτι οὕτως
ἔχει μανθάνω, ἀλλ' οὐχ ὡς σὺ τὸ πρῶτον ἐτίθεσο· εἰ δὲ
καὶ ἀμεινον ζῶσιν οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων καὶ εὐδαιμο-
νέστεροί εἰσιν, ὅπερ τὸ ὕστερον προυθέμεθα σκέψασθαι,
σκεπτέον. φαίνονται μὲν οὖν καὶ νῦν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ἐξ
ᾧν εἰρήκαμεν· ὅμως δ' ἔτι βέλτιον σκεπτέον. οὐ γὰρ περὶ
τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὄντινα τρόπον
χρῆ ζῆν.

Σκόπει δὴ, ἔφη.

Σκοπῶ, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι
ἵππου ἔργον;

e Ἔμοιγε.

Ἄρ' οὖν τοῦτο ἂν θεΐης καὶ ἵππου καὶ ἄλλου ὄτουοῦν
ἔργον, ὃ ἂν ἢ μόνῳ ἐκείνῳ ποιῆ τις ἢ ἄριστα;

Οὐ μανθάνω, ἔφη.

Ἄλλ' ὥδε· ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς;

Οὐ δῆτα.

Τί δέ; ἀκούσαις ἄλλῳ ἢ ὠσίν;

Οὐδαμῶς.

Οὐκοῦν δικαίως ταῦτα τούτων φημὲν ἔργα εἶναι;

Πάνυ γε.

353 Τί δέ; μαχαίρα ἂν ἀμπέλον κληῖμα ἀποτέμοις καὶ
σμίλῃ καὶ ἄλλοις πολλοῖς;

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἄλλ' οὐδενί γ' ἂν οἶμαι οὕτω καλῶς ὡς δρεπάνῳ τῷ
ἐπὶ τούτῳ ἐργασθέντι.

Ἀληθῆ.

Ἄρ' οὖν οὐ τοῦτο τούτου ἔργον θήσομεν;

Θήσομεν μὲν οὖν.

Νῦν δὴ οἶμαι ἄμεινον ἂν μάθοις ὃ ἄρτι ἠρώτων,
πυθανόμενος εἰ οὐ τοῦτο ἐκάστου εἶη ἔργον ὃ ἂν ἢ μόνον
τι ἢ κάλλιστα τῶν ἄλλων ἀπεργάζεταιται.

Ἀλλά, ἔφη, μανθάνω τε καί μοι δοκεῖ τοῦτο
b ἐκάστου πράγματος ἔργον εἶναι.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. οὐκοῦν καὶ ἀρετὴ δοκεῖ σοι εἶναι

1 , , μ μ , ,

 . , , ;

 .

 , μ μ' μ -

 μ , μ' μ -

 ;

 , .

 , μ μ -

 ;

 .

 μ μ μ μ μ -

μ μ μ μ μ ;

 μ ;

 μ μ , μ , μ -

 , μ μ μ -

 .

 μ ;

 μ .

 , μ .

 μ , μ , μ -

 μ μ μ μ -

 , , μ -

 , μ .

 , μ .

ἐκάστῳ ὧπερ καὶ ἔργον τι προστίεται; ἴωμεν δὲ ἐπὶ
τὰ αὐτὰ πάλιν ὀφθαλμῶν, φαμέν, ἔστι τι ἔργον;

Ἔστιν.

Ἄρ' οὖν καὶ ἀρετὴ ὀφθαλμῶν ἔστιν;

Καὶ ἀρετή.

Τί δέ; ὧτων ἦν τι ἔργον;

Ναί.

Οὐκοῦν καὶ ἀρετή;

Καὶ ἀρετή.

Τί δὲ πάντων πέρι τῶν ἄλλων; οὐχ οὕτω;

Οὕτω.

Ἐχε δὴ ἄρ' ἂν ποτε ὄμματα τὸ αὐτῶν ἔργον καλῶς
c ἀπεργάσαιτο μὴ ἔχοντα τὴν αὐτῶν οἰκείαν ἀρετήν, ἀλλ'
ἀντὶ τῆς ἀρετῆς κακίαν;

Καὶ πῶς ἂν; ἔφη· τυφλότητα γὰρ ἴσως λέγεις ἀντὶ
τῆς ὄψεως.

Ἦτις, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῶν ἢ ἀρετῆ· οὐ γάρ πω τοῦτο
ἔρωτῶ, ἀλλ' εἰ τῇ οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ τὸ αὐτῶν ἔργον εὖ
ἐργάσεται τὰ ἐργαζόμενα, κακία δὲ κακῶς.

Ἀληθές, ἔφη, τοῦτό γε λέγεις.

Οὐκοῦν καὶ ὧτα στερόμενα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς κακῶς
τὸ αὐτῶν ἔργον ἀπεργάσεται;

Πάνν γε.

d Τίθεμεν οὖν καὶ τᾶλλα πάντα εἰς τὸν αὐτὸν λόγον;

Ἔμοιγε δοκεῖ.

Ἦθι δὴ, μετὰ ταῦτα τόδε σκέψαι. ψυχῆς ἔστιν τι
ἔργον ὃ ἄλλῳ τῶν ὄντων οὐδ' ἂν ἐνὶ πράξαις, οἷον τὸ
τοιόνδε· τὸ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλευέσθαι καὶ
τὰ τοιαῦτα πάντα, ἔσθ' ὅτῳ ἄλλῳ ἢ ψυχῇ δικαίως ἂν

αὐτὰ ἀποδοῖμεν καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνης εἶναι;

Οὐδενὶ ἄλλω.

Τί δ' αὖ τὸ ζῆν; οὐ ψυχῆς φήσομεν ἔργον εἶναι;

Μάλιστα γ', ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ ἀρετὴν φαμέν τινα ψυχῆς εἶναι;

Φαμέν.

e Ἄρ' οὖν ποτε, ὦ Θρασύμαχε, ψυχὴ τὰ αὐτῆς ἔργα
εὖ ἀπεργάσεται στερομένη τῆς οἰκείας ἀρετῆς, ἢ ἀδύνα-
τον;

Ἀδύνατον.

Ἀνάγκη ἄρα κακῇ ψυχῇ κακῶς ἄρχειν καὶ ἐπιμε-
λεῖσθαι, τῇ δὲ ἀγαθῇ πάντα ταῦτα εὖ πράττειν.

Ἀνάγκη.

Οὐκοῦν ἀρετὴν γε συνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι
δικαιοσύνην, κακίαν δὲ ἀδικίαν;

Συνεχωρήσαμεν γάρ.

Ἡ μὲν ἄρα δικαία ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ εὖ
βιώσεται, κακῶς δὲ ὁ ἄδικος.

Φαίνεται, ἔφη, κατὰ τὸν σὸν λόγον.

354 Ἀλλὰ μὴν ὅ γε εὖ ζῶν μακάριός τε καὶ εὐδαίμων, ὁ
δὲ μὴ τάναντία.

Πῶς γὰρ οὐ;

Ὁ μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων, ὁ δ' ἄδικος ἄθλιος.

Ἔστω, ἔφη.

Ἀλλὰ μὴν ἄθλιόν γε εἶναι οὐ λυσιτελεῖ, εὐδαίμονα
δέ.

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐδέποτ' ἄρα, ὦ μακάριε Θρασύμαχε, λυσιτελέστε-
ρον ἀδικία δικαιοσύνης.

Ταῦτα δὴ σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰσιτιάσθω ἐν τοῖς
Βενδιδίσις.

μ μ ;
 μ ;
 ; μ
 ;
 , μ ;
 μ .
 , μ ,
 ,
 ,
 μ μ , μ ,
 , ;
 μ μ .
 ,
 μ ,
 μ , ;
 μ , μ ,
 μ .
 μ , μ ,
 μ .
 ;
 , μ , μ -
 ,

Υπὸ σοῦ γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ἐπειδὴ μοι
προῖος ἐγένου καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσω. οὐ μέντοι καλῶς
γε εἰστίμαι, δι' ἐμαντὸν ἀλλ' οὐ διὰ σέ· ἀλλ' ὥσπερ οἱ
λίχνοι τοῦ ἀεὶ παραφερομένου ἀπογεύονται ἀρπάζοντες,
πρὶν τοῦ προτέρου μετρίως ἀπολαῦσαι, καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ
οὕτω, πρὶν ὃ τὸ πρῶτον ἐσκοποῦμεν εὖρεϊν, τὸ δίκαιον
ὅτι ποτ' ἐστίν, ἀφήμενος ἐκείνου ὀρμῆσαι ἐπὶ τὸ σκέ-
ψασθαι περὶ αὐτοῦ εἴτε κακία ἐστὶν καὶ ἀμαθία, εἴτε
σοφία καὶ ἀρετή, καὶ ἐμπεσόντος αὖ ὕστερον λόγου, ὅτι
λυσίτελέστερον ἢ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπεσχόμην
τὸ μὴ οὐκ ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου, ὥστε μοι νυνὶ
γέγονεν ἐκ τοῦ διαλόγου μηδὲν εἰδέναι· ὅποτε γὰρ τὸ
δίκαιον μὴ οἶδα ὅ ἐστιν, σχολῆ εἶσομαι εἴτε ἀρετή τις
οὔσα τυγχάνει εἴτε καὶ οὔ, καὶ πότερον ὁ ἔχων αὐτὸ οὐκ
εὐδαίμων ἐστὶν ἢ εὐδαίμων.

A'

μ , μ , ,
μ μ , μ , .
μ * , , -
μ , μ , -
μ μ * ,
μ μ
μ , μ
μ μ
μ μ μ , ,
μ μ μ " ,
μ , μ ,
μ , ,

357 Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν ᾤμην λόγον ἀπηλλάχθαι·
τὸ δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον. ὁ γὰρ Γλαύκων αἰεί τε
δὴ ἀνδρειότατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ
τότε τοῦ Θρασυμάχου τὴν ἀπόρρησιν οὐκ ἀπεδέξατο,
ἀλλ' ἔφη· ὦ Σώκρατες, πότερον ἡμᾶς βούλει δοκεῖν
b πεπεικέναι ἢ ὡς ἀληθῶς πεῖσαι ὅτι παντὶ τρόπῳ ἄμεινόν
ἔστιν δίκαιον εἶναι ἢ ἄδικον;

Ὡς ἀληθῶς, εἶπον, ἔγωγ' ἂν ἐλοίμην, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη.

Οὐ τοίνυν, ἔφη, ποιεῖς ὃ βούλει. λέγε γάρ μοι· ἄρά
σοι δοκεῖ τοιόνδε τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν οὐ
τῶν ἀποβαινόντων ἐφιέμενοι, ἀλλ' αὐτὸ αὐτοῦ ἔνεκα
ἀσπαζόμενοι, οἷον τὸ χαίρειν καὶ αἰ ἡδοναὶ ὅσαι ἀβλα-
βεῖς καὶ μηδὲν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον διὰ ταύτας γίνονται
ἄλλο ἢ χαίρειν ἔχοντα;

Ἐμοιγε, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ τι εἶναι τοιοῦτον.

c Τί δέ; ὃ αὐτό τε αὐτοῦ χάριν ἀγαπῶμεν καὶ τῶν ἀπ'
αὐτοῦ γιγνομένων, οἷον αὐτὸ φρονεῖν καὶ τὸ ὄρᾶν καὶ τὸ
ὕγιαίνειν; τὰ γὰρ τοιαῦτά που δι' ἀμφοτέρα ἀσπαζόμεθα.

, μ
 " , μ , -
 * , μ
 , μ " , ,
 μ , μ -
 * ;
 μ , ,
 μ , . μ ,
 μ , μ , μ
 μ , * μ
 ,
 μ ,
 μ , μ -
 μ , ;
 μ .

Ναί, εἶπον.

Τρίτον δὲ ὄρᾱς τι, ἔφη, εἶδος ἀγαθοῦ, ἐν ᾧ τὸ γυμνάζεσθαι καὶ τὸ κάμνοντα ἰατρεύεσθαι καὶ ἰατρεύσις τε καὶ ὁ ἄλλος χρηματισμός; ταῦτα γὰρ ἐπίτονα φαῖμεν ἄν, ὠφελεῖν δὲ ἡμᾶς, καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα οὐκ ἂν
d δεξαίμεθα ἔχειν, τῶν δὲ μισθῶν τε χάριν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα γίγνεται ἀπ' αὐτῶν.

Ἔστιν γὰρ οὖν, ἔφη, καὶ τοῦτο τρίτον. ἀλλὰ τί δή;

Ἐν ποίῳ, ἔφη, τούτων τὴν δικαιοσύνην τιθεῖς;

358 Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἣν δ' ἐγώ, ἐν τῷ καλλίστῳ, ὃ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἀγαπητέον τῷ μέλλοντι μακαρίῳ ἔσεσθαι.

Οὐ τοίνυν δοκεῖ, ἔφη, τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπόνου εἶδους, ὃ μισθῶν θ' ἕνεκα καὶ εὐδοκιμήσεων διὰ δόξαν ἐπιτηδευτέον, αὐτὸ δὲ δι' αὐτὸ φευκτέον ὡς ὄν χαλεπόν.

Οἶδα, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι δοκεῖ οὕτω καὶ πάλαι ὑπὸ Θρασυμάχου ὡς τοιοῦτον ὄν ψέγεται, ἀδικία δ' ἐπαινεῖται ἀλλ' ἐγὼ τις, ὡς ἔοικε, δυσμαθής.

b Ἴθι δή, ἔφη, ἄκουσον καὶ ἐμοῦ, ἕάν σοι ἔτι ταῦτα δοκῇ. Θρασύμαχος γάρ μοι φαίνεται προφαίτερον τοῦ δέοντος ὑπὸ σοῦ ὡσπερ ὄφεις κηληθῆναι, ἐμοὶ δὲ οὕτω κατὰ νοῦν ἢ ἀπόδειξις γέγονεν περὶ ἐκάτερου· ἐπιθυμῶ γὰρ ἀκοῦσαι τί τ' ἔστιν ἐκάτερον καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐνὸν ἐν τῇ ψυχῇ, τοὺς δὲ μισθοὺς καὶ τὰ

γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν εἶσαι χαίρειν. οὕτωςι οὖν ποιήσω,
 c εἴαν καὶ σοὶ δοκῇ· ἐπανανεώσομαι τὸν Θρασυμάχου
 λόγον, καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ δικαιοσύνην οἷον εἶναί φασιν
 καὶ ὅθεν γεγενῆαι, δεύτερον δὲ ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ
 ἐπιτηδεύοντες ἄκοντες ἐπιτηδεύουσιν ὡς ἀναγκαῖον
 ἀλλ' οὐχ ὡς ἀγαθόν, τρίτον δὲ ὅτι εἰκότως αὐτὸ δρῶσι·
 πολὺ γὰρ ἀμείνων ἄρα ὁ τοῦ ἀδίκου ἢ ὁ τοῦ δικαίου βίος,
 ὡς λέγουσιν. ἐπεὶ ἔμοιγε, ὦ Σώκρατες, οὐ τι δοκεῖ
 οὕτως· ἀπορῶ μέντοι διατεθρυλημένος τὰ ὄτα ἀκούων
 Θρασυμάχου καὶ μυρίων ἄλλων, τὸν δὲ ὑπὲρ τῆς δικαιο-
 d σύνης λόγον, ὡς ἀμεινον ἀδικίας, οὐδενός πω ἀκήκοα ὡς
 βούλομαι—βούλομαι δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐγκωμιαζόμενον
 ἀκοῦσαι—μάλιστα δ' οἶμαι ἂν σοῦ πυθέσθαι. διὸ κατα-
 τείνας ἐρῶ τὸν ἀδικὸν βίον ἐπαινῶν, εἰπὼν δὲ ἐνδείξομαί
 σοι ὅν τρόπον αὖ βούλομαι καὶ σοῦ ἀκούειν ἀδικίαν μὲν
 ψέγοντος, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦντος. ἀλλ' ὅρα εἴ σοι
 βουλομένῳ ἂ λέγω.

Πάντων μάλιστα, ἦν δ' ἐγώ· περὶ γὰρ τίνος ἂν
 μάλλον πολλάκις τις νοῦν ἔχων χαίροι λέγων καὶ ἀκού-
 ων;

e *Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις· καὶ ὁ πρῶτον ἔφην ἐρεῖν,
 περὶ τούτου ἄκουε, τί ὄν τε καὶ ὅθεν γέγονε δικαιοσύνη.*
*Πεφυκέναι γὰρ δὴ φασιν τὸ μὲν ἀδικεῖν ἀγαθόν, τὸ
 δὲ ἀδικεῖσθαι κακόν, πλέονι δὲ κακῷ ὑπερβάλλειν τὸ
 ἀδικεῖσθαι ἢ ἀγαθῷ τὸ ἀδικεῖν, ὥστ' ἐπειδὴν ἀλλήλους
 ἀδικῶσι τε καὶ ἀδικῶνται καὶ ἀμφοτέρων γένωνται, τοῖς*
 359 *μὴ δυναμένοις τὸ μὲν ἐκφεύγειν τὸ δὲ αἰρεῖν δοκεῖ
 λυσιτελεῖν συνθέσθαι ἀλλήλοις μῆτ' ἀδικεῖν μῆτ' ἀδικεῖ-
 σθαι· καὶ ἐντεῦθεν δὴ ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι καὶ*

συνθήκας αὐτῶν, καὶ ὀνομάσαι τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπι-
ταγμα νόμιμόν τε καὶ δίκαιον· καὶ εἶναι δὴ ταύτην
γένεσίν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὐσαν τοῦ
μὲν ἀρίστου ὄντος, ἐὰν ἀδικῶν μὴ διδῷ δίκην, τοῦ δὲ
κακίστου, ἐὰν ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾗ· τὸ
δὲ δίκαιον ἐν μέσῳ ὄν τούτων ἀμφοτέρων ἀγαπᾶσθαι οὐχ
ὡς ἀγαθόν, ἀλλ' ὡς ἀρρωστίᾳ τοῦ ἀδικεῖν τιμώμενον·
ἐπεὶ τὸν δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν καὶ ὡς ἀληθῶς ἄνδρα οὐδ'
ἂν ἐνί ποτε συνθέσθαι τὸ μῆτε ἀδικεῖν μῆτε ἀδικεῖσθαι·
μαίνεσθαι γὰρ ἄν. ἡ μὲν οὖν δὴ φύσις δικαιοσύνης, ὧ
Σώκρατες, αὕτη τε καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ὧν πέφυκε
τοιαῦτα, ὡς ὁ λόγος.

Ὡς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες ἀδυναμία τοῦ ἀδικεῖν
ἄκοντες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστα' ἂν αισθοίμεθα, εἰ
τοιούδε ποιήσαιμεν τῇ διανοίᾳ· δόντες ἐξουσίαν ἑκατέρῳ
ποιεῖν ὅτι ἂν βούληται, τῷ τε δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ, εἴτ'
ἐπακολουθήσαιμεν θεώμενοι ποῖ ἢ ἐπιθυμία ἑκάτερον
ἄξει. ἐπ' αὐτοφώρῳ οὖν λάβοιμεν ἂν τὸν δίκαιον τῷ
ἀδίκῳ εἰς ταυτὸν ἰόντα διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις
διώκειν πέφυκεν ὡς ἀγαθόν, νόμῳ δὲ βία παράγεται ἐπὶ
τὴν τοῦ ἴσου τιμὴν. εἴη δ' ἂν ἡ ἐξουσία ἦν λέγω τοιάδε
μάλιστα, εἰ αὐτοῖς γένοιτο οἷαν ποτέ φασιν δύναμιν τῷ
[Γύγῳ] τοῦ Λυδοῦ προγόνῳ γενέσθαι. εἶναι μὲν γὰρ
αὐτὸν ποιμένα θητεύοντα παρὰ τῷ τότε Λυδίας ἄρχοντι,
ᾧμβρου δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ σεισμοῦ ἑραγῆναί τι τῆς
γῆς καὶ γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ᾗ ἔνεμεν. ἰδόντα
δὲ καὶ θαυμάσαντα καταβῆναι καὶ ἰδεῖν ἄλλα τε δὴ ἂ

μυθολογοῦσιν θαυμαστά καὶ ἵππον χαλκοῦν, κοῖλον,
 θυρίδας ἔχοντα, καθ' ἃς ἐγκύψαντα ἰδεῖν ἐνόητα νεκρόν,
 ὡς φαίνεσθαι μείζω ἢ κατ' ἄνθρωπον, τοῦτον δὲ ἄλλο μὲν
 e οὐδέν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὄν <τα >
 περιελόμενον ἐκβῆναι. συλλόγον δὲ γενομένου τοῖς ποι-
 μέσιν εἰωθότος, ἴν' ἐξαγγέλλοιεν κατὰ μῆνα τῷ βασιλεῖ
 τὰ περὶ τὰ ποίμνια, ἀφικέσθαι καὶ ἐκεῖνον ἔχοντα τὸν
 δακτύλιον· καθήμενον οὖν μετὰ τῶν ἄλλων τυχεῖν τὴν
 σφενδόνην τοῦ δακτυλίου περιαγαγόντα πρὸς ἑαυτὸν εἰς
 360 τὸ εἶσω τῆς χειρός, τούτου δὲ γενομένου ἀφανῆ αὐτὸν
 γενέσθαι τοῖς παρακαθημένοις, καὶ διαλέγεσθαι ὡς περὶ
 οἰχομένου. καὶ τὸν θαυμάζειν τε καὶ πάλιν ἐπιψηλαφῶν-
 τα τὸν δακτύλιον στρέφαι ἔξω τὴν σφενδόνην, καὶ
 στρέψαντα φανερὸν γενέσθαι. καὶ τοῦτο ἐννοήσαντα
 ἀποπειραῖσθαι τοῦ δακτυλίου εἰ ταύτην ἔχοι τὴν δύνα-
 μιν, καὶ αὐτῷ οὕτω συμβαίνειν, στρέφοντι μὲν εἶσω τὴν
 σφενδόνην ἀδήλω γίγνεσθαι, ἔξω δὲ δήλω· αἰσθόμενον δὲ
 εὐθὺς διαπραῖσθαι τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν
 b βασιλέα, ἐλθόντα δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μοιχεύσαντα,
 μετ' ἐκείνης ἐπιθέμενον τῷ βασιλεῖ ἀποκτεῖναι καὶ τὴν
 ἀρχὴν οὕτω κατασχεῖν. εἰ οὖν δύο τοιούτω δακτυλίῳ
 γενοίσθην, καὶ τὸν μὲν ὁ δίκαιος περιθεῖτο, τὸν δὲ ὁ
 ἄδικος, οὐδεὶς ἂν γένοιτο, ὡς δόξειεν, οὕτως ἀδαμάντι-
 νος, ὃς ἂν μένειεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τολμήσειεν
 ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτριῶν καὶ μὴ ἄπτεσθαι, ἔξὸν αὐτῷ
 c καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδεῶς ὅτι βούλοιο λαμβάνειν, καὶ
 εἰσιόντι εἰς τὰς οἰκίας συγγίγνεσθαι ὅτω βούλοιο, καὶ
 ἀποκτείνῃναι καὶ ἐκ δεσμῶν λύνειν οὐστὶνας βούλοιο, καὶ

τᾶλλα πράττειν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἰσόθεον ὄντα. οὕτω δὲ
δρῶν οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἐτέρου ποιοῖ, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτόν
ἴοιεν ἀμφοτέροι. καίτοι μέγα τοῦτο τεκμήριον ἂν φαίη
τις ὅτι οὐδεὶς ἐκὼν δίκαιος ἀλλ' ἀναγκαζόμενος, ὡς οὐκ
ἀγαθοῦ ἰδίᾳ ὄντος, ἐπεὶ ὅπου γ' ἂν οἴηται ἕκαστος οἷός τε
ἔσσεσθαι ἀδικεῖν, ἀδικεῖν. λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἶεται πᾶς
d ἀνὴρ πολὺ μᾶλλον ἰδίᾳ τὴν ἀδικίαν τῆς δικαιοσύνης,
ἀληθῆ οἰόμενος, ὡς φήσει ὁ περὶ τοῦ τοιούτου λόγος
λέγων· ἐπεὶ εἴ τις τοιανύτης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος μηδὲν
ποτε ἐθέλοι ἀδικῆσαι μηδὲ ἄφαιτο τῶν ἀλλοτρίων,
ἀθλιώτατος μὲν ἂν δόξειεν εἶναι τοῖς αἰσθανομένοις καὶ
ἀνοητότατος, ἐπαινοῖεν δ' ἂν αὐτὸν ἀλλήλων ἐναντίον
ἐξαπατῶντες ἀλλήλους διὰ τὸν τοῦ ἀδικεῖσθαι φόβον.
ταῦτα μὲν οὖν δὴ οὕτω.

e Τὴν δὲ κρίσιν αὐτὴν τοῦ βίου πέρι ᾧν λέγομεν, ἐὰν
διαστησώμεθα τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικιώτατον,
οἰοί τ' ἐσόμεθα ὀρθῶς· εἰ δὲ μή, οὐ. τίς οὖν δὴ ἢ
διάστασις; ἦδε· μηδὲν ἀφαιρῶμεν μῆτε τοῦ ἀδίκου ἀπὸ
τῆς ἀδικίας, μῆτε τοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ
τέλεον ἑκάτερον εἰς τὸ ἕαντοῦ ἐπιτήδευμα τιθῶμεν.
πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἄδικος ὥσπερ οἱ δεινοὶ δημιουργοὶ
ποιεῖτω—οἷον κυβερνήτης ἄρκος ἢ ἰατρὸς τὰ τε ἀδύνατα
361 ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τὰ δυνατὰ διαισθάνεται, καὶ τοῖς μὲν
ἐπιχειρεῖ, τὰ δὲ ἐᾷ· ἔτι δὲ ἐὰν ἄρα πη σφαλῆ, ἱκανὸς
ἐπανορθοῦσθαι—οὕτω καὶ ὁ ἄδικος ἐπιχειρῶν ὀρθῶς τοῖς

- ἀδικήμασιν λανθανέτω, εἰ μέλλει σφόδρα ἄδικος εἶναι. τὸν ἀλισκόμενον δὲ φαῦλον ἡγητέον· ἐσχάτη γὰρ ἀδικία δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα. δοτέον οὖν τῷ τελέως ἀδίκῳ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ οὐκ ἀφαιρετέον ἀλλ' ἑατέον τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα τὴν μεγίστην δόξαν
- b αὐτῷ παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύνην, καὶ ἐὰν ἄρα σφάλληται τι, ἐπανορθοῦσθαι δυνατῷ εἶναι, λέγειν τε ἱκανῷ ὄντι πρὸς τὸ πείθειν, ἐὰν τι μνησθῆται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι ὅσα ἂν βίας δέηται, διὰ τε ἀνδρείαν καὶ ῥώμην καὶ διὰ παρασκευὴν φίλων καὶ οὐσίας. τοῦτον δὲ τοιοῦτον θέντες τὸν δίκαιον αὐτῷ παρ' αὐτὸν ἰστώμεν τῷ λόγῳ, ἄνδρα ἀπλοῦν καὶ γενναῖον, κατ' Αἰσχύλον οὐ δοκεῖν ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα.
- c ἀφαιρετέον δὴ τὸ δοκεῖν. εἰ γὰρ δόξει δίκαιος εἶναι, ἔσσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ δοκοῦντι τοιοῦτῳ εἶναι· ἄδηλον οὖν εἴτε τοῦ δικαίου εἴτε τῶν δωρεῶν τε καὶ τιμῶν ἕνεκα τοιοῦτος εἴη. γυμνωτέος δὴ πάντων πλήν δικαιοσύνης καὶ ποιητέος ἐναντίως διακείμενος τῷ προτέρῳ· μηδὲν γὰρ ἀδικῶν δόξαν ἐχέτω τὴν μεγίστην ἀδικίας, ἵνα ἢ βεβασανισμένος εἰς δικαιοσύνην τῷ μὴ τέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων,
- d ἀλλὰ ἴτω ἀμετάστατος μέχρι θανάτου, δοκῶν μὲν εἶναι ἄδικος διὰ βίου, ὣν δὲ δίκαιος, ἵνα ἀμφοτέροι εἰς τὸ ἔσχατον ἐληλυθότες, ὁ μὲν δικαιοσύνης, ὁ δὲ ἀδικίας, κρῖνῶνται ὁπότερος αὐτοῖν εὐδαιμονέστερος.

μ
. μ -
μ μ , -
μ μ μ , μ μ
μ , μ μ ,
μ , μ ,
μ , μ -
μ , μ -
μ , μ
μ , * , -
μ μ . μ ,
μ . μ , , μ
μ μ . μ , -
μ , μ μ -
μ μ μ
μ , μ μ μ
μ , μ μ
μ μ ,
μ .

Βαβαῖ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, ὡς ἐρρωμένους
ἐκάτερον ὥσπερ ἀνδριάντα εἰς τὴν κρίσιν ἐκκαθαίρεις
τοῖν ἀνδρῶν.

Ὡς μάλιστα, ἔφη, δύναμαι. ὄντων δὲ τοιούτων,
οὐδὲν ἔτι, ὡς ἐγῶμαι, χαλεπὸν ἐπεξελεθεῖν τῷ λόγῳ οἷος
e ἐκάτερον βίος ἐπιμένει. λεκτέον οὖν· καὶ δὴ κἄν ἀγροικότε-
ρωσ λέγηται, μὴ ἐμὲ οἶον λέγειν, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ
τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν. ἐροῦσι δὲ
τάδε, ὅτι οὕτω διακείμενος ὁ δίκαιος μαστιγώσεται,
362 στρεβλώσεται, δεδήσεται, ἐκκαυθήσεται τῷ φθαλμῷ,
τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν ἀνασχινδυλευθήσεται καὶ
γνώσεται ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιον ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἐθέλειν.
τὸ δὲ τοῦ Αἰσχύλου πολὺ ἦν ἄρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ
τοῦ ἀδίκου. τῷ ὄντι γὰρ φήσουσι τὸν ἄδικον, ἅτε
ἐπιτηδεύοντα πρᾶγμα ἀληθείας ἐχόμενον καὶ οὐ πρὸς
δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἄδικον ἀλλ' εἶναι ἐθέλειν,

βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενον,
b ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευμάτα,
πρῶτον μὲν ἄρχειν ἐν τῇ πόλει δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι,
ἔπειτα γαμεῖν ὁπόθεν ἂν βούληται, ἐκδιδόναι εἰς οὓς ἂν
βούληται, συμβάλλειν, κοινωνεῖν οἷς ἂν ἐθέλῃ, καὶ παρὰ
ταῦτα πάντα ὠφελεῖσθαι κερδαίνοντα τῷ μὴ δυσχεραίν-
ειν τὸ ἀδικεῖν εἰς ἀγῶνας τοίνυν ἰόντα καὶ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ περιγίγνεσθαι καὶ πλεονεκτεῖν τῶν ἐχθρῶν,
c πλεονεκτοῦντα δὲ πλουτεῖν καὶ τοὺς τε φίλους εὖ ποιεῖν
καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν, καὶ θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθή-
ματα ἰκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθέναι,
καὶ θεραπεύειν τοῦ δικαίου πολὺ ἄμεινον τοὺς θεοὺς καὶ
τῶν ἀνθρώπων οὓς ἂν βούληται, ὥστε καὶ θεοφιλέστερον

,
 μ , , μ -
 , , -
 , μ .
 μ , . -
 , μ , -
 μ μ μ μ
 μ μ . μ μ , μ ,
 μ μ μ μ , μ ,
 " , μ μ ,
 μ , , , -
 μ , * μ ,
 , . ,
 μ μ μ .
 μ μ μ μ -
 μ , μ ,
 μ μ , μ μ ,
 μ μ , μ μ ,
 , μ μ μ μ ,
 , μ μ μ μ ,
 " μ μ μ ,
 μ μ μ μ ,
 , μ μ μ μ .
 μ μ μ μ . -
 , ,

αὐτὸν εἶναι μᾶλλον προσήκειν ἐκ τῶν εἰκότων ἢ τὸν δίκαιον. οὕτω φασίν, ᾧ Σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι τὸν βίον ἄμεινον ἢ τῷ δικαίῳ.

d Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Γλαύκωνος ἐγὼ μὲν αὖ ἐν νῶ εἶχόν τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀδείμαντος, Οὐ τί πον οἶει, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, ἱκανῶς εἰρησθαι περὶ τοῦ λόγου;

Ἄλλὰ τί μήν; εἶπον.

Αὐτό, ἦ δ' ὅς, οὐκ εἴρηται ὁ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ λεγόμενον, ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη ὥστε καὶ σύ, εἴ τι ὅδε ἐλλείπει, ἐπάμνε. καίτοι ἐμέ γε ἱκανὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ῥηθέντα καταπαλαῖσαι καὶ ἀδύνατον ποιῆσαι βοηθεῖν δικαιοσύνη.

e Καὶ ὅς, Οὐδέν, ἔφη, λέγεις· ἀλλ' ἔτι καὶ τάδε ἄκουε. δεῖ γὰρ διελθεῖν ἡμᾶς καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους ὧν ὅδε εἶπεν, οἱ δικαιοσύνην μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ ψέγουσιν, ἢν ἢ σαφέστερον ὅ μοι δοκεῖ βούλεσθαι Γλαύκων. λέγουσι δέ πον καὶ παρακελεύονται πατέρες τε ὑέσιν, καὶ
363 πάντες οἱ τινῶν κηδόμενοι, ὡς χρῆ δίκαιον εἶναι, οὐκ αὐτὸ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες ἀλλὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκιμήσεις, ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσαπερ Γλαύκων διήλθεν ἄρτι, ἀπὸ τοῦ εὐδοκιμεῖν ὄντα τῷ δικαίῳ. ἐπὶ πλέον δὲ οὔτοι τὰ τῶν δοξῶν λέγουσιν. τὰς γὰρ παρὰ θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες ἄφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ, τοῖς ὁσίοις ἅ φασι θεοὺς διδόναι· ὥσπερ ὁ γενναῖος
b Ἡσίοδός τε καὶ Ὅμηρός φασιν, ὁ μὲν τὰς δοῦς τοῖς

, , , , . , -
 , , , μ
 , , , μ μ
 : μ , ,
 ' μ ;
 ; .
 , ,
 . , μ -
 * , , μ
 . μ μ μ
 μ μ μ μ
 : , μ
 . μ μ μ μ μ
 μ , μ , -
 , μ .
 , μ
 , μ μ μ
 μ μ μ μ μ -
 . μ μ .
 , μ -
 . μ ,

δικαίοις τοὺς θεοὺς ποιεῖν ἄκρας μὲν τε φέρειν
βαλάνους, μέσσας δὲ μελίσσας· εἰροπόκοι δ'
ῥιες, φησίν, μαλλοῖς καταβεβρίθασι, καὶ ἄλλα
δὴ πολλὰ ἀγαθὰ τούτων ἐχόμενα. παραπλήσια δὲ καὶ ὁ
ἕτερος· ὣς τὲ τευ γάρ φησιν

ἢ βασιλῆος ἀμύμονος ὅς τε θεουδῆς
εὐδικίας ἀνέχησι, φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα

c πυρούς καὶ κριθάς, βρήθησι δὲ δένδρεα καρπῶ,
τίκτη δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχη ἰχθῦς.

Μουσαῖος δὲ τούτων νεανικώτερα τὰγαθὰ καὶ ὁ ὑὸς
αὐτοῦ παρὰ θεῶν διδόασιν τοῖς δικαίοις· εἰς Ἄιδου γάρ
ἀγαγόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες καὶ συμπόσιον

d τῶν ὀσίων κατασκευάσαντες ἐστεφανωμένους ποιούσιν
τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύνοντας, ἡγησάμενοι
κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον. οἱ δ' ἔτι τούτων
μακροτέρους ἀποτείνουσιν μισθοὺς παρὰ θεῶν· παῖδας
γὰρ παίδων φασὶ καὶ γένος κατόπισθεν λείπεσθαι τοῦ
ὀσίου καὶ εὐόρκου. ταῦτα δὴ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιά-
ζουσιν δικαιοσύνην· τοὺς δὲ ἀνοσίους αὖ καὶ ἀδίκους εἰς
πηλὸν τινα κατορύττουσιν ἐν Ἄιδου καὶ κοσκίνῳ ὕδωρ
e ἀναγκάζουσι φέρειν, ἔτι τε ζῶντας εἰς κακὰς δόξας
ἄγοντες, ἅπερ Γλαύκων περὶ τῶν δικαίων δοξαζομένων
δὲ ἀδίκων διῆλθε τιμωρήματα, ταῦτα περὶ τῶν ἀδίκων
λέγουσιν, ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν. ὁ μὲν οὖν ἔπαινος καὶ ὁ
ψόγος οὗτος ἐκατέρων.

Πρὸς δὲ τούτοις σκέψαι, ὦ Σώκρατες, ἄλλο αὖ εἶδος
λόγων περὶ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας ἰδίᾳ τε λεγόμενον
364 καὶ ὑπὸ ποιητῶν. πάντες γὰρ ἐξ ἑνὸς στόματος ἕμνου-
σιν· ὡς καλὸν μὲν ἢ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη,
χαλεπὸν μέντοι καὶ ἐπίπονον, ἀκολασία δὲ καὶ ἀδικία

- ἤδὺ μὲν καὶ εὐπετέες κτήσασθαι, δόξη δὲ μόνον καὶ νόμῳ
 αἰσχρόν· λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων τὰ ἄδικα ὡς ἐπὶ
 τὸ πλῆθος λέγουσι, καὶ πονηροὺς πλουσίους καὶ ἄλλας
 δυνάμεις ἔχοντας εὐδαιμονίζουσιν καὶ τιμᾶν εὐχερῶς ἐθέ-
 λουσιν δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ, τοὺς δὲ ἀτιμάζουσιν καὶ
- b ὑπερορᾶν, οἳ ἂν πη ἀσθενεῖς τε καὶ πένητες ὣσιν,
 ὁμολογοῦντες αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι τῶν ἐτέρων. τούτων
 δὲ πάντων οἱ περὶ θεῶν τε λόγοι καὶ ἀρετῆς θαυμασιώ-
 τατοι λέγονται, ὡς ἄρα καὶ θεοὶ πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς
 δυστυχίας τε καὶ βίον κακὸν ἔνειμαν, τοῖς δ' ἐναντίως
 ἐναντίαν μοῖραν. ἀγύρται δὲ καὶ μάντις ἐπὶ πλουσίων
 θύρας ἰόντες πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ
 θεῶν ποριζομένη θυσίαις τε καὶ ἐπαυδαῖς, εἴτε τι
- c ἀδίκημά του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ'
 ἡδονῶν τε καὶ ἑορτῶν, ἐάν τέ τινα ἐχθρὸν πημῆναι ἐθέλη,
 μετὰ σμικρῶν δαπανῶν ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάψει
 ἐπαγωγᾶς τισιν καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς, ὡς φασιν,
 πείθοντές σφισιν ὑπηρετεῖν. τούτοις δὲ πᾶσιν τοῖς λόγοις
 μάρτυρας ποιητὰς ἐπάγονται οἱ μὲν κακίας πέρι, εὐπε-
 τείας διδόντες, ὡς
- τὴν μὲν κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
- d ῥῆϊδίως· λείη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
 τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρωῶτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν
 καὶ τινα ὁδὸν μακρὰν τε καὶ τραχεῖαν καὶ ἀνάντη· οἱ δὲ
 τῆς τῶν θεῶν ὑπ' ἀνθρώπων παραγωγῆς τὸν Ὅμηρον
 μαρτύρονται, ὅτι καὶ ἐκεῖνος εἶπεν—
 λιστοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
 καὶ τοὺς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχολαῖς ἀγαναῖσιν

,
 μ , μ μ -
 , μ .
 , μ ,
 μ μ μ ^ , μ
 , μ
 μ , μ
 . , μ
 μ μ
 , μ -
 μ μ ,
 μ μ ,
 μ μ ,
 μ μ μ μ -
 μ * , , μ
 .
 μ , -
 ,
 μ μ μ , " μ
 μ μ μ *
 μ μ . μ
 μ μ -
 , μ μ , μ
 ,
 μ μ

e λοιβῆ τε κνίσῃ τε παρατροπῶσ' ἄνθρωποι
 λίσσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῆῃ καὶ ἁμάρτη.
βίβλων δὲ ὄμαδον παρέχονται Μουσαῖον καὶ Ὀρφέως,
Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων, ὡς φασι, καθ' ἃς
θυηπολοῦσιν, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ
πόλεις, ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ
365 θυσιῶν καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν εἰσι μὲν ἔτι ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καὶ
τελετήσασιν, ἃς δὴ τελετάς καλοῦσιν, αἱ τῶν ἐκεῖ
κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς, μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.

 Ταῦτα πάντα, ἔφη, ὦ φίλε Σώκρατες, τοιαῦτα καὶ
τοσαῦτα λεγόμενα ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας, ὡς ἄνθρωποι
καὶ θεοὶ περὶ αὐτὰ ἔχουσι τιμῆς, τί οἰόμεθα ἀκονούσας
νέων ψυχὰς ποιεῖν, ὅσοι εὐφρεῖς καὶ ἱκανοὶ ἐπὶ πάντα τὰ
λεγόμενα ὥσπερ ἐπιπτόμενοι συλλογίσασθαι ἐξ αὐτῶν

b ποῖός τις ἂν ὦν καὶ πῆ πορευθεὶς τὸν βίον ὡς ἄριστα
διέλθοι; λέγει γὰρ ἂν ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν κατὰ
Πίνδαρον ἐκεῖνο τὸ Πότερον δίκῃ τεῖχος ὕψιον ἢ
σκολιαῖς ἀπάταις ἀναβάς καὶ ἔμαντὸν οὕτω περι-
φράξας διαβιῶ; τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα δικαίῳ μὲν ὄντι
μοι, ἐὰν μὴ καὶ δοκῶ ὄφελος οὐδέν φασιν εἶναι, πόνους δὲ
καὶ ζημίας φανεράς· ἀδίκῳ δὲ δόξαν δικαιοσύνης πα-

c ρεσκευασμένῳ θεσπέσιος βίος λέγεται. οὐκοῦν, ἐπειδὴ
τὸ δοκεῖν, ὡς δηλοῦσί μοι οἱ σοφοί, καὶ τὰν ἀλά-
θειαν βιᾶται καὶ κύριον εὐδαιμονίας, ἐπὶ τοῦτο δὴ
τρεπτέον ὄλωσ'· πρόθυρα μὲν καὶ σχῆμα κύκλω περὶ
ἔμαντὸν σκιαγραφίαν ἀρετῆς περιγραπτέον, τὴν δὲ τοῦ
σοφωτάτου Ἀρχιλόχου ἀλώπεκα ἐλκτέον ἐξόπισθεν
κερδαλέαν καὶ ποικίλην. “Ἄλλὰ γάρ, φησί τις, οὐ

,
 μ , μ μ . *
 , μ μ' ,
 μ μ μ μ
 μ " μ μ μ
 μ μ , μ , μ ,
 , μ μ
 μ , μ -
 μ , μ '
 μ
 ;
 , « μ μ μ μ »*
 μ μ ; μ μ
 μ , μ μ , μ ,
 . μ μ μ ,
 , μ
 « μ » « μ -
 »* , μ
 μ " μ μ
 μ μ μ μ , μ
 μ μ μ μ μ μ , «

εἰδὸν αἰεὶ λανθάνειν κακὸν ὄντα.” Οὐδὲ γὰρ ἄλλο οὐδὲν
 d εὐπετέες, φήσομεν, τῶν μεγάλων· ἀλλ’ ὅμως, εἰ μέλλομεν
 εὐδαιμονήσειν, ταύτη ἴτεον, ὡς τὰ ἔχρη τῶν λόγων φέρει.
 ἐπὶ γὰρ τὸ λανθάνειν συνωμοσίας τε καὶ ἑταιρίας συνά-
 ξομεν, εἰσὶν τε πειθοῦς διδάσκαλοι σοφίαν δημηγορικὴν
 τε καὶ δικανικὴν διδόντες, ἐξ ὧν τὰ μὲν πείσομεν, τὰ δὲ
 βιασόμεθα, ὡς πλεονεκτοῦντες δίκην μὴ διδόναι. “Ἀλλὰ
 δὴ θεοὺς οὔτε λανθάνειν οὔτε βιάσασθαι δυνατόν.”
 Οὐκοῦν, εἰ μὲν μὴ εἰσὶν ἢ μηδὲν αὐτοῖς τῶν
 e ἀνθρωπίνων μέλει, τί καὶ ἡμῖν μελητέον τοῦ λανθάνειν;
 εἰ δὲ εἰσὶ τε καὶ ἐπιμελοῦνται, οὐκ ἄλλοθεν τοι αὐτοὺς
 ἴσμεν ἢ ἀκηκόαμεν ἢ ἕκ τε τῶν νόμων καὶ τῶν γενεα-
 λογησάντων ποιητῶν, οἳ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν ὡς
 εἰσὶν οἷοι θυσίαις τε καὶ εὐχολαῖς ἀγανῆσιν καὶ
 ἀναθήμασιν παράγεσθαι ἀναπειθόμενοι, οἷς ἢ ἀμφοτέρω
 ἢ οὐδέτερω πειστέον. εἰ δ’ οὖν πειστέον, ἀδικητέον καὶ
 366 θυτέον ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων. δίκαιοι μὲν γὰρ ὄντες
 ἀζήμιοι μόνον ὑπὸ θεῶν ἐσόμεθα, τὰ δ’ ἐξ ἀδικίας κέρδη
 ἀπωσόμεθα· ἄδικοι δὲ κερδανοῦμέν τε καὶ λισσόμενοι
 ὑπερβαίνοντες καὶ ἀμαρτάνοντες, πείθοντες αὐτοὺς ἀζή-
 μιοι ἀπαλλάξομεν. “Ἀλλὰ γὰρ ἐν Αἴδου δίκην δώσομεν
 ὧν ἂν ἐνθάδε ἀδικήσωμεν, ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων.”
 Ἀλλ’, ὦ φίλε, φήσει λογιζόμενος, αἱ τελεταὶ αὖ μέγα
 b δύνανται καὶ οἱ λύσιοι θεοί, ὡς αἱ μέγιστα πόλεις

λέγουσι καὶ οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γενόμενοι, οἱ ταῦτα οὕτως ἔχειν μνηύουσιν.

Κατὰ τίνα οὖν ἔτι λόγον δικαιοσύνην ἂν πρὸ μεγίστης ἀδικίας αἰροίμεθ' ἂν, ἣν ἔαν μετ' εὐσχημοσύνης κιβδηλὸν κτησώμεθα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις πράξομεν κατὰ νοῦν ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες, ὡς ὁ τῶν πολλῶν τε καὶ ἄκρων λεγόμενος λόγος; ἐκ δὴ πάντων τῶν εἰρημένων τίς μηχανή, ὧ Σώκρατες, δικαιοσύνην τιμᾶν ἐθέλειν ᾧ τις δύναμις ὑπάρχει ψυχῆς ἢ χρημάτων ἢ σώματος ἢ γένους, ἀλλὰ μὴ γελᾶν ἐπαινουμένης ἀκούοντα; ὡς δὴ τοι εἶ τις ἔχει ψευδῆ μὲν ἀποφῆναι ἃ εἰρήκαμεν, ἱκανῶς δὲ ἔγνωκεν ὅτι ἄριστον δικαιοσύνη, πολλήν που συγγνώμην ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀδίκους, ἀλλ' οἶδεν ὅτι πλὴν εἴ τις θεία φύσει δυσχεραίνων τὸ ἀδικεῖν ἢ ἐπιστήμην λαβὼν ἀπέχεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐδεὶς ἐκὼν δίκαιος, ἀλλ' ὑπὸ ἀνανδρίας ἢ γήρωσ ἢ τινος ἄλλης ἀσθενείας ψέγει τὸ ἀδικεῖν, ἀδυνατῶν αὐτὸ δεῖν. ὡς δέ, δῆλον· ὁ γὰρ πρῶτος τῶν τοιούτων εἰς δύναμιν ἐλθὼν πρῶτος ἀδικεῖ, καθ' ὅσον ἂν οἴός τ' ἦ. καὶ τούτων ἀπάντων οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ ἐκεῖνο, ὅθενπερ ἅπας ὁ λόγος οὗτος ὤρησεν καὶ τῷδε καὶ ἐμοὶ πρὸς σέ, ὧ Σώκρατες, εἰπεῖν, ὅτι "ὦ θαυμάσιε, πάντων ὑμῶν, ὅσοι ἐπαινεταί φατὲ δικαιοσύνης εἶναι, ἀπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἡρώων ἀρξάμενοι, ὅσων λόγοι λελειμμένοι, μέχρι τῶν νῦν ἀνθρώπων οὐδεὶς πώποτε ἔψεξεν ἀδικίαν οὐδ' ἐπήνεσεν δικαιοσύνην ἄλλως ἢ δόξας τε καὶ τιμὰς καὶ δωρεὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· αὐτὸ δ' ἐκάτερον τῆ αὐτοῦ

, μ
 .
 μ μ μ -
 μ μ μ , , μ ,
 μ μ μ μ μ
 , μ , μ
 μ , ; , μ , μ
 , μ μ , μ ,
 , μ μ , μ -
 ; μ μ -
 μ , μ , μ
 μ μ μ , μ
 , μ μ μ
 , μ μ -
 . μ •
 μ ,
 , μ .
 , μ ,
 : « , ,
 μ , , μ -
 μ , μ -
 , μ μ μ

δυνάμει τί δραῖ, τῇ τοῦ ἔχοντος ψυχῇ ἐνόν, καὶ λανθάνον θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, οὐδείς πώποτε οὔτ' ἐν ποιήσει οὔτ' ἐν ἰδίοις λόγοις ἐπεξῆλθεν ἱκανῶς τῷ λόγῳ ὡς τὸ μὲν μέγιστον κακῶν ὅσα ἴσχει ψυχῇ ἐν αὐτῇ, δικαιοσύνη

367 δὲ μέγιστον ἀγαθόν. εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν καὶ ἐκ νέων ἡμᾶς ἐπειθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφνάλαττομεν μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ ἦν ἕκαστος ἄριστος φύλαξ, δεδιὼς μὴ ἀδικῶν τῷ μεγίστῳ κακῷ σύνοικος ἦ."

Ταῦτα, ὦ Σώκρατες, ἴσως δὲ καὶ ἔτι τούτων πλείω Θρασύμαχος τε καὶ ἄλλος πού τις ὑπὲρ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας λέγοιεν ἂν, μεταστρέφοντες αὐτοῖν τὴν δύναμιν φορτικῶς, ὡς γέ μοι δοκεῖ. ἀλλ' ἐγώ, οὐδὲν

b γὰρ σε δέομαι ἀποκρύπτεσθαι, σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τᾶναντία, ὡς δύναμαι μάλιστα κατατείνας λέγω. μὴ οὖν ἡμῶν μόνον ἐνδείξει τῷ λόγῳ ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον, ἀλλὰ τί ποιῶσα ἑκατέρω τὸν ἔχοντα αὐτὴ δι' αὐτὴν ἢ μὲν κακόν, ἢ δὲ ἀγαθόν ἐστίν· τὰς δὲ δόξας ἀφαιρεῖ, ὥσπερ Γλαύκων διεκελεύσατο. εἰ γὰρ μὴ ἀφαιρήσεις ἑκατέρωθεν τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς προσθήσεις, οὐ τὸ δίκαιον φήσομεν ἐπαινεῖν σε ἀλλὰ τὸ δοκεῖν,

c οὐδὲ τὸ ἄδικον εἶναι φέγειν ἀλλὰ τὸ δοκεῖν, καὶ παρακελεύεσθαι ἄδικον ὄντα λανθάνειν, καὶ ὁμολογεῖν Θρασυμάχῳ ὅτι τὸ μὲν δίκαιον ἀλλότριον ἀγαθόν, συμφέρον τοῦ κρεῖττονος, τὸ δὲ ἄδικον αὐτῷ μὲν συμφέρον καὶ λυσιτελοῦν, τῷ δὲ ἥττονι ἀσύμφορον. ἐπειδὴ οὖν ὁμολόγησας τῶν μεγίστων ἀγαθῶν εἶναι δικαιοσύνην, ἃ

τῶν τε ἀποβαινόντων ἀπ' αὐτῶν ἔνεκα ἄξια κεκτηῆσθαι,
d πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, οἷον ὄρῳν, ἀκούειν,
φρονεῖν, καὶ ὑγιαίνειν δῆ, καὶ ὅσ' ἄλλα ἀγαθὰ γόνιμα
τῇ αὐτῶν φύσει ἀλλ' οὐ δόξῃ ἐστίν, τοῦτ' οὖν αὐτὸ
ἐπαίνεσον δικαιοσύνης, ὃ αὐτὴ δι' αὐτὴν τὸν ἔχοντα
ὀνίνησιν καὶ ἀδικία βλάπτει, μισθούς δὲ καὶ δόξας πάρες
ἄλλοις ἐπαινεῖν· ὡς ἐγὼ τῶν μὲν ἄλλων ἀποδεχοίμην ἂν
οὕτως ἐπαινούντων δικαιοσύνην καὶ φερόντων ἀδικίαν,
δόξας τε περὶ αὐτῶν καὶ μισθούς ἐγκωμιαζόντων καὶ
λοιδορούντων, σοῦ δὲ οὐκ ἂν, εἰ μὴ σὺ κελεύεις, διότι
e πάντα τὸν βίον οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν διεληλυθας ἢ τοῦτο.
μὴ οὖν ἡμῶν ἐνδείξῃ μόνον τῷ λόγῳ ὅτι δικαιοσύνη
ἀδικίας κρεῖττον, ἀλλὰ καὶ τί ποιῶσα ἐκατέρω τὸν
ἔχοντα αὐτὴ δι' αὐτήν, εἴαντε λανθάνῃ εἴαντε μὴ θεοὺς
τε καὶ ἀνθρώπους, ἢ μὲν ἀγαθόν, ἢ δὲ κακόν ἐστι.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας, αἰεὶ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ τε
Γλαύκωνος καὶ τοῦ Ἀδειμάντου ἠγάμην, ἀτὰρ οὖν καὶ
368 τότε πάνν γε ἦσθην καὶ εἶπον· Οὐ κακῶς εἰς ὑμᾶς, ὧ
παῖδες ἐκείνου τοῦ ἀνδρός, τὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων
ἐποίησεν ὁ Γλαύκωνος ἐραστής, εὐδοκιμήσαντας περὶ
τὴν Μεγαροῦ μάχην, εἰπών—

παῖδες Ἀρίστωνος, κλεινοῦ θεῖον γένος ἀνδρός·
τοῦτό μοι, ὧ φίλοι, εὖ δοκεῖ ἔχειν πάνν γὰρ θεῖον
πεπόνθατε, εἰ μὴ πέπεισθε ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον

εἶναι, οὕτω δυνάμενοι εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ. δοκεῖτε δὴ μοι
b ὡς ἀληθῶς οὐ πεπεισθαι—τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου
τοῦ ὑμετέρου τρόπου, ἐπεὶ κατὰ γε αὐτοὺς τοὺς λόγους
ἠπίστου ἂν ὑμῖν—ὅσω δὲ μᾶλλον πιστεύω, τοσοῦτω
μᾶλλον ἀποροῶ ὅτι χρήσωμαι. οὔτε γὰρ ὅπως βοηθῶ ἔχω·
δοκῶ γὰρ μοι ἀδύνατος εἶναι—σημεῖον δέ μοι, ὅτι ἂ πρὸς
Θρασύμαχον λέγων ὤμην ἀποφαίνειν ὡς ἄμεινον δικαιο-
σύνη ἀδικίας, οὐκ ἀπεδέξασθέ μου—οὔτ' αὖ ὅπως μὴ
βοηθήσω ἔχω· δέδοικα γὰρ μὴ οὐδ' ὅσιον ἢ παραγενό-
c μενον δικαιοσύνη κακηγορουμένη ἀπαγορεύειν καὶ μὴ
βοηθεῖν ἔτι ἐμπνέοντα καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι. κρά-
τιστον οὖν οὕτως ὅπως δύναμαι ἐπικουρεῖν αὐτῆ.

Ὁ τε οὖν Γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο παντὶ
τρόπῳ βοηθήσαι καὶ μὴ ἀνεῖναι τὸν λόγον, ἀλλὰ διερευ-
νήσασθαι τί τέ ἐστιν ἐκάτερον καὶ περὶ τῆς ὀφελείας
αὐτοῖν τᾶληθές ποτέρως ἔχει. εἶπον οὖν ὅπερ ἐμοὶ ἔδοξεν,
ὅτι Τὸ ζήτημα ᾧ ἐπιχειροῦμεν οὐ φαῦλον ἀλλ' ὄξυ
d βλέποντος, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς οὐ
δεινοί, δοκεῖ μοι, ἦν δ' ἐγώ, τοιαύτην ποιήσασθαι
ζήτησιν αὐτοῦ, οἷανπερ ἂν εἰ προσέταξέ τις γράμματα
σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι μὴ πάνυ ὄξυ βλέπουσιν,
ἔπειτά τις ἐνενόησεν, ὅτι τὰ αὐτὰ γράμματα ἔστι πον καὶ
ἄλλοθι μείζω τε καὶ ἐν μείζονι, ἔρμαιον ἂν ἐφάνη οἶμαι
ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω,
εἰ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνει.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ τί τοιοῦτον,
e ᾧ Σώκρατες, ἐν τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσει καθορᾶς;

Ἐγὼ σοι, ἔφη, ἐρῶ. δικαιοσύνη, φασί, ἔστι μὲν
ἀνδρὸς ἑνός, ἔστι δὲ πῶς καὶ ὅλης πόλεως;

Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν μείζον πόλις ἑνὸς ἀνδρός;

Μεῖζον, ἔφη.

Ἰσως τοίνυν πλείων ἂν δικαιοσύνη ἐν τῷ μείζονι
ἐνεῖη καὶ ῥάων καταμαθεῖν. εἰ οὖν βούλεσθε, πρῶτον ἐν
369 ταῖς πόλεσι ζητήσωμεν ποῖόν τί ἐστίν· ἔπειτα οὕτως
ἐπισκεψόμεθα καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ, τὴν τοῦ μείζονος
ὁμοιότητα ἐν τῇ τοῦ ἐλάττονος ἰδέα ἐπισκοποῦντες.

Ἄλλά μοι δοκεῖς, ἔφη, καλῶς λέγειν.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, εἰ γιγνομένην πόλιν θεασαίμεθα
λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἴδοιμεν ἂν γιγνομένην
καὶ τὴν ἀδικίαν;

Τάχ' ἂν, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν γενομένου αὐτοῦ ἐλπίς εὐπετέστερον ἰδεῖν ὁ
ζητοῦμεν;

b Πολύ γε.

Δοκεῖ οὖν χρῆναι ἐπιχειροῦσαι περαίνειν; οἶμαι μὲν
γὰρ οὐκ ὀλίγον ἔργον αὐτὸ εἶναι σκοπεῖτε οὖν.

Ἐσκεπται, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποιεῖ.

Γίγνεται τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πόλις, ὡς ἐγῶμαι,
ἐπειδὴ τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ ἀντάρκης, ἀλλὰ
πολλῶν ὧν ἐνδεής· ἢ τίν' οἶει ἀρχὴν ἄλλην πόλιν
οἰκίζεσθαι;

Οὐδεμίαν, ἦ δ' ὅς.

c Οὕτω δὴ ἄρα παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον, ἐπ'
ἄλλου, τὸν δ' ἐπ' ἄλλου χρειά, πολλῶν δεόμενοι, πολ-
λοὺς εἰς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνοὺς τε καὶ

, . μ
 ;
 , . μ ;
 μ , . μ -
 μ μ μ -
 μ , μ , , μ μ
 μ
 μ μ μ , μ -
 , , μ . μ
 μ , , μ μ
 μ μ μ , μ μ
 , ;
 , μ
 μ ;
 μ μ ; μ μ
 μ μ , μ . μ
 μ μ , μ μ * ,
 μ μ μ μ ,
 μ μ μ ;
 μ , . μ -
 μ μ , μ
 μ μ μ , μ -

βοηθούς, ταύτη τῇ συνοικία ἐθέμεθα πόλιν ὄνομα· ἢ γάρ·

Πάνυ μὲν οὖν.

Μεταδίδωσι δὴ ἄλλος ἄλλω, εἴ τι μεταδίδωσιν, ἢ μεταλαμβάνει, οἰόμενος αὐτῷ ἄμεινον εἶναι·

Πάνυ γε.

ἴθι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, τῷ λόγῳ ἐξ ἀρχῆς ποιῶμεν πόλιν· ποιήσει δὲ αὐτήν, ὡς ἔοικεν, ἢ ἡμετέρα χρεία.

Πῶς δ' οὖν;

d Ἀλλὰ μὴν πρώτη γε καὶ μεγίστη τῶν χρειῶν ἡ τῆς τροφῆς παρασκευὴ τοῦ εἶναί τε καὶ ζῆν ἕνεκα.

Παντάσασί γε.

Δευτέρα δὴ οἰκίσεως, τρίτη δὲ ἐσθῆτος καὶ τῶν τοιούτων.

Ἔστι ταῦτα.

Φέρε δὴ, ἦν δ' ἐγώ, πῶς ἡ πόλις ἀρκέσει ἐπὶ τῶσάντην παρασκευήν; ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἶς, ὁ δὲ οἰκοδόμος, ἄλλος δὲ τις ὑφάντης; ἢ καὶ σκυτοτόμον αὐτόσε προσθήσομεν ἢ τιν' ἄλλον τῶν περὶ τὸ σῶμα θεραπευτήν;

Πάνυ γε.

Εἴη δ' ἂν ἢ γε ἀναγκαιοτάτη πόλις ἐκ τεττάρων ἢ πέντε ἀνδρῶν.

e Φαίνεται.

Τί δὴ οὖν; ἕνα ἕκαστον τούτων δεῖ τὸ αὐτοῦ ἔργον ἅπασιν κοινὸν κατατιθέναι, οἷον τὸν γεωργὸν ἕνα ὄντα παρασκευάζειν σιτία τέτταρσιν καὶ τετραπλάσιον χρόνον τε καὶ πόνον ἀναλίσκειν ἐπὶ σίτου παρασκευῆ καὶ ἄλλοις κοινωνεῖν, ἢ ἀμελήσαντα ἐαυτῷ μόνον τέταρτον μέρος

,
 ,
 μ , μ μ
 μ . ;
 .
 , , μ μ -
 ;
 .
 μ , , μ μ μ
 μ , μ μ ,
 , μ .
 ;
 μ μ
 ,
 .
 .
 , -
 μ μ .
 .
 μ , ,
 μ μ ; ,
 μ , ;
 μ μ μ
 μ ;
 .
 -
 .
 ;
 , ,
 μ μ -
 μ μ -
 μ μ

370 ποιεῖν τούτου τοῦ σίτου ἐν τετάρτῳ μέρει τοῦ χρόνου, τὰ δὲ τρία, τὸ μὲν ἐπὶ τῇ τῆς οἰκίας παρασκευῇ διατρίβειν, τὸ δὲ ἱματίου, τὸ δὲ ὑποδημάτων, καὶ μὴ ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγματα ἔχειν, ἀλλ' αὐτὸν δι' αὐτὸν τὰ αὐτοῦ πράττειν;

Καὶ ὁ Ἀδείμαντος ἔφη· Ἄλλ' ἕσως, ὦ Σώκρατες, οὕτω ῥᾶον ἢ 'κείνως.

Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, μὰ Δία ἄτοπον. ἐννοῶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σοῦ, ὅτι πρῶτον μὲν ἡμῶν φύεται
b ἕκαστος οὐ πᾶν ὅμοιος ἐκάστῳ, ἀλλὰ διαφέρων τὴν φύσιν, ἄλλος ἐπ' ἄλλον ἔργου πράξει. ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

Ἔμοιγε.

Τί δέ; πότερον κάλλιον πράττοι ἂν τις εἷς ὢν πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἷς;

Ὅταν, ἦ δ' ὅς, εἷς μίαν.

Ἄλλὰ μὴν οἶμαι καὶ τότε δῆλον, ὡς, ἐάν τις τινας παρῆ ἔργον καιρόν, διόλλυται.

Δῆλον γάρ.

Οὐ γὰρ οἶμαι ἐθέλει τὸ πραττόμενον τὴν τοῦ
c πράττοντος σχολὴν περιμένειν, ἀλλ' ἀνάγκη τὸν πράττοντα τῷ πραττομένῳ ἐπακολουθεῖν μὴ ἐν παρέργον μέρει.

Ἀνάγκη.

Ἐκ δὴ τούτων πλείω τε ἕκαστα γίγνεται καὶ κάλλιον καὶ ῥᾶον, ὅταν εἷς ἐν κατὰ φύσιν καὶ ἐν καιρῷ, σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων, πράττη.

Παντάσῃ μὲν οὕν.

μ μ μ μ
;
μ " , ,
μ μ , μ , . -
μ μ , μ μ
, μ . μ
;
μ .
, μ ;
μ μ , .
μ μ , , -
μ μ
μ μ
, μ , μ
μ
μ μ μ μ
μ μ μ μ
μ , μ
μ .

Πλειόνων δὴ, ὧ Ἀδείμαντε, δεῖ πολιτῶν ἢ τεττάρων ἐπὶ τὰς παρασκευὰς ὧν ἐλέγομεν. ὁ γὰρ γεωργός, ὡς ἔοικεν, οὐκ αὐτὸς ποιήσεται ἑαυτῷ τὸ ἄροτρον, εἰ μέλλει
d καλὸν εἶναι, οὐδὲ σμινύην, οὐδὲ τᾶλλα ὄργανα ὅσα περὶ γεωργίαν. οὐδ' αὖ ὁ οἰκοδόμος· πολλῶν δὲ καὶ τούτῳ δεῖ. ὡσαύτως δ' ὁ ὑφάντης τε καὶ ὁ σκυτοτόμος· ἢ οὐ;

Ἀληθῆ.

Τέκτονες δὴ καὶ χαλκῆς καὶ τοιοῦτοί τινες πολλοὶ δημιουργοί, κοινωνοὶ ἡμῖν τοῦ πολιχνίου γιγνώμενοι, συχρὸν αὐτὸ ποιοῦσιν.

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἄλλ' οὐκ ἄν πω πάνυ γε μέγα τι εἴη, εἰ αὐτοῖς βουκόλους τε καὶ ποιμένας τούς τε ἄλλους νομέας
e προσθεῖμεν, ἵνα οἷ τε γεωργοὶ ἐπὶ τὸ ἄροῦν ἔχοιεν βοῦς, οἷ τε οἰκοδόμοι πρὸς τὰς ἀγωγὰς μετὰ τῶν γεωργῶν χρῆσθαι ὑποζυγίοις, ὑφάνται δὲ καὶ σκυτοτόμοι δέρμασίν τε καὶ ἐρίοις.

Οὐδέ γε, ἢ δ' ὅς, σμικρὰ πόλις ἄν εἴη ἔχουσα πάντα ταῦτα.

Ἄλλὰ μὴν, ἢν δ' ἐγώ, κατοικίσαι γε αὐτὴν τὴν πόλιν εἰς τοιοῦτον τόπον οὗ ἐπεισαγωγίμων μὴ δεήσεται, σχεδόν τι ἀδύνατον.

Ἀδύνατον γάρ.

Προσδεήσει ἄρα ἔτι καὶ ἄλλων, οἱ ἐξ ἄλλης πόλεως αὐτῇ κομοῦσιν ὧν δεῖται.

Δεήσει.

Καὶ μὴν κενὸς ἄν ἴη ὁ διάκονος, μηδὲν ἄγων ὧν
371 ἐκεῖνοι δέονται παρ' ὧν ἄν κομίζωνται ὧν ἄν αὐτοῖς χρεία, κενὸς ἄπεισιν. ἢ γάρ;

Δοκεῖ μοι.

Δεῖ δὴ τὰ οἴκοι μὴ μόνον ἑαυτοῖς ποιεῖν ἱκανά, ἀλλὰ
καὶ οἷα καὶ ὅσα ἐκείνοις ὧν ἂν δέονται.

Δεῖ γάρ.

Πλειόνων δὴ γεωργῶν τε καὶ τῶν ἄλλων δημοουρ-
γῶν δεῖ ἡμῖν τῆ πόλει.

Πλειόνων γάρ.

Καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων διακόνων που τῶν τε
εἰσαξόντων καὶ ἐξαξόντων ἕκαστα. οὗτοι δέ εἰσιν ἔμπο-
ροι ἢ γάρ;

Ναί.

Καὶ ἐμπορῶν δὴ δεησόμεθα.

· Πάνυ γε.

Καὶ ἐὰν μὲν γε κατὰ θάλατταν ἢ ἐμπορία γίγνηται,
b συγχῶν καὶ ἄλλων προσδεήσεται τῶν ἐπιστημόνων τῆς
περὶ τὴν θάλατταν ἐργασίας.

Συγχῶν μέντοι.

Τί δέ δῆ; ἐν αὐτῇ τῇ πόλει πῶς ἀλλήλοις μεταδώ-
σουσιν ὧν ἂν ἕκαστοι ἐργάζωνται; ὧν δὴ ἕνεκα καὶ
κοινωνίαν ποιησάμενοι πόλιν ὠκίσαμεν.

Δῆλον δῆ, ἢ δ' ὅς, ὅτι πωλοῦντες καὶ ὠνούμενοι.

Ἄγορὰ δὴ ἡμῖν καὶ νόμισμα σύμβολον τῆς ἀλλαγῆς
ἕνεκα γενήσεται ἐκ τούτου.

Πάνυ μὲν οὖν.

c Ἄν οὖν κομίσας ὁ γεωργὸς εἰς τὴν ἀγοράν τι ὧν
ποιεῖ, ἢ τις ἄλλος τῶν δημοουργῶν, μὴ εἰς τὸν αὐτὸν
χρόνον ἤκη τοῖς δεομένοις τὰ παρ' αὐτοῦ ἀλλάξασθαι,
ἀργήσει τῆς αὐτοῦ δημοουργίας καθήμενος ἐν ἀγορᾷ;

Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς, ἀλλὰ εἰσιν οἱ τοῦτο ὀρῶντες
ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν διακονίαν τάττουσιν ταύτην, ἐν μὲν ταῖς
ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι σχεδόν τι οἱ ἀσθενέστατοι τὰ
σώματα καὶ ἀχρεῖοί τι ἄλλο ἔργον πράττειν. αὐτοῦ γὰρ

, μ , μ ,
 .
 μ ,
 , μ μ
 μ ;
 μ μ .
 μ , μ -
 ; μ ,
 μ μ μ μ ;
 μ , μ μ -
 μ μ μ .
 μ ,
 , μ ,
 , μ ;
 , μ -
 μ μ .
 μ μ .

d δεῖ μένοντας αὐτοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν τὰ μὲν ἀντ' ἀργυρίου ἀλλάξασθαι τοῖς τι δεομένοις ἀποδόσθαι, τοῖς δὲ ἀντὶ αὐτ' ἀργυρίου διαλλάττειν ὅσοι τι δέονται πριάσθαι.

Αὕτη ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἡ χρεῖα καπήλων ἡμῖν γένεσιν ἐμποιεῖ τῇ πόλει. ἢ οὐ καπήλους καλοῦμεν τοὺς πρὸς ὠνήν τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντας ἰδρυμένους ἐν ἀγορᾷ, τοὺς δὲ πλανήτας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμπόρους;

Πάνυ μὲν οὖν.

e Ἔτι δὴ τινες, ὡς ἐγῶμαι, εἰσὶ καὶ ἄλλοι διάκονοι, οἳ ἂν τὰ μὲν τῆς διανοίας μὴ πάνυ ἀξιοκοινωνήτοι ὦσιν, τὴν δὲ τοῦ σώματος ἰσχὺν ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνοους ἔχωσιν· οἳ δὴ πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχύος χρεῖαν, τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες, κέκληνται, ὡς ἐγῶμαι, μισθωτοί· ἢ γάρ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Πλήρωμα δὴ πόλεώς εἰσιν, ὡς ἔοικε, καὶ μισθωτοί.

Δοκεῖ μοι.

Ἄρ' οὖν, ὦ Ἀδεύμαντε, ἤδη ἡμῖν ηὔξηται ἡ πόλις, ὥστ' εἶναι τελέα;

Ἴσως.

Ποῦ οὖν ἂν ποτε ἐν αὐτῇ εἴη ἢ τε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία; καὶ τίνι ἅμα ἐγγενομένη ὦν ἐσκέμεθα;

372 Ἐγὼ μὲν, ἔφη, οὐκ ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ που ἐν αὐτῶν τούτων χρεῖα τινὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους.

Ἄλλ' ἴσως, ἣν δ' ἐγώ, καλῶς λέγεις· καὶ σκεπτέον γε καὶ οὐκ ἀποκνητέον.

Πρῶτον οὖν σκεψώμεθα τίνα τρόπον διαιτησονται οἱ

μ
μ μ μ
, , μ μ ,
μ μ μ μ μ
μ μ μ μ μ μ
μ μ μ ;
μ μ ,
, μ μ μ μ
, μ μ μ
μ μ μ μ , μ μ
μ μ μ , μ μ
;
, μ μ
μ μ
, μ μ μ μ
;
μ μ μ μ
μ μ ; μ
μ μ ;
, , μ
μ , , μ μ μ
μ μ μ μ μ

οὕτω παρεσκευασμένοι. ἄλλο τι ἢ σῖτόν τε ποιοῦντες καὶ οἶνον καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα; καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας, θέρονος μὲν τὰ πολλὰ γυμνοὶ τε καὶ ἀνυπόδητοι
b ἐργάζονται, τοῦ δὲ χειμῶνος ἡμφιεσμένοι τε καὶ ὑποδεδεμένοι ἱκανῶς· θρέφονται δὲ ἐκ μὲν τῶν κριθῶν ἄλφита σκευαζόμενοι, ἐκ δὲ τῶν πυρῶν ἄλευρα, τὰ μὲν πέφαντες, τὰ δὲ μάξαντες, μάζας γενναίας καὶ ἄρτους ἐπὶ κάλαμόν τινα παραβαλλόμενοι ἢ φύλλα καθαρὰ, κατακλι-
νέντες ἐπὶ στιβάδων ἐστρωμένων μίλακί τε καὶ μυρρί-
ναις, εὐωχῆσονται αὐτοὶ τε καὶ τὰ παιδιά, ἐπιπίνοντες τοῦ οἴνου, ἐστεφανωμένοι καὶ ὑμνοῦντες τοὺς θεοὺς, ἠδέως συνόντες ἀλλήλοις, οὐχ ὑπὲρ τὴν οὐσίαν
c ποιούμενοι τοὺς παῖδας, εὐλαβούμενοι πενίαν ἢ πόλεμον.

Καὶ ὁ Γλαύκων ὑπολαβὼν, Ἄνευ ὄφου, ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἀνδρας ἐστιωμένους.

Ἄληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. ἐπελαθόμην ὅτι καὶ ὄφου ἔξουσιν, ἄλας τε δηλον ὅτι καὶ ἐλάας καὶ τυρόν, καὶ βολβούς καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἐφήματα, ἐφήσονται. καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς
d τῶν τε σύκων καὶ ἐρεβίνθων καὶ κνάμων, καὶ μύρτα καὶ φηγούς σποδιοῦσιν πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνον-
τες· καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ μετὰ ὑγιείας, ὡς εἰκός, γηραιοὶ τελευτῶντες ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν.

Καὶ ὅς, Εἰ δὲ ὑῶν πόλιν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, κατεσκευάζεις, τί ἂν αὐτὰς ἄλλο ἢ ταῦτα ἐχόρταζες;

Ἀλλὰ πῶς χρή, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων;

Ἄπερ νομίζεται, ἔφη· ἐπὶ τε κλινῶν κατακεῖσθαι οἶμαι τοὺς μέλλοντας μὴ τλαιπωρεῖσθαι, καὶ ἀπὸ
e τραπεζῶν δειπνεῖν, καὶ ὄψα ἄπερ καὶ οἱ νῦν ἔχουσι καὶ τραγήματα.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγὼ· μανθάνω. οὐ πόλιν, ὡς ἔοικε, σκοποῦμεν μόνον ὅπως γίγνεται, ἀλλὰ καὶ τρυφῶσαν πόλιν. ἴσως οὖν οὐδὲ κακῶς ἔχει· σκοποῦντες γὰρ και τοιαύτην τάχ' ἄν κατίδοιμεν τήν τε δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν ὅση ποτὲ ταῖς πόλεσιν ἐμφύονται. ἡ μὲν οὖν ἀληθινὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι ἦν διεληλύθαμεν, ὥσπερ ὑγιῆς τις· εἰ δ' αὖ βούλεσθε, καὶ φλεγμαινούσαν πόλιν
373 θεωρήσωμεν· οὐδὲν ἀποκωλύει. ταῦτα γὰρ δὴ τισιν, ὡς δοκεῖ, οὐκ ἐξαρκέσει, οὐδὲ αὐτὴ ἡ δίαίτα, ἀλλὰ κλιναί τε προσέσσονται καὶ τράπεζαι καὶ τᾶλλα σκευή, καὶ ὄψα δὴ καὶ μύρα καὶ θυμιάματα καὶ ἑταῖροι καὶ πέμματα, καὶ ἕκαστα τούτων παντοδαπά. καὶ δὴ καὶ ἅ τὸ πρῶτον ἐλέγομεν οὐκέτι τἀναγκαῖα θετέον, οἰκίας τε καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα, ἀλλὰ τήν τε ζωγραφίαν κινήτεον καὶ τὴν ποικιλίαν, καὶ χρυσὸν καὶ ἐλέφαντα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα κτητέον. ἦ γάρ;

b Ναί, ἔφη.

Οὐκοῦν μεῖζονά τε αὖ τὴν πόλιν δεῖ ποιεῖν· ἐκείνη γὰρ ἡ ὑγιεινὴ οὐκέτι ἱκανή, ἀλλ' ἤδη ὄγκον ἐμπληστέα καὶ πλήθους, ἃ οὐκέτι τοῦ ἀναγκαίου ἔνεκά ἐστιν ἐν ταῖς πόλεσιν, οἷον οἱ τε θηρεῦνται πάντες οἱ τε μιμηταί, πολλοὶ μὲν οἱ περὶ τὰ σχήματά τε καὶ χρώματα, πολλοὶ δὲ οἱ περὶ μουσικὴν, ποιηταί τε καὶ τούτων ὑπηρεταί, ῥαψωδοί, ὑποκριταί, χορευταί, ἐργολάβοι, σκευῶν τε
c παντοδαπῶν δημιουργοί, τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν περὶ τὸν γυναικειὸν κόσμον. καὶ δὴ καὶ διακόνων πλειόνων δεησόμεθα· ἦ οὐ δοκεῖ δεήσειν παιδαγωγῶν, τιθῶν, τροφῶν, κομμωτριῶν, κουρέων, καὶ αὖ ὄφροποιῶν τε

καὶ μαγεύρων; ἔτι δὲ καὶ συμβωτῶν προσδεησόμεθα·
τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἐν τῇ προτέρᾳ πόλει οὐκ ἐνῆν—ἔδει
γὰρ οὐδέν—ἐν δὲ ταύτῃ καὶ τούτου προσδεήσει. δεήσει
δὲ καὶ τῶν ἄλλων βοσκημάτων παμπόλλων, εἴ τις αὐτὰ
ἔδεται· ἦ γάρ;

Πῶς γὰρ οὐ;

d Οὐκοῦν καὶ ἰατρῶν ἐν χρείαις ἐσόμεθα πολὺ μᾶλλον
οὔτω διαιτώμενοι ἢ ὡς τὸ πρότερον;

Πολύ γε.

Καὶ ἡ χώρα γέ που, ἢ τότε ἰκανῆ τροφῆν τοὺς τότε,
σμικρὰ δὴ ἐξ ἰκανῆς ἔσται. ἢ πῶς λέγομεν;

Οὔτως, ἔφη.

Οὐκοῦν τῆς τῶν πλησίον χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον, εἰ
μέλλομεν ἰκανῆν ἔξειν νέμειν τε καὶ ἀροῦν, καὶ ἐκείνοις
αὖ τῆς ἡμετέρας, εἰ καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ
χρημάτων κτήσιν ἄπειρον, ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγ-
καίων ὄρον;

e Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Πολεμήσομεν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο, ὦ Γλαύκων; ἢ πῶς
ἔσται;

Οὔτως, ἔφη.

Καὶ μηδέν γέ πω λέγωμεν, ἦν δ' ἐγώ, μήτ' εἴ τι
κακὸν μήτ' εἰ ἀγαθὸν ὁ πόλεμος ἐργάζεται, ἀλλὰ τοσοῦ-
τον μόνον, ὅτι πολέμου αὖ γένεσιν ἠδρῆκαμεν, ἐξ ὧν
μάλιστα ταῖς πόλεσιν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ κακὰ γίννε-
ται, ὅταν γίννηται.

Πάνν μὲν οὖν.

Ἔτι δὴ, ὦ φίλε, μείζονος τῆς πόλεως δεῖ οὐ τι
374 σμικροῦ, ἀλλ' ὄλω στρατοπέδῳ, ὃ ἐξεληθὸν ὑπὲρ τῆς
οὐσίας ἀπάσης καὶ ὑπὲρ ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν διαμαχεῖται

,
 μ μ
 , μ μ , μ -
 , μ . μ -
 ;
 ;
 μ , μ
 , ;
 , .
 , μ μ . ;
 , .
 μ , μ μ μ
 μ , μ μ
 , μ ,
 μ ,
 μ , μ -
 .
 μ , , .
 μ , μ μ , ,
 ;
 , .
 μ μ μ , , -
 μ , μ ,
 μ μ μ
 , μ
 , μ μ μ
 , μ μ μ

τοῖς ἐπιούσιν.

Τί δέ; ἢ δ' ὅς· αὐτοὶ οὐχ ἱκανοί;

Οὐκ, εἰ σύ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ὠμολογήσαμεν καλῶς, ἥνίκα ἐπλάττομεν τὴν πόλιν· ὠμολογοῦμεν δέ που, εἰ μέμνησαι, ἀδύνατον ἓνα πολλὰς καλῶς ἐργάζεσθαι τέχνας.

Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.

b Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· ἢ περὶ τὸν πόλεμον ἀγωνία οὐ τεχνικὴ δοκεῖ εἶναι;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Ἡ οὖν τι σκυτικῆς δεῖ μᾶλλον κήδεσθαι ἢ πολεμικῆς;

Οὐδαμῶς.

Ἄλλ' ἄρα τὸν μὲν σκυτοτόμον διεκωλύομεν μήτε γεωργὸν ἐπιχειρεῖν εἶναι ἅμα μήτε ὑφάντην μήτε οἰκοδόμον ἀλλὰ σκυτοτόμον, ἵνα δὴ ἡμῶν τὸ τῆς σκυτικῆς ἔργον καλῶς γίγνοιτο, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ ἐκάστῳ ὡσανύτως ἐν ἀπεδίδομεν, πρὸς ὃ ἐπεφύκει ἕκαστος καὶ ἐφ' ᾧ ἔμελλε τῶν ἄλλων σχολὴν ἄγων διὰ βίου αὐτὸ c ἐργαζόμενος οὐ παριεῖς τοὺς καιροὺς καλῶς ἀπεργάσασθαι· τὰ δὲ δὴ περὶ τὸν πόλεμον πότερον οὐ περὶ πλείστου ἐστὶν εὐ ἀπεργασθέντα; ἢ οὕτω ῥάδιον, ὥστε καὶ γεωργῶν τις ἅμα πολεμικὸς ἔσται καὶ σκυτοτομῶν καὶ ἄλλην τέχνην ἠντινοῦν ἐργαζόμενος, πεττευτικὸς δὲ ἢ κυβευτικὸς ἱκανῶς οὐδ' ἂν εἰς γένοιτο μὴ αὐτὸ τοῦτο ἐκ d παιδὸς ἐπιτηδεύων, ἀλλὰ παρέργῳ χρώμενος; καὶ ἀσπίδα μὲν λαβὼν ἢ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὄπλων τε καὶ ὀργάνων ἀθημερὸν ὀπλιτικῆς ἢ τινος ἄλλης μάχης

τῶν κατὰ πόλεμον ἰκανὸς ἔσται ἀγωνιστής, τῶν δὲ ἄλλων ὀργάνων οὐδὲν οὐδένα δημιουργὸν οὐδὲ ἀθλητὴν ληφθὲν ποιήσει, οὐδ' ἔσται χρήσιμον τῷ μῆτε τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου λαβόντι μῆτε τὴν μελέτην ἰκανὴν παρασχομένῳ;

Πολλοῦ γὰρ ἂν, ἣ δ' ὅς, τὰ ὄργανα ἦν ἄξια.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅσῳ μέγιστον τὸ τῶν φυλάκων ἔργον, τοσοῦτῳ σχολῆς τε τῶν ἄλλων πλείστης ἂν εἴη e καὶ αὐτὴ τέχνης τε καὶ ἐπιμελείας μεγίστης δεόμενον.

Οἶμαι ἔγωγε, ἣ δ' ὅς.

Ἄρ' οὖν οὐ καὶ φύσεως ἐπιτηδεΐας εἰς αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα;

Πῶς δ' οὐ;

Ἡμέτερον δὴ ἔργον ἂν εἴη, ὡς ἔοικεν, εἴπερ οἷοί τ' ἐσμέν, ἐκλέξασθαι τίνες τε καὶ ποῖται φύσεις ἐπιτηδεΐαι εἰς πόλεως φυλακὴν.

Ἡμέτερον μέντοι.

Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἄρα φαῦλον πρᾶγμα ἠράμεθα· ὅμως δὲ οὐκ ἀποδειλιατέον, ὅσον γ' ἂν δύναμις 375 παρείκη.

Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη.

Οἶε οὖν τι, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρειν φύσιν γενναίου σκύλακος εἰς φυλακὴν νεανίσκου εὐγενοῦς;

Τὸ ποῖον λέγεις;

Οἷον ὀξύν τέ που δεῖ αὐτοῖν ἐκάτερον εἶναι πρὸς αἴσθησιν καὶ ἐλαφρὸν πρὸς τὸ αἰσθανόμενον διωκᾶσθαι, καὶ ἰσχυρὸν αὖ, ἐὰν δέη ἐλόντα διαμάχεσθαι.

Δεῖ γὰρ οὖν, ἔφη, πάντων τούτων.

Καὶ μὴν ἀνδρεῖόν γε, εἴπερ εὖ μαχεῖται.

Πῶς δ' οὐ;

,
 ,
 μ ,
 μ
 , μ
 , μ μ' ;
 , μ
 * ,
 μ
 .
 μ ,
 ,
 μ ;
 ;
 , μ , μ -
 μ ,
 μ
 .
 μ ,
 , μ μ μ -
 " μ μ μ . μ , μ
 μ μ .
 , .
 , ,
 ,
 ;
 μ ;
 , μ-
 , μ
 .
 , μ
 ;

Ἄνδρεῖος δὲ εἶναι ἄρα ἐθελήσει ὁ μὴ θυμοειδῆς εἶτε ἵππος εἶτε κύνων ἢ ἄλλο ὅτιοῦν ζῷον; ἢ οὐκ ἐννεονόηκας
b ὡς ἄμαχόν τε καὶ ἀνίκητον θυμός, οὗ παρόντος ψυχῆ
πᾶσα πρὸς πάντα ἄφοβός τέ ἐστι καὶ ἀήττητος;

Ἐννεονόηκα.

Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ σώματος οἷον δεῖ τὸν φύλακα
εἶναι, δηλα.

Ναί.

Καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, ὅτι γε θυμοειδῆ.

Καὶ τοῦτο.

Πῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, οὐκ ἄγριοι
ἀλλήλοισ τε ἔσονται καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ὄντες
τοιοῦτοι τὰς φύσεις;

Μὰ Δία, ἦ δ' ὅς, οὐ ῥαδίως.

Ἄλλὰ μέντοι δεῖ γε πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους πρᾶους
c αὐτοὺς εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους χαλεπούς· εἰ δὲ μή,
οὐ περιμενοῦσιν ἄλλους σφᾶς διολέσαι, ἀλλ' αὐτοὶ φθί-
σσονται αὐτὸ δράσαντες.

Ἀληθῆ, ἔφη.

Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ποιήσομεν; πόθεν ἅμα πρᾶον καὶ
μεγαλόθυμον ἦθος εὐρήσομεν; ἐναντία γάρ που θυμοειδεῖ
πραεῖα φύσις.

Φαίνεται.

Ἄλλὰ μέντοι τούτων γε ὀποτέρου ἂν στέρηται,
φύλαξ ἀγαθός οὐ μὴ γένηται· ταῦτα δὲ ἀδυνάτοις ἔοικ-
d κεν, καὶ οὕτω δὴ συμβαίνει ἀγαθὸν φύλακα ἀδύνατον
γενέσθαι.

Κινδυνεύει, ἔφη.

Καὶ ἐγὼ ἀπορήσας τε καὶ ἐπισκεψάμενος τὰ ἔμπρο-
σθεν, Δικαίως γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἀποροῦμεν· ἦς γὰρ

μ , ; μ μ -
 μ , , μ
 , ; μ
 ; μ -
 , μ
 μ
 μ
 μ
 μ ; μ -
 μ μ " μ -
 μ μ , μ -
 μ
 μ ; μ μ
 μ μ μ ;
 μ μ μ
 μ μ μ
 μ μ μ
 μ μ μ μ μ

προυθέμεθα εἰκόνοσ ἀπελείφθῃμεν.

Πῶσ λέγεισ;

Οὐκ ἐννενοήκαμεν ὅτι εἰσὶν ἄρα φύσει οἷασ ἡμεῖσ
οὐκ ᾠήθημεν, ἔχουσαι τὰναντία ταῦτα.

Ποῦ δή;

Ἴδοι μὲν ἂν τισ καὶ ἐν ἄλλοισ ζώοισ, οὐ μεντὰν
e ἥκιστα ἐν ᾧ ἡμεῖσ παρεβάλλομεν τῷ φύλακι. οἶσθα γάρ
που τῶν γενναίων κυνῶν, ὅτι τοῦτο φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος,
πρὸσ μὲν τοὺσ συνήθεισ τε καὶ γνωρίμοσ ὡσ οἷόν τε
πρᾶσιτάτουσ εἶναι, πρὸσ δὲ τοὺσ ἀγνωτάσ τοῦναντίον.

Οἶδα μέντοι.

Τοῦτο μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δυνατόν, καὶ οὐ παρὰ
φύσιν ζητοῦμεν τοιοῦτον εἶναι τὸν φύλακα.

Οὐκ ἔοικεν.

Ἄρ' οὖν σοι δοκεῖ ἔτι τοῦδε προσδεῖσθαι ὁ φυλακι-
κόσ ἐσόμενοσ, πρὸσ τῷ θυμοειδεῖ ἔτι προσγενέσθαι
φιλόσοφοσ τὴν φύσιν;

376 Πῶσ δή; ἔφη· οὐ γὰρ ἐννοῶ.

Καὶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τοῖσ κυσὶν κατόφει, ὃ καὶ
ἄξιον θαυμάσαι τοῦ θηρίου.

Τὸ ποῖον;

Ὅτι ὄν μὲν ἂν ἴδη ἀγνωτά, χαλεπαίνει, οὐδὲ ἐν
κακὸν προπεπονηῶσ· ὄν δ' ἂν γνώριμον, ἀσπάζεται, κἂν
μηδὲν πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθη. ἢ οὐπω τοῦτο
ἐθαύμασασ;

Οὐ πάνν, ἔφη, μέχρι τούτου προσέσχον τὸν νοῦν· ὅτι
δέ που δοῦ ταῦτα, δηλον.

b Ἀλλὰ μὴν κομφόν γε φαίνεται τὸ πάθοσ αὐτοῦ τῆσ
φύσειωσ καὶ ὡσ ἀληθῶσ φιλόσοφον.

Πῆ δὴ;

Ἦι, ἦν δ' ἐγώ, ὄψιν οὐδενὶ ἄλλω φίλην καὶ ἐχθρὰν διακρίνει ἢ τῷ τὴν μὲν καταμαθεῖν, τὴν δὲ ἀγνοῆσαι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν φιλομαθὲς εἶη συνέσει τε καὶ ἀγνοίᾳ ὀριζόμενον τό τε οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον;

Οὐδαμῶς, ἦ δ' ὅς, ὅπως οὐ.

Ἄλλὰ μέντοι, εἶπον ἐγώ, τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταῦτόν;

Ταῦτόν γάρ, ἔφη.

Οὐκοῦν θαρροῦντες τιθῶμεν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, εἰ
c μέλλει πρὸς τοὺς οἰκειοὺς καὶ γνωρίμους προῖός τις ἔσεσθαι, φύσει φιλόσοφον καὶ φιλομαθῆ αὐτόν δεῖν εἶναι;

Τιθῶμεν, ἔφη.

Φιλόσοφος δὴ καὶ θυμοειδὴς καὶ ταχὺς καὶ ἰσχυρὸς ἡμῖν τὴν φύσιν ἔσται ὁ μέλλων καλὸς κἀγαθὸς ἔσεσθαι φύλαξ πόλεως.

Παντάσῃ μὲν οὖν, ἔφη.

Οὗτος μὲν δὴ ἂν οὕτως ὑπάρχοι. θρέφονται δὲ δὴ ἡμῖν οὗτοι καὶ παιδευθήσονται τίνα τρόπον; καὶ ἄρά τι
d προὔργον ἡμῖν ἐστὶν αὐτὸ σκοποῦσι πρὸς τὸ κατιδεῖν οὐπὲρ ἕνεκα πάντα σκοποῦμεν, δικαιοσύνην τε καὶ ἀδικίαν τίνα τρόπον ἐν πόλει γίγνεται; ἵνα μὴ ἐῷμεν ἱκανὸν λόγον ἢ συχνὸν διεξίωμεν.

Καὶ ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφός, Πάνν μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε προσδοκῶ προὔργον εἶναι εἰς τοῦτο ταύτην τὴν σκέψιν.

Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, οὐκ ἄρα ἀφετέον, οὐδ' εἰ μακροτέρα τυγχάνει οὔσα.

Οὐ γάρ οὖν.

Ἴθι οὖν, ὥσπερ ἐν μύθῳ μυθολογοῦντές τε καὶ

, ;
 , , μ μ
 , μ μ
 μ , μ μ
 ;
 μ , μ μ -
 ;
 , μ μ
 , μ ;
 μ , .
 μ , μ μ
 μ , μ μ
 μ , μ μ
 μ μ μ ; μ μ ,
 μ μ) μ -
 μ μ μ μ ,
 μ , μ μ μ -
 μ μ μ ;
 , : ,
 μ μ , μ μ
 μ , μ μ μ
 .
 μ , μ μ ,

- e σκολὴν ἄγοντες λόγῳ παιδεύομεν τοὺς ἄνδρας.
 Ἄλλὰ χρηΐ.
 Τίς οὖν ἡ παιδεία; ἢ χαλεπὸν εὐρεῖν βελτίω τῆς ὑπὸ
 τοῦ πολλοῦ χρόνου ἠρρημένῃς; ἔστιν δέ που ἡ μὲν ἐπὶ
 σώμασι γυμναστική, ἡ δ' ἐπὶ ψυχῇ μουσική.
 Ἔστιν γάρ.
 Ἄρ' οὖν οὐ μουσικῇ πρότερον ἀρξόμεθα παιδεύοντες
 ἢ γυμναστικῇ;
 Πῶς δ' οὐ;
 Μουσικῆς δ', εἶπον, τιθεῖς λόγους, ἢ οὐ;
 Ἔγωγε.
 Λόγῳ δὲ διττὸν εἶδος, τὸ μὲν ἀληθές, ψεῦδος δ'
 ἕτερον;
 Ναί.
 377 Παιδευτέον δ' ἐν ἀμφοτέροις, πρότερον δ' ἐν τοῖς
 ψευδέσιν;
 Οὐ μανθάνω, ἔφη, πῶς λέγεις.
 Οὐ μανθάνεις, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι πρῶτον τοῖς παιδίοις
 μύθους λέγομεν; τοῦτο δέ που ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν ψεῦδος,
 ἐνὶ δὲ καὶ ἀληθῆ. πρότερον δὲ μύθοις πρὸς τὰ παιδία ἢ
 γυμνασίοις χρῶμεθα.
 Ἔστι ταῦτα.
 Τοῦτο δὲ ἔλεγον, ὅτι μουσικῆς πρότερον ἀπτεόν ἢ
 γυμναστικῆς.
 Ὅρθῶς, ἔφη.
 Οὐκοῦν οἴσθ' ὅτι ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγιστον,
 b ἄλλως τε δὴ καὶ νέῳ καὶ ἀπαλῷ ὄψων; μάλιστα γὰρ
 δὴ τότε πλάττεται, καὶ ἐνδύεται τύπος ὃν ἂν τις βούληται
 ἐνσημῆνασθαι ἐκάστω.
 Κομιδῇ μὲν οὖν.

,
 μ μ ,
 μ
 μ
 μ * , ;
 μ
 ; μ μ -
 μ
 μ μ , ' μ μ μ -
 μ μ μ , μ μ μ ;
 ; μ μ μ ;
 μ ;
 μ ; μ ,
 μ ;
 μ , μ μ μ μ ;
 μ , μ μ μ , μ .
 μ μ μ μ μ μ μ .
 ,
 ; μ
 μ ,
 μ .

Ἄρ' οὖν ῥαδίως οὕτω παρήσομεν τοὺς ἐπιτυχόντας
ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων μύθους πλασθέντας ἀκούειν τοὺς
παῖδας καὶ λαμβάνειν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
ἐναντίας δόξας ἐκείναις ἄς, ἐπειδὴν τελεωθῶσιν, ἔχειν
οἰησόμεθα δεῖν αὐτούς;

Οὐδ' ὅπωςιοῦν παρήσομεν.

Πρῶτον δὴ ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἐπιστατητέον τοῖς
c μυθοποιοῖς, καὶ ὄν μὲν ἂν καλὸν [μῦθον] ποιήσωσιν,
ἐγκριτέον, ὄν δ' ἂν μὴ, ἀποκριτέον. τοὺς δ' ἐγκριθέντας
πεῖσομεν τὰς τροφούς τε καὶ μητέρας λέγειν τοῖς παισίν,
καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον ἢ
τὰ σώματα ταῖς χερσίν· ὧν δὲ νῦν λέγουσι τοὺς πολλοὺς
ἐκβλητέον.

Ποίους δὴ; ἔφη.

Ἐν τοῖς μείζουσιν, ἦν δ' ἐγώ, μύθοις ὀφόμεθα καὶ
τοὺς ἐλάττους. δεῖ γὰρ δὴ τὸν αὐτὸν τύπον εἶναι καὶ
d ταῦτ' ὀφείδειν δύνασθαι τοὺς τε μείζους καὶ τοὺς ἐλάττους. ἢ
οὐκ οἶει;

Ἐγὼ γ', ἔφη· ἀλλ' οὐκ ἐννοῶ οὐδὲ τοὺς μείζους τίνας
λέγεις.

Οὕς Ἡσιόδός τε, εἶπον, καὶ Ὅμηρος ἡμῖν ἐλεγέτην
καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. οὗτοι γὰρ πον μύθους τοῖς ἀνθρώ-
ποις ψευδεῖς συντιθέντες ἔλεγόν τε καὶ λέγουσι.

Ποίους δὴ, ἦ δ' ὅς, καὶ τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις;

Ὅπερ, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα
μέμφεσθαι, ἄλλως τε καὶ εἴαν τις μὴ καλῶς ψεύδηται.

Τί τοῦτο;

e Ὅταν εἰκάζη τις κακῶς [οὐσίαν] τῷ λόγῳ, περὶ
θεῶν τε καὶ ἡρώων οἰοί εἶσιν, ὥσπερ γραφεὺς μηδὲν
ἔοικότα γράφων οἷς ἂν ὅμοια βουληθῆ γράφαι.

Καὶ γάρ, ἔφη, ὀρθῶς ἔχει τὰ γε τοιαῦτα μέμφεσθαι.
ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν καὶ ποῖα;

Πρῶτον μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μέγιστον καὶ περὶ τῶν
μεγίστων ψεύδος ὁ εἰπὼν οὐ καλῶς ἐφένεσάτο ὡς Οὐρα-
νός τε ἠργάσατο ἄ φησι δρᾶσαι αὐτὸν Ἡσίοδος, ὃ τε αὖ
378 Κρόνος ὡς ἐτιμωρήσατο αὐτόν. τὰ δὲ δὴ τοῦ Κρόνου
ἔργα καὶ πάθη ὑπὸ τοῦ νέου, οὐδ' ἂν εἴ ἦν ἀληθῆ ὤμην
δεῖν ῥαδίως οὕτως λέγεσθαι πρὸς ἀφρονάς τε καὶ νέους,
ἀλλὰ μάλιστα μὲν σιγᾶσθαι, εἰ δὲ ἀνάγκη τις ἦν λέγειν,
δι' ἀπορητῶν ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους, θυσασμένους οὐ
χοῖρον ἀλλά τι μέγα καὶ ἄπορον θῦμα, ὅπως ὅτι ἐλα-
χίστοις συνέβη ἀκοῦσαι.

Καὶ γάρ, ἦ δ' ὅς, οὕτοί γε οἱ λόγοι χαλεποί.

b Καὶ οὐ λεκτέοι γ', ἔφη, ὦ Ἀδείμαντε, ἐν τῇ
ἡμετέρᾳ πόλει. οὐδὲ λεκτέον νέω ἀκούοντι ὡς ἀδικῶν
τὰ ἔσχατα οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ποιοῖ, οὐδ' αὖ ἀδικοῦντα
πατέρα κολάζων παντὶ τρόπῳ, ἀλλὰ δρώῃ ἂν ὅπερ θεῶν
οἱ προῶτοί τε καὶ μέγιστοι.

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς, οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ
ἐπιτήδεια εἶναι λέγειν.

c Οὐδέ γε, ἦν δ' ἐγώ, τὸ παράπαν ὡς θεοὶ θεοῖς
πολεμοῦσί τε καὶ ἐπιβουλεύουσι καὶ μάχονται—οὐδὲ
γὰρ ἀληθῆ—εἴ γε δεῖ ἡμῖν τοὺς μέλλοντας τὴν πόλιν
φυλάξειν αἰσχιστον νομίζειν τὸ ῥαδίως ἀλλήλοις
ἀπεχθάνεσθαι—πολλοῦ δεῖ γιγαντομαχίας τε μυθολογη-
τέον αὐτοῖς καὶ ποικιλτέον, καὶ ἄλλας ἔχθρας πολλὰς καὶ
παντοδαπὰς θεῶν τε καὶ ἡρώων πρὸς συγγενεῖς τε καὶ
οἰκείους αὐτῶν—ἀλλ' εἴ πως μέλλομεν πείσειν ὡς οὐδεῖς

πώποτε πολίτης ἕτερος ἑτέρῳ ἀπήχθετο οὐδ' ἔστιν τοῦτο
d ὄσιον, τοιαῦτα λεκτέα μᾶλλον πρὸς τὰ παιδιά εἰθὺς καὶ
γέρουσι καὶ γρασί, καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις καὶ
τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τούτων ἀναγκαστέον λογοποιεῖν.
Ἦρας δὲ δεσμονὸς ὑπὸ ὑέος καὶ Ἥφαιστου ῥίφεις ὑπὸ
πατρὸς, μέλλοντος τῇ μητρὶ τυπτομένη ἀμνεῖν, καὶ
θεομαχίας ὅσας Ὀμηρος πεποιήκεν οὐ παραδεκτέον εἰς
τὴν πόλιν, οὔτ' ἐν ὑπονοίαις πεποιημένας οὔτε ἄνευ
ὑπονοιῶν. ὁ γὰρ νέος οὐχ οἷός τε κρίνειν ὅτι τε ὑπόνοια
καὶ ὁ μῆ, ἀλλ' ἂν τηλικούτος ὢν λάβῃ ἐν ταῖς δόξαις
e δυσέκκιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνεσθαι· ὢν δὴ
ἴσως ἔνεκα περὶ παντὸς ποιητέον ἂν πρῶτα ἀκούουσιν ὅτι
κάλλιστα μεμυθολογημένα πρὸς ἀρετὴν ἀκούειν.

Ἔχει γάρ, ἔφη, λόγον. ἀλλ' εἴ τις αὖ καὶ ταῦτα
ἐρωτῶν ἡμᾶς, ταῦτα ἄττα τ' ἔστιν καὶ τίνες οἱ μῦθοι,
τίνας ἂν φαῖμεν;

Καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Ἀδείμαντε, οὐκ ἔσμεν ποιηταὶ
379 ἐγὼ τε καὶ σὺ ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' οἰκισταὶ πόλεως·
οἰκισταῖς δὲ τοὺς μὲν τύπους προσήκει εἰδέναι ἐν οἷς δεῖ
μυθολογεῖν τοὺς ποιητὰς, παρ' οὓς ἐὰν ποιῶσιν οὐκ
ἐπιτρεπτέον, οὐ μὲν αὐτοῖς γε ποιητέον μύθους.

Ὅρθῶς, ἔφη· ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, οἱ τύποι περὶ
θεολογίας τίνες ἂν εἶεν;

Τοιοῦδε πού τινες, ἦν δ' ἐγώ· οἷος τυγχάνει ὁ θεὸς
ὢν, αἰεὶ δῆπου ἀποδοτέον, ἐάντε τις αὐτὸν ἐν ἔπεσιν ποιῇ
ἐάντε ἐν μέλεσιν ἐάντε ἐν τραγωδίᾳ.

Δεῖ γάρ.

b Οὐκοῦν ἀγαθὸς ὁ γε θεὸς τῶ ὄντι τε καὶ λεκτέον οὕτω;

Τί μὴν;

Ἄλλὰ μὴν οὐδέν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν· ἢ γάρ;

Οὐ μοι δοκεῖ.

Ἄρ' οὖν ὁ μὴ βλαβερόν βλάπτει;

Οὐδαμῶς.

Ὅ δὲ μὴ βλάπτει κακόν τι ποιεῖ;

Οὐδὲ τοῦτο.

Ὅ δέ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ οὐδ' ἂν τινος εἴη κακοῦ αἴτιον;

Πῶς γάρ;

Τί δέ; ὠφέλιμον τὸ ἀγαθόν;

Ναί.

Αἴτιον ἄρα εὐπραγίας;

Ναί.

Οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὖ ἐχόντων αἴτιον, τῶν δὲ κακῶν ἀναίτιον.

c Παντελῶς γ', ἔφη.

Οὐδ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὁ θεός, ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἂν εἴη αἴτιος, ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺ γὰρ ἐλάττω τὰγαθὰ τῶν κακῶν ἡμῶν, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον αἰτιατέον, τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἅττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν.

Ἀληθέστατα, ἔφη, δοκεῖς μοι λέγειν.

Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἀποδεκτέον οὔτε Ὅμηρου οὔτ'

d ἄλλον ποιητοῦ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως ἁμαρτάνοντος καὶ λέγοντος—

ὡς δοιοί τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
 κηρῶν ἔμπλειοι, ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δειλῶν·
 καὶ ᾧ μὲν ἂν μείξας ὁ Ζεὺς δῶ ἄμφοτέρων,
 ἄλλοτε μὲν τε κακῶ ὅ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῶ·
 ᾧ δ' ἂν μή, ἀλλ' ἄκρατα τὰ ἕτερα,
 τὸν δὲ κακῇ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα διὰν ἐλαύνει·
 e οὐδ' ὡς ταμίας ἡμῖν Ζεὺς —
 ἀγαθῶν τε κακῶν τε τέτυκται.
 τὴν δὲ τῶν ὄρκων καὶ σπονδῶν σύγχυσι, ἦν ὁ Πάνδαρος
 συνέχεεν, ἐάν τις φῆ δι' Ἀθηναῖς τε καὶ Διὸς γεγονέναι,
 380 οὐκ ἐπαινεσόμεθα, οὐδὲ θεῶν ἔριμ τε καὶ κρίσιν διὰ
 Θέμιτός τε καὶ Διός, οὐδ' αὖ, ὡς Αἰσχύλος λέγει,
 ἐατέον ἀκούειν τοὺς νέους, ὅτι —
 θεὸς μὲν αἰτίαν φέει βροτοῖς,
 ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ.
 ἀλλ' ἐάν τις ποιῆ ἐν οἷς ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα ἔνεστιν, τὰ τῆς
 Νιόβης πάθη, ἢ τὰ Πελοπιδῶν ἢ τὰ Τρωικὰ ἢ τι ἄλλο
 τῶν τοιούτων, ἢ οὐ θεοῦ ἔργα ἐατέον αὐτὰ λέγειν, ἢ εἰ
 θεοῦ, ἐξευρετέον αὐτοῖς σχεδὸν ὄν νῦν ἡμεῖς λόγον
 b ζητοῦμεν, καὶ λεκτέον ὡς ὁ μὲν θεὸς δίκαιά τε καὶ
 ἀγαθὰ ἠργάζετο, οἱ δὲ ἄνιναντο κολαζόμενοι· ὡς δὲ
 ἄθλιοι μὲν οἱ δίκην διδόντες, ἦν δὲ δὴ ὁ δρωῶν ταῦτα
 θεός, οὐκ ἐατέον λέγειν τὸν ποιητήν. ἀλλ' εἰ μὲν ὅτι
 ἐδειήθησαν κολάσεως λέγοιεν ὡς ἄθλιοι οἱ κακοί, διδόντες

μ , μ *

μ

,

μ , μ μ

μ μ μ ,

μ

,

.*

,

,

μ μ μ ,

μ μ μ ,

μ μ μ ,

,

,

,

μ *

μ ,

μ μ

,

μ

μ μ μ ,

,

μ μ μ .

μ μ μ ,

μ μ μ ,

μ , μ ,

δὲ δίκην ὠφελούνητο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἐατέον· κακῶν δὲ αἴτιον φάναι θεόν τιμι γίγνεσθαι ἀγαθὸν ὄνητα, διαμαχετέον παντὶ τρόπῳ μήτε τινα λέγειν ταῦτα ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει, εἰ μέλλει εὐνομήσεσθαι, μήτε τινα ἀκούειν, μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον, μήτ' ἐν μέτρῳ μήτε ἄνευ μέτρον μυθολογούνητα, ὡς οὔτε ὅσια ἂν λεγόμενα εἰ λέγοιτο, οὔτε σύμφορα ἡμῶν οὔτε σύμφωνα αὐτὰ αὐτοῖς.

Σύμφηφός σοί εἰμι, ἔφη, τούτου τοῦ νόμον, καί μοι ἀρέσκει.

Οὗτος μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἰς ἂν εἶη τῶν περὶ θεοῦς νόμων τε καὶ τύπων, ἐν ᾧ δεήσει τούς τε λέγοντας λέγειν καὶ τούς ποιούνητας ποιεῖν, μὴ πάντων αἴτιον τὸν θεὸν ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν.

Καὶ μάλ', ἔφη, ἀπόχρη.

Τί δὲ δὴ ὁ δεύτερος ὄδε; ἄρα γόητα τὸν θεὸν οἶει εἶναι καὶ οἶον ἐξ ἐπιβουλής φαντάζεσθαι ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ιδέαις τοτὲ μὲν αὐτὸν γιγνόμενον, [καὶ] ἀλλάττοντα τὸ αὐτοῦ εἶδος εἰς πολλὰς μορφάς, τοτὲ δὲ ἡμᾶς ἀπατῶνητα καὶ ποιούνητα περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα δοκεῖν, ἢ ἀπλοῦν τε εἶναι καὶ πάντων ἥκιστα τῆς ἑαυτοῦ ιδέας ἐκβαίνειν;

Οὐκ ἔχω, ἔφη, νῦν γε οὔτως εἰπεῖν.

Τί δὲ τόδε; οὐκ ἀνάγκη, εἴπερ τι ἐξίσταιτο τῆς αὐτοῦ ιδέας, ἢ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ μεθίστασθαι ἢ ὑπ' ἄλλον;

Ἀνάγκη.

Οὐκοῦν ὑπὸ μὲν ἄλλου τὰ ἄριστα ἔχοντα ἥκιστα

,
 μ μ -
 , μ . μ
 , μ μ μ ^ ,
 μ μ , ' ,
 , μ μ ,
 , μ μ μ -
 μ . μ , μ ,
 μ , , μ ,
 μ μ μ μ ,
 μ μ μ μ μ μ ,
 μ , , , ,
 , μ .
 μ ; μ
 μ μ μ μ μ -
 μ μ μ [] μ -
 , μ μ
 μ μ μ μ μ μ μ
 μ ;
 μ , ' ,
 . μ μ μ μ μ
 μ μ μ μ μ μ
 ; μ μ
 , μ
 ;
 ' .
 μ μ

ἀλλοιοῦται τε καὶ κινεῖται; οἷον σῶμα ὑπὸ σιτίων τε καὶ ποτῶν καὶ πόνων, καὶ πᾶν φυτὸν ὑπὸ εἰλήσεών τε καὶ ἀνέμων καὶ τῶν τοιούτων παθημάτων, οὐ τὸ ὑγιέστατον

381 καὶ ἰσχυρότατον ἤκιστα ἀλλοιοῦται;

Πῶς δ' οὐ;

Ψυχὴν δὲ οὐ τὴν ἀνδρειοτάτην καὶ φρονιμωτάτην ἤκιστ' ἂν τι ἔξωθεν πάθος ταράξειεν τε καὶ ἀλλοιώσειεν;

Ναί.

Καὶ μήν που καὶ τὰ γε σύνθετα πάντα σκευή τε καὶ οἰκοδομήματα καὶ ἀμφιέσματα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ εὖ εἰργασμένα καὶ εὖ ἔχοντα ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων ἤκιστα ἀλλοιοῦται.

Ἔστι δὴ ταῦτα.

b Πᾶν δὴ τὸ καλῶς ἔχον ἢ φύσει ἢ τέχνῃ ἢ ἀμφοτέροις ἐλαχίστην μεταβολὴν ὑπ' ἄλλον ἐνδέχεται.

Ἔοικεν.

Ἀλλὰ μήν ὁ θεός τε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντῃ ἄριστα ἔχει.

Πῶς δ' οὐ;

Ταύτῃ μὲν δὴ ἤκιστα ἂν πολλὰς μορφὰς ἰσχοί ὁ θεός.

Ἦκιστα δεῖτα.

Ἄλλ' ἄρα αὐτὸς αὐτὸν μεταβάλλοι ἂν καὶ ἀλλοιοῖ;

Δῆλον, ἔφη, ὅτι, εἴπερ ἀλλοιοῦται.

Πότερον οὖν ἐπὶ τὸ βέλτιόν τε καὶ κάλλιον μεταβάλλει ἑαυτὸν ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ αἴσχιον ἑαυτοῦ;

c Ἀνάγκη, ἔφη, ἐπὶ τὸ χεῖρον, εἴπερ ἀλλοιοῦται· οὐ γάρ που ἐνδεᾶ γε φήσομεν τὸν θεὸν κάλλους ἢ ἀρετῆς εἶναι.

,

; μ
μ
μ
μ
μ
μ , 0 μ
;

μ
μ μ μ
μ μ
μ

μ μ μ
μ

μ μ
μ μ
μ μ μ ;
μ μ
μ μ μ

μ μ ;
μ μ μ
μ μ

μ μ ;
μ μ μ
μ μ μ
μ μ μ

Ὀρθότατα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. καὶ οὕτως ἔχοντος
δοκεῖ ἂν τίς σοι, ὦ Ἀδείμαντε, ἐκὼν αὐτὸν χεῖρῳ ποιεῖν
όπηρῶν ἢ θεῶν ἢ ἀνθρώπων;

Ἀδύνατον, ἔφη.

Ἀδύνατον ἄρα, ἔφη, καὶ θεῶ ἐθέλειν αὐτὸν ἀλ-
λοιοῦν, ἀλλ' ὡς ἔοικε, κάλλιστος καὶ ἄριστος ὢν εἰς τὸ
δυνατὸν ἕκαστος αὐτῶν μένει ἀεὶ ἀπλῶς ἐν τῇ αὐτοῦ
μορφῇ.

Ἄπασα, ἔφη, ἀνάγκη ἔμοιγε δοκεῖ.

d Μηδεὶς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε, λεγέτω ἡμῖν τῶν
ποιητῶν, ὡς—

θεοὶ ξεινοῖσιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,

παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας·

μηδὲ Πρωτεύως καὶ Θέτιδος καταψευδέσθω μηδεὶς, μηδ'
ἐν τραγωδίαις μηδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ποιήμασιν εἰσαγέτω
Ἦραν ἠλλοιωμένην, ὡς ἰέρειαν ἀγείρουσαν—

Ἰνάχου Ἀργείου ποταμοῦ παισὶν βιοδώροις·

e καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ μὴ ἡμῖν ψευδέσθων. μηδ' αὖ ὑπὸ
τούτων ἀναπειθόμενα αἱ μητέρες τὰ παιδιά ἐκδειμα-
τούντων, λέγουσαι τοὺς μύθους κακῶς, ὡς ἄρα θεοὶ τινες
περιέρχονται νύκτωρ πολλοῖς ξένοις καὶ παντοδαποῖς
ἰνδαλλόμενοι, ἵνα μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν,
ἅμα δὲ τοὺς παῖδας ἀπεργάζωνται δειλοτέρους.

Μὴ γάρ, ἔφη.

Ἄλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, αὐτοὶ μὲν οἱ θεοὶ εἰσιν οἷοι μὴ
μεταβάλλειν, ἡμῖν δὲ ποιούσιν δοκεῖν σφᾶς παντοδαποῦς

φαίνεσθαι, ἔξαπατῶντες καὶ γοητεύοντες;

Ἴσως, ἔφη.

382 Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· ψεύδεσθαι θεὸς ἐθέλοι ἂν ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ φάντασμα προτείνων;

Οὐκ οἶδα, ἦ δ' ὅς.

Οὐκ οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τό γε ὡς ἀληθῶς ψεῦδος, εἰ οἷόν τε τοῦτο εἶπεῖν, πάντες θεοί τε καὶ ἄνθρωποι μισοῦσιν;

Πῶς, ἔφη, λέγεις;

Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τῷ κυριωτάτῳ πον ἑαυτῶν ψεύδεσθαι καὶ περὶ τὰ κυριώτατα οὐδεὶς ἐκὼν ἐθέλει, ἀλλὰ πάντων μάλιστα φοβεῖται ἐκεῖ αὐτὸ κεκτῆσθαι.

Οὐδὲ νῦν πω, ἦ δ' ὅς, μανθάνω.

b Οἶει γάρ τί με, ἔφην, σεμνὸν λέγειν· ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι τῇ ψυχῇ περὶ τὰ ὄντα ψεύδεσθαί τε καὶ ἐψεῦσθαι καὶ ἀμαθῆ εἶναι καὶ ἐνταῦθα ἔχειν τε καὶ κεκτῆσθαι τὸ ψεῦδος πάντες ἤκιστα ἂν δέξαιντο, καὶ μισοῦσι μάλιστα αὐτὸ ἐν τῷ τοιούτῳ.

Πολύ γε, ἔφη.

Ἄλλὰ μὴν ὀρθότατά γ' ἂν, ὃ νυνδὴ ἔλεγον, τοῦτο ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλοῖτο, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ ἄγνοια ἢ τοῦ ἐψευσμένου· ἐπεὶ τό γε ἐν τοῖς λόγοις μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐστὶν παθήματος καὶ ὕστερον γεγονὸς εἰδῶλον, οὐ

c πάντῳ ἄκρατον ψεῦδος. ἢ οὐχ οὕτω;

Πάντῳ μὲν οὖν.

Τὸ μὲν δὴ τῷ ὄντι ψεῦδος οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται.

Δοκεῖ μοι.

Τί δὲ δὴ τὸ ἐν τοῖς λόγοις [ψευδός]; πότε καὶ τῷ
χρήσιμον, ὥστε μὴ ἄξιον εἶναι μίσους; ἄρ' οὐ πρὸς τε
τοὺς πολεμίους καὶ τῶν καλουμένων φίλων, ὅταν διὰ
μανίαν ἢ τινα ἄνοιαν κακὸν τι ἐπιχειρῶσιν πράττειν, τότε
ἀποτροπῆς ἔνεκα ὡς φάρμακον χρήσιμον γίνεται; καὶ ἐν
αἷς νυνδὴ ἐλέγομεν ταῖς μυθολογίαις, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι
ὅπη τάληθές ἔχει περὶ τῶν παλαιῶν, ἀφομοιοῦντες τῷ
ἀληθεῖ τὸ ψευδός ὅτι μάλιστα, οὕτω χρήσιμον ποιοῦμεν;
Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, οὕτως ἔχει.

Κατὰ τί δὴ οὖν τούτων τῷ θεῷ τὸ ψευδός χρήσιμον;
πότερον διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰ παλαιὰ ἀφομοιωῶν ἂν
ψεύδοιτο;

Γελοῖτον μεντὰν εἶη, ἔφη.

Ποιητῆς μὲν ἄρα ψευδῆς ἐν θεῷ οὐκ ἔνι.

Οὐ μοι δοκεῖ.

Ἄλλὰ δεδιὼς τοὺς ἐχθροὺς ψεύδοιτο;

Πολλοῦ γε δεῖ.

Ἄλλὰ δι' οἰκείων ἄνοιαν ἢ μανίαν;

Ἄλλ' οὐδεὶς, ἔφη, τῶν ἀνοήτων καὶ μαινομένων
θεοφιλῆς.

Οὐκ ἄρα ἔστιν οὐ ἔνεκα ἂν θεὸς ψεύδοιτο.

Οὐκ ἔστιν.

Πάντη ἄρα ἀψευδὲς τὸ δαιμόνιον τε καὶ τὸ θεῖον.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Κομιδῆ ἄρα ὁ θεὸς ἀπλοῦν καὶ ἀληθῆς ἐν τε ἔργῳ καὶ
λόγῳ, καὶ οὔτε αὐτὸς μεθίσταται οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ,
οὔτε κατὰ φαντασίας οὔτε κατὰ λόγους οὔτε κατὰ
383 σημείων πομπάς, οὐθ' ἕπαρ οὐδ' ὄναρ.

Οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται σοῦ λέγον-
τος.

Συγχωρεῖς ἄρα, ἔφη, τοῦτον δεύτερον τύπον εἶναι
ἐν ᾧ δεῖ περὶ θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὡς μήτε αὐτοῦς
γόητας ὄντας τῷ μεταβάλλειν ἑαυτοῦς μήτε ἡμᾶς ψεύ-
δεσι παράγειν ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ;

Συγχωρῶ.

Πολλὰ ἄρα Ὅμηρον ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τοῦτο οὐκ
ἐπαινεσόμεθα, τὴν τοῦ ἐνουπνίου πομπὴν ὑπὸ Διὸς τῷ
Ἀγαμέμνονι· οὐδὲ Αἰσχύλου, ὅταν φῆ ἢ Θέτις τὸν
b Ἀπόλλῳ ἐν τοῖς αὐτῆς γάμοις ἄδοντα ἐνδατεῖσθαι
τάς ἐὰς εὐπαιδίας—

νόσων τ' ἀπείρους καὶ μακροαίωνας βίους,
ξύμπαντά τ' εἰπὼν θεοφιλεῖς ἐμὰς τύχας
παιᾶν' ἐπηνυφήμησεν, εὐθυμῶν ἐμέ.
κάγῳ τὸ Φοῖβον θεῖον ἀψευδὲς στόμα
ἤλπιζον εἶναι, μαντικῇ βροῦον τέχνη·
ὁ δ', αὐτὸς ὕμνων, αὐτὸς ἐν θοοῖν παρών,
αὐτὸς τὰδ' εἰπὼν, αὐτὸς ἐστὶν ὁ κτανὼν
τὸν παῖδα τὸν ἐμόν—

c ὅταν τις τοιαῦτα λέγῃ περὶ θεῶν, χαλεπανοῦμέν τε καὶ
χορὸν οὐ δώσομεν, οὐδὲ τοὺς διδασκάλους ἐάσομεν ἐπὶ
παιδείᾳ χρῆσθαι τῶν νέων, εἰ μέλλουσιν ἡμῖν οἱ φύλακες
θεοσεβεῖς τε καὶ θεῖοι γίνεσθαι, καθ' ὅσον ἀνθρώπῳ ἐπὶ
πλεῖστον οἶόν τε.

Παντάπασιν, ἔφη, ἔγωγε τοὺς τύπους τούτους
συγχωρῶ, καὶ ὡς νόμοις ἂν χροῦμην.

, μ ,
 .
 μ ,
 μ μ μ μ μ μ
 , , , μ
 μ μ μ μ μ μ
 μ μ μ ;
 μ .
 μ μ ,
 μ μ * , μ
 , ((μ -
 »
 μ μ ,
 μ μ
 μ .
 μ
 μ μ μ μ μ
 μ' μ μ μ μ
 ,
 μ . *
 ,
 μ μ μ μ μ -
 , μ
 μ μ μ ,
 μ .
 μ μ , μ ,
 μ μ μ .

μ < >
 μ μ μ []
 ()
 μ μ μ -
 μ .
 . 39
 (μ),
 μ .
 . Taylor . , μ .
 , 1990, . 311, : « -
 ,
 μ μ μ .»
 . 39
 « » Burnet
 μ μ ,
 431 . . Taylor
 , 421 . .
 40 ,
 50.
 . 39
 , μ μ .
 μ μ
 μ . μ
 (μ) .
 . 41
 μ μ μ (μ ,

μ , μ , μ) -
 μ " -
 μ . μ μ μ μ μ
, μ . μ μ
. 41
' . ,
 μ μ ,
 μ (μ), μ
 μ . $\mu\mu$ μ
 μ .
. 43
 μ , , 60 487.
. 45
 μ μ μ μ μ -
, μ μ μ .
 μ (μ , .18).
. 49
 μ ,
. 51 .
 μ (559 469 . .)
 μ μ
. μ
. 61
 μ , , 395 396. -
, , -
(,) -
, μ
.
. 69
(625 540 . . .)

μ . 69 (648 570)

μ () . μ μ

. 69 (668 584)

μ , μ , μ

μ . 69

. 69

, 480 . . .)

μ , μ , μ

. 69

μ

,

. 382 . . .

. 69

μ μ

5 μ

μ

« » (Taylor). μ μ μ

. μ , μ Taylor -
 μ μ μ μ μ μ -
 μ . μ
 . 75
 μ μ μ μ μ μ
 . 77
 μ μ μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ -
 Taylor μ μ μ μ μ μ -
 μ « » μ .
 . 77 μ μ μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ -
 . 87 μ μ μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ .
 . 111 μ μ μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ .

μ . μ . μ -
 . 127
 μ), (, μ , -
 « » , -
 μ « μ » μ -
 μ . μ -
 . 131
 μ μ μ
 μ , μ -
 μ , μ -
 μ μ , μ -
 μ μ μ μ -
 . 133
 μ μ . (μ) -
 μ μ μ -
 μ μ .
 . 133
 , μ μ μ -
 . μ μ -
 . 133

((».
μ μ μ μ μ . -
μ μ μ μ μ .
. 139 μ -
μ μ μ μ μ ,
, μ μ — μ
— μ μ —
, μ μ μ .
μ μ μ
.
. 145
, , 593. -
μ .
. 147
«... », μ
μ .
. 147
, , 594 595.
. 149 μ ,
μ .
. 151
, μ ' , 232 233.
. 151
μ , , 109 113.
. 151

μ . , μ , -
 . 151
 (" μ , 280) (4, 86)
 (10. 29).
 . 153
 μ : μ , μ -
 μ , μ (933) .
 . 153
 , " μ , 287 289.
 . 155
 μ , , I 497 501.
 . 155
 μ 197 ,
 . 155
 μ 76 μ . (. μ . 51.)
 . 155
 μ -
 μ -
 . 157
 : , . -
 μ
 (, μ).
 . 163
 μ , -
 . 163
 μ μ Taylor (. . , . 310) « μ 409
 . . μ

. « , μ μ .»
 (, μ , 1978, . 21.) . *Eva*
 . 195
 , μ μ -
 . « μ μ -
 μ μ -
 , μ .» (, , 1980, . 143.)
 . 201
 1 74 μ 385 513). μ ' ()
 . 205
 μ , , 527 532.
 . 205
 μ μ -
 . 205
 , (μ),
 . 211
 μ , , 485 486.
 . 211
 μ μ μ -
 μ μ . -
 μ . *persona*
 .

. 211
μ , μ , μ , -

. 213
« μ μ μ μ , μ μ .» (μ , . . . , . 16.)

. 215
μ μ μ μ μ -
μ μ μ μ μ -

. 217
μ

. 217
μ "